1/2016

Areport

Poklidný život není zadarmo 2
Rozhovor s ministrem obrany ČR Martinem Stropnickým

Desetiletá vize 6
Koncepce výstavby Armády České republiky přináší plán, jak by AČR měla vypadat v roce 2025

Změnily se především priority 10
S ředitelem sekce rozvoje a plánování schopností MO generálem Pavlem Adamem jsme si povídali o branné legislativě a koncepci

Výcvik v obydlených oblastech

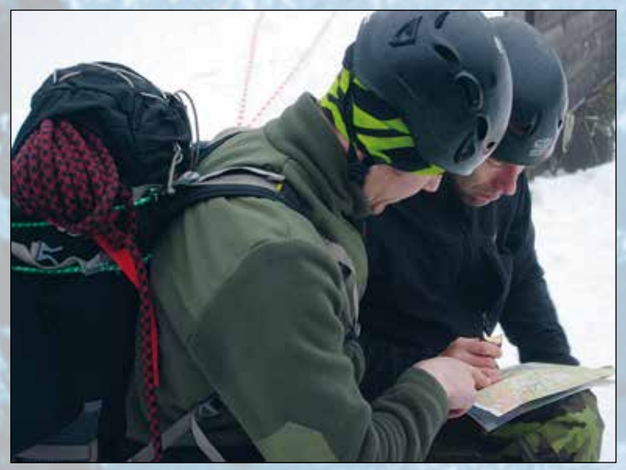
Projekt Trident má přispět k přípravě táborských vojáků na vedení moderní války

strana 14–15

KRKOMEN je o hlavě

Čtyřdenní tříetapový závod v zimních podmínkách, sjezdové a běžecké lyžování, horolezectví, přesun podle mapy či přežití ve volné přírodě. V neposlední řadě simulace činnosti vojenské hlídky v neznámém horském terénu, spojená se záchranou osob. To je ve zkratce KRKOMEN, otevřený přebor velitele pozemních sil AČR v zimním přírodním víceboji. Koncem loňského roku se utkalo na Brádlerových boudách ve Špindlerově Mlýně osmnáct tříčlenných družstev.

„Ať zvítězí ten nejlepší!“ – těmito slovy zahájil velitel 15. ženijního pluku plukovník Robert Bielený první den přeborů. V loňském ročníku změřila síly družstva z 15. ženijního pluku, 14. pluku logistické podpory Pardubice, útvarů 7. mechanizované brigády, Univerzity obrany, Fakulty tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy, 43. výsadkového praporu Chrudim, 102. průzkumného praporu Prostějov a družstvo krkonošské Horské služby.

Historická tradice první republiky

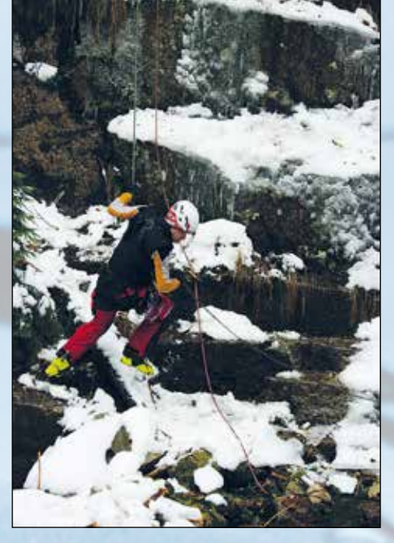
Svým obsahem a pojetím navazuje KRKOMEN na každoročně konané závody lyžařských hlídek Československé branné moci v době první republiky, kdy byly lyžařské závody organizovány Skupinou tělesné a mravní výchovy školního a výcvikového oddělení Ministerstva národní obrany. Konaly se ve „výcvičných střediscích“, která měla tehdejší armáda zřízena hlavně pro výcvik horských jednotek v lyžování a horolezectví. Mezi hlavní patřila střediska v Železné Rudě na Šumavě, Starém Smokovci ve Vysokých Tatrách, Karlově v Beskydech a Špindlerově Mlýně v Krkonoších. Na soutěž nominovala svoji hlídku každá divize, horská brigáda, či také Vojenská akademie v Hranicích. Na čelních pozicích se ovšem vždy umísťovali příslušníci horské pěchoty a hraničářských jednotek. Disciplíny, ve kterých se soutěžilo, odpovídaly tehdejší době. Byl to například závod ve stylu a zastavování, závod ve skoku, hlídkový závod či závod překážkový. Se zánikem první republiky skončily i závody lyžařských hlídek Československé branné moci. Po druhé světové válce se lyžařské závody konaly i nadále v rámci Československé lidové armády, ale již ne v duchu demokratických myšlenek prvního prezidenta Tomáše Garrigua Masaryka, předválečné armády a Sokola, který stál u zrodu vojenské tělovýchovy za první republiky.

KRKOMEN dnes

„Soutěž tříčlenných družstev vyžaduje vysokou úroveň individuálních schopností a dovedností, stejně jako týmovou spolupráci,“ vysvětlil kapitán Eduard Zíka, sportovní ředitel závodu. První den loňských přeborů byl zaměřen především na sjezdy a výstupy a vloženou disciplínou byl skok na lyžích. Dráhu sjezdových disciplín organizátoři chystali několik dní, z nejbližšího okolí naváželi sníh, poté vytyčovali trasu, upravovali skokanské můstky. Nakonec se organizátorům povedla zamýšlená „zmenšenina“ sjezdové trati Lauberhorn, na které se jezdí závody světového poháru ve švýcarském Wengenu. I závodníky již v první etapě závodu trať překvapila a došlo k nejednomu pádu na skocích. Součástí sjezdových disciplín byl i divácky zajímavý závod ve skicrossu. Den byl zakončen nočním orientačním závodem v okolí Brádlerových bud.

Lahůdkou bylo Monte Negro

„V brzkých ranních hodinách odstartovala druhá – dvoudenní – etapa, dlouhá více než 50 km, a v oba dva dny závodníci zdolali převýšení více než 4 000 metrů,“ dodal kapitán Zíka. Během této náročné etapy plnila družstva bodované disciplíny. První den museli závodníci navázat spojení pro získání souřadnic dalšího postupu, čekala je časovka úbočím Kotelních jam a následný freeride (jízda volným stylem) korytem Krvavého potoka, zdolávali skálu – včetně přepravy lyží, střídali po zátěži z malorážky. Před nočním bivakováním v přírodě dorazili ke srubu, kde byla simulována nehoda se zraněnými po výbuchu plynové bomby při nesprávné manipulaci. Každý účastník si po celou dobu nesl stravu, kompletní horskou výbavu, lavinový set, nezbytností byla buzola. V průběhu úterý odstoupilo deset družstev, ať již z důvodu zranění závodníků, diskvalifikace či vyčerpání. „Bylo to příliš náročné,“ uznal jeden z nich. Někteří pokračovali i s krvavými puchýři. Následující den přišly outdoorové úkoly, simulovaná lavinová nehoda, spojená s vyhledáváním osob, střelba za jízdy na lyžích či nedobrovolné koupání v Bílém Labi, kde byly na lampionu připevněny postupové souřadnice.

„Třešničkou na dortu celé druhé etapy byla disciplína Monte Negro,“ usmívá se kapitán Zíka. „Jednalo se o lanové překážky nad kaskádou vodopádů a lomem.“ Po dalším výstupu čekal družstvo transport beden a kilometu na vrchol skalního útvaru Pevnost a vybudování kulometného hnízda.

Každý si sáhl na dno

Poslední etapa závodu patřila krosovému štafetovému závodu na čtyři kola s délkou okruhu 3 200 metrů a výškovým převýšením 500 metrů. Přestože v rámci republiky příliš zimní počasí lyžařům nepřeje, na vrcholcích Krkonoš je nejen sníh, ale i mlha a vítr. Závodníci tak bojovali nejen s náročným terénem, zátěží a úkoly, ale i s nepřízní počasí. „Je to jenom v hlavě,“ je přesvědčen jeden z rozhodčích přeborů, „fyzicky si každý sáhne na dno, a pak je to jenom o hlavě.“ Závod je nejen o výdrži, ale i o nadšení. Někteří z účastníků se vrací každým rokem a jdou do závodu naplno a celým srdcem.

Zasloužené vítězství „sedmičky“

Celý závod dokončilo osm družstev, z nichž na prvním místě se s 2 021 body umístilo družstvo ze 73. tankového praporu, ve složení nadporučík Viktor Novotný z Bučovic, svobodník Milan Wurst a desátník Ivo Vrba z Přáslavic. Na druhém místě skončili dobrovolníci Horské služby Radoslav Groh, Stanislav Groh a Michal Uriga a na třetím záchranáři ze 153. ženijního praporu ve složení rotmistr Michal Novák, rotný David Nitra a četař Zdeněk Streichsbier. Pro ně to byl současně nominační závod pro Winter Survival. „Nejhorší je asi vždy výstup do kopce,“ shodují se záchranáři, „ale člověk to tak nějak čeká, když už na ten závod jde.“ Souhlasí s nimi i příslušníci Horské služby, že k nejnáročnějším patřily právě výstupy s převýšením. První družstva navíc musela prošlapávat sníh a šla s plnou výbavou. „Navíc v nižších polohách sníh nebyl, takže jsme museli nést i lyže,“ dodal nadporučík Novotný z vítězného družstva.

Příprava trati je náročná

Trať a jednotlivé disciplíny vznikají vždy asi měsíc a jsou výsledkem práce celého týmu. Již v říjnu kapitán Zíka přímo v Krkonoších mapuje a prochází trasu, a když najde vhodné místo pro plnění disciplíny, určí její základní obrys. Později ji s kolegy na místě společně prodiskutují a následně rozpracují. Celou trasu vyzkouší předem a i v průběhu závodů ji kontrolují a vytyčují.

Orientační závod přeborů je možné každoročně sledovat on-line na www.krkomen.cz a zájemci či fandové závodníků zde najdou i průběžné informace výsledků jednotlivých družstev.

Text: kapitánka Miroslava Štenclová a kapitán Eduard Zíka, foto: autoři a účastníci přeboru

obsah

Poklidný život není zadarmo 2
Rozhovor s ministrem obrany ČR Martinem Stropnickým

Desetiletá vize 6
Koncepce výstavby Armády České republiky přináší plán, jak by měla armáda vypadat v roce 2025

Změnily se především priority 10
Rozhovor s ředitelem sekce rozvoje a plánování schopností MO brigádním generálem Pavlem Adamem

Pomník legionářům 13
Japonský hřbitov Fučú se stal místem posledního odpočinku pěti čs. legionářů

Výcvik v obydlených oblastech 14
Projekt Trident má přispět k přípravě táborských vojáků na vedení moderní války

České Hindy v Afghánistánu 16
Podpora afghánské armády nespočívala jen v dodávce vrtulníků Mi-24/35

Prioritou je prevence 18
V ÚVN odstartoval nový projekt pro zlepšení péče o válečné veterány

Příprava instruktorů 20
Zavedením neletálních zbraní pro potřeby Vojenské policie jsme o krok dál

Přebory resortu MO 2016 21

Řidič panduru 22
Představujeme vojenské profese

Domino 24
Zaujalo nás v poslední době

Stačí jen včas zmáčknout spoušť 26
Lidé kolem nás

Nový ŠKORPION 28
Nástupce čs. legendy, která úspěšně sloužila desítky let

Syrské tanky v občanské válce 30
Technika a výzbroj

Eva – nový slovenský 155mm samohybný komplet 32
Technika a výzbroj

Scorpion HMIT na letounech A-10C 35
Technika a výzbroj

Legenda se vrací 36
VHÚ získalo do sbírek nadzvukový MiG-29

Vítězství není zadarmo 38
Lidé kolem nás

Deník z Guantánama 39
Vybrali jsme pro vás

Sdružení přátel Vojenské zeměpisné a povětrnostní služby 40
Představujeme občanská sdružení a organizace spolupracující s Ministerstvem obrany ČR

Oznámení o příjezdu nově elektronicky 41
VLRZ

Vyzkoušej svůj postřeh 41
Naleznete pět rozdílů na obrázku prvorepublikové armádní pistole vz. 24?

S hořícím granátem ve znaku 42
Vojenská policie v té podobě, jak ji známe, existuje již pětadvacet let

Vzpomínky na rok nula 44
Od zapojení Armády České republiky do operace IFOR pod velením NATO uplynulo dvacet let

Seznamte se s vojenským hodnostním označením armád NATO – Portugalsko 46
Manuál profesionálního vojáka

Interní komunikační portál 47

Novodobý Žižka 48
Historie

Martin Stropnický: „Po nástupu do funkce bylo pro mne jedno z nejpříjemnějších zjištění to, v jaké jsou naši vojáci kondici.“

Poklidný život není ZADARMO

Vláda České republiky se koncem loňského roku ocitla v jakémsi pomyslném poločase. Při této příležitosti jsme požádali o rozhovor ministra obrany ČR Martina Stropnického.

Když jste nastupoval do funkce ministra obrany, napadlo vás, že během velice krátkého období se zásadním způsobem změní bezpečnostní situace a vy budete muset řešit náročné úkoly spojené s konflikty na Ukrajině, v Sýrii a rozsáhlou utečeneckou vlnu?

Určitě mne to nenapadlo. Když se stane něco překvapivého, tak politik většinou řekne, že to očekával. Já se tohle od politiků učit nehodlám. Přiznám se, že patřím k těm devadesáti devíti a půl procentům lidí, kteří neočekávali takový dramatický vývoj bezpečnostní situace. V době mého jmenování sice na Ukrajině byly ty události již v určitém chodu, málokdo ale očekával, že se vyvinou tímto směrem. Pokud se týče migrační krize, tam to bylo určitě překvapení pro všechny. Cesty přes Středomoří do Itálie existovaly již několik let. Několik miliónů uprchlíků, o kterých se dnes mluví, je ale něco naprosto bezprecedentního.

Jak moc je to pro člověka obtížné, když takříkajíc spadne do funkce a okamžitě musí řešit takto závažné záležitosti – a nikdo mu přitom neposkytne standardních sto dnů na zorientování?

Má startovací pozice byla z mnoha ohledů skutečně složitá. Kromě bezpečnostního kontextu se jednalo i o to, že armáda byla léta podfinancovaná a má obrovský vnitřní investiční deficit. Navíc mé jmenování předcházela úřednická vláda a týden ministrování paní Peake. Celá ta bezprostřední historie ministerstva byla poněkud rozháraná. Na to samozřejmě reagovali zaměstnanci určitým zneklidněním. Atmosféra v té době nebyla bůhví jaká. V důsledku toho existovala jistá očekávání. Všichni si samozřejmě kladli legitimní otázku, co ten Stropnický bude na „obraně“ dělat. Nebyl jsem tak nejapný, abych předstíral, že jsem letitým odborníkem na armádní záležitosti. Na druhou stranu jsem měl výhodu diplomatické minulosti. Funkce ministra obrany je ze třiceti procent záležitostí mezinárodních styků, kontaktů a jednání, často na velmi vysoké úrovni. Osobně si nedokážu představit, že bych do této oblasti měl vstoupit bez předchozí diplomatické praxe. Těch turbulencí byla skutečně celá řada. Když si k tomu připočtete, že během mého prvního roku ve funkci došlo k tragédii v Afghánistánu, která představovala největší hromadnou ztrátu na životech našich vojáků od konce druhé světové války, a pak ještě ta patálie s Vrběticemi, tak každý asi musí uznat, že speciálně ten rok 2014 byl hodně napjatý.

V minulosti jste určitou dobu zastával funkci ministra kultury. Jsou tyto resorty hodně rozdílné?

Diametrálně. Vychází to již jen z toho základního, že Ministerstvo kultury je prostě menších rozměrů. Teď nemluvím o významu, ale o počtu zaměstnanců a rozpočtu. Při vší úctě k Ministerstvu kultury, základní význam Ministerstva obrany je charakterizován jedním z nejpodstatnějších atributů státu, tedy úkolem dbát o bezpečnost našich občanů a územní celistvost. Po téhle stránce je to tedy nesouměřitelné. Na druhou stranu ale, například pokud se týče určitého typu administrování, vzniku vládních materiálů, jejich aprobace, ale také jednání s poslanci, jsou si obě ministerstva podobná. Zkušenosti, které jsem v tomto směru získal na „kultuře“, mi určitě hodně pomohly. Z našeho hnutí ANO jsem byl asi jediný, kdo měl přímou zkušenost s výkonem funkce ministra. Znovu ale říkám, že „obrana“ je nesouměřitelná. Má velkou civilní složku, ale především má tu nejpodstatnější část, kterou je armáda. Má tři nemocnice, čtyři státní podniky, dvanáct rekreačních zařízení, historický ústav, Vojenskou policii, zpravodajskou službu. Je to obrovský konglomerát činností. V té šíři záběru je asi ten zásadní rozdíl.

Do resortu jste nastoupil s tím, že dřív, než se začne navyšovat jeho rozpočet, je potřeba ucpat díry, kterými veřejné finanční prostředky utíkají. Podařilo se vám splnit tento úkol?

Doufám, že ano. Musím to zaklepat, ale nám se vyhýbají – a pevně věřím, že i budou vyhýbat – aféry. A to je jedna z podstat fungování tohoto ministerstva. Nebudeme realizovat předražené, neodůvodněné nákupy. V případě akvizic se samozřejmě člověk nevyhne konfliktním situacím. Prakticky každá firma, která se k zakázce nedostane, má minimálně špatnou náladu. Není tak složité to potom dostat do novin, není tak složité z toho vyrobit určitý příběh, který jako by dával najevo, že ten náš výběr nebyl transparentní a účelný. V tomto smyslu ministr obrany bude vždy stát na velmi tenkém ledě. Přivedl jsem si úzkou skupinu lidí, nejbližších spolupracovníků, kterou jsem postupně během roku doplňoval. Jednalo se o jedince, které jsem znal, kterým jsem mohl dlouhodobě důvěřovat a které jsem nemusel hlídat či prověřovat. Člověk totiž přišel na ministerstvo jako do minového pole. Spousta lidí mne od toho odrazovala, říkala, že se to nedá zvládnout, nedá ustát. Nechci sám sobě vystavovat nějaká vysvědčení. Aby člověk byl férový, je potřeba říci, že již při mém příchodu byla na ministerstvu řada kvalitních lidí, kteří přežili všechna ta zemětřesení, a spolehnout se na ně dá. A pak jsou tam samozřejmě i ti další. Na to je ale potřeba vymyslet dostatečné kontrolní mechanismy.

Váš tým nejbližších spolupracovníků doznal za uplynulé dva roky poměrně výrazných změn. Nemalý vliv na to mělo přijetí zákona o státní službě. Představuje něco podobného určitou komplikaci pro práci vrcholného manažéra?

Ani ne. Myslím si, že to k tomu patří. Lidský potenciál je to nejcennější. A to i v armádě. Můžete mít jakoukoliv techniku, když voják nebude vnitřně, psychicky i lidsky odolný, kvalitní, silný, pak mu nepomohou ani ty nejlepší zbraňové systémy. U úředníka, s prominutím, je to podobné. U nás je taková tradice, že řada mužů touží po prestižní vizitce, a ne vždy si připouštějí, že s ní je spojena obrovská míra odpovědnosti. Obrana obnáší tedy i velké penzum personální práce. Jedna věc je vybrat si ty nejbližší spolupracovníky. Tím to ale nekončí. Ministr samozřejmě nemůže dělat mikromanažera. Musí však znát i ředitele odborů, oddělení, to je hrozně důležité. Musí umět ty lidi motivovat. Tedy nejen je pochválit, ale když to nefunguje, tak jim i vynadat. To všechno vyžaduje čas, energii a také nějaký odhad. Nespornou výhodou v tomto směru je věk. Zhruba od pětatřiceti let jsem pracoval ve vedoucích pozicích. Samozřejmě menších ve srovnání s tím, co dělám teď. Přesto – a proto – se musím znovu a znovu učit. Dozrávám k větší trpělivosti a nejspíš i k jistému zmoudření. Ne vždy takový ten halasný atak na výkon přináší výsledky. V tomto smyslu mi pomohlo i ředitelování v divadle. Jestli je to někde psychologicky náročné, tak je to přesně tam. V divadle musíte pracovat s vyhrocenými individualitami a lidmi založenými poměrně dost emocionálně. Jinak by ani nemohli dělat toto povolání. Při této práci jsem určitě udělal nějakou tu chybu, ale hodně jsem se tam i naučil. Pokud bych to tedy měl shrnout, tak personální práce je minimálně padesát procent úspěchu.

Vláda schválila Koncepci výstavby Armády České republiky. Představuje pro vás tento dokument

jakousi kuchařku, podle které budete ty zbývající roky ve funkci postupovat?

Určitě ano. V pololetí této vlády máme základní dokumenty zpracovány a schváleny. A to je důležité. Za to bych rád poděkoval všem spolupracovníkům včetně Generálního štábu, který se podílel jak na této koncepci, tak i na bezpečnostním výhledu do roku 2030 či na branné legislativě. To všechno jsou jasné základní kameny dlouhodobého stavebního konceptu. Jsem rád, že armáda konečně takovéto dokumenty má. Je v nich totiž jednoznačně dáno, co, kdy a jak si bude pořizovat. Výrazně to totiž limituje takové ty sklony k improvizaci. Pokud se improvizuje, tak je vždy větší nebezpečí nějaké nehospodárnosti či netransparentní zakázky. Jsem hrozně rád, že tyto materiály máme k dispozici. Jsem hrozně rád, že v tomto směru jsme se s panem generálem Bečvářem bez problému shodli. Máme teď jednoznačný jízdní řád.

Ne vždy asi bude v České republice růst tak výrazně hrubý domácí produkt jako nyní. Jak moc obtížné může být naplnění cílů, které obsahuje koncepce?

Koncepce vychází z realistického výhledu nastavení rozpočtu. Máme stanovený jasný finanční plán na roky 2017 a 2018. Máte samozřejmě pravdu, že nikdo nemůže předvídat výkonnost ekonomiky. Na druhou stranu: v žádné ze všech těch analýz a výhledů ekonomické situace, a to vypracovaných oborníky stojícími mimo resort, není nic, čeho bychom se měli obávat.

Armáda byla nasazena při ochraně Vrbětic, cvičí posilování Policie České republiky při ochraně hranic. Znamená to, že do budoucna by se mohla změnit její role více ve prospěch integrovaného záchranného systému a policie?

Tuto otázku v současné době řeší celá řada zemí. Když jsem byl před nedávnem v Maďarsku či ve Slovinsku, kde jsou nasazeni naši vojáci a zdravotníci, tak jsem se o tom bavil se svými protějšky. Také oni řeší stejný problém. Například Maďaři kvůli tomu museli změnit celou legislativu. Ve většině zemí je to tak, že na území daného státu sehrává vedoucí roli při mimořádných situacích policie. Pokud je tedy armáda nasazena v rámci integrovaného záchranného systému, tak je to v případech, kdy policie již na řešení situace nestačí svými silami a vláda rozhodne o jejím posílení armádou. Na druhou stranu jsme si říkali s lidmi z Generálního štábu, že by bylo dobré, aby v takovýchto případech armáda působila s určitou autonomií. Pokud bychom se tedy čistě hypoteticky účastnili nějaké aktivity v pohraničí, tak vždy vrcholem té pyramidy bude policejní velitel. Právě jemu bude podřízen vojenský velitel. Když ale armáda dostane nějaký konkrétní úkol, pak již jeho naplnění může provádět autonomně. A to ať již by se jednalo o střežení nějakého konkrétního úseku, vybudování humanitárního tábora a zajištění jeho provozu, nebo o jinou činnost. Jednotlivé složky by se rozhodně neměly překrývat. Armáda má řadu specifických schopností. Ty zajišťují speciálně vycvičení vojáci, kteří mají k dispozici příslušnou techniku. Spolupráci armády a policie je tedy třeba pečlivě koncipovat a skloubit.

Mediální diskuse, která předcházela přijetí branné legislativy, příliš nesvědčila o ochotě veřejnosti podílet se na obranyschopnosti této země. Nezvykli jsme si až příliš na pohodlný, spotřební způsob života?

Máte pravdu, zvykli. Ale nejen my, je to charakteristické pro naprostou většinu obyvatel evropských států. Mnozí z nich vnímají zajištění obrany země jako úkol pro profesionální armádu, který se běžného občana netýká. Existují ale světlé výjimky. Například v Polsku si lidé jsou daleko více vědomi, že je potřeba podílet se na zajištění obranyschopnosti země. Když zde vloni na jaře bylo vyhlášeno cvičení záloh pro pět tisíc vojáků, přihlásilo se jim pětatřicet tisíc dobrovolníků. V této zemi jsou ale jiné historické zkušenosti a tradice.

V západní Evropě však k určitému pocitovému odtržení došlo. U nás to bylo do značné míry podobné. Podle mého názoru to způsobily dva faktory. Jedním byla profesionalizace armády a druhým naše členství v NATO. To nám samozřejmě dává bezprecedentní bezpečnostní záruky. Na druhou stranu se až příliš mytizuje článek 5 Washingtonské smlouvy, podle kterého je útok na jednoho člena Aliance považován za útok na všechny. Z čehož logicky vyplývá kolektivní obrana ve prospěch napadeného státu. Ono to ale tak samozřejmé není. Washingtonská smlouva má těch článků více. Nesmírně důležitý je článek 3, který je nezbytným předpokladem pro aplikaci článku 5. Hovoří o tom, že každá členská země musí udělat maximum pro zajištění své obranyschopnosti. Jinak by v tom aliančním vlaku byl samý černý pasažér a jeden by spoléhal na druhého. Proto jsme se také s generálem Bečvářem snažili koncepci hodně stavět na článku 3. My sami musíme prokázat schopnosti a být kredibilní. Právě takovému aliančnímu členu by v nouzi pravděpodobně přišli ti ostatní na pomoc.

Ale ono to s tou reakcí veřejnosti zase není tak jednoznačné. Myslím si, že diskusi v nemalé míře ovlivnily takové ty prvotní překroucené zprávy. V některých médiích se například mluvilo o tom, že Stropnický zavádí vojenskou základní službu. Musím ale říci, že i v této fázi, kdy jsem musel vysvětlovat a přesvědčovat, že to tak není, jsem dostával řadu e-mailů a vzkazů především od žen a od matek, které by něco podobného přivítaly. Psaly, že konečně ten jejich syn se naučí nějaké kázni a pořádku. Konečně z toho jejich holobrádka vyroste kus mužského. Nemohu tedy říci, že by ta reakce byla celkově negativní. Bylo docela zajímavé sledovat, jak si společnost musela svůj názor utřídit. Teď, když v legislativě namísto povinných odvodů máme dobrovolné, je to vlastně jakýsi test občanské angažovanosti našich lidí. Uvidíme, kolik se

nám jich přihlásí. Nestavíme na tom koncept armády, je to samozřejmě jen doplňková složka.

Někteří politikové v této souvislosti volali dokonce po obnovení vojenské základní služby. Dovedete si v současné době vůbec něco takového představit? To by asi veřejnost nepřijala?

Nedokážu to posoudit. Určitě by to chtělo od vlády a od ministra obrany hodně odvahy. Muselo by to dostat i nemalý časový prostor, během kterého by probíhala důkladná diskuse. Ta by přitom nesměla být hysterická, ale věcná. Myslím si, že nějaké tři či čtyři měsíce služby by nikomu jeho profesní život nezabrzdily ani nezastavily. Takže vnitřně jsem nejspíš toho přítelem. Ono je dobré připomenout lidem, že ten náš docela poklidný život, na který jsme si zvykli, není zadarmo. Tady ale musíme zdůraznit, že něco podobného nenastane. Hovoříme čistě teoreticky. Nerad bych, aby se zítra objevila zpráva, že ten Stropnický už zase obnovuje povinnou vojenskou službu.

Mladá generace mnohem více cestuje, žije kosmopolitně. Není to jeden z důvodů, že již nemá takový vztah k symbolům a historii této země jako třeba generace, která za Československo bojovala v době druhé světové války?

To je hodně složité téma. Na jedné straně jsme svědky jistého vynořivšího se patriotismu, který až někdy inklinuje k – nechci říkat – nacionalismu, ale k emotivnímu národovectví. Před patnácti dvaceti lety se termín národ používal zcela výjimečně. Pro většinu lidí, včetně mne, asocioval nacionalistickou politiku, která fungovala ve třicátých letech minulého století a vyústila v druhou světovou válku. Vždy jsem měl k tomuto slovu přinejmenším ostych. To ale vůbec nesouvisí s nějakým patriotismem. Patriotismus je správný, zdravý. Měl by se ale projevovat i jinak než skandováním na nějakém zápase. To je hrozně snadné, tam je jednoduché být patriotem. Mnohem těžší je jím být, když například podáváme daňové přiznání. Tam se pozná, zda někdo ten stát nešidí, tam se ten vztah dá měřit. Ještě důležitější ale je, zda je ten člověk ochoten zapojit se do obrany vlasti, kterou si tak často bere do úst. Zda také zná její historii, alespoň tedy elementární. Zda ví, z čeho ta jeho zem vzešla a čím prošla. Ale i zda umí spisovně mluvit a psát rodným jazykem. Spoustě kriklounů a bojovníků za ryzí češství to dělá velké problémy.

Říká se, že země, která si neváží svých hrdinů, nebude žádné mít, až je bude potřebovat. V roce 2014 před Vánocemi jste společně s manželkou poprvé připravili pietní vzpomínku na padlé vojáky Cesta za světlem. Jak se zrodila myšlenka na uspořádání něčeho podobného?

Udělali jsme to s určitým napětím, nevěděli jsme, jak to lidé přijmou. Protože ale tato akce měla velice kladný ohlas, rozhodli jsme se založit určitou tradici a uspořádali ji i v roce 2015. Když jsme přišli v Afghánistánu v důsledku útoku sebevražedného atentátníka o pět vojáků, čekali jsme s mojí ženou Veronikou na letišti ve Kbelích. Byli tam i příbuzní padlých vojáků. Z letadla tehdy vynášeli rakve, bylo to bolestivé a silné. Musím říci, že bylo moc dobře, že tam byla má manželka. Její přístup k rodinám padlých tehdy hodně pomohl. Když jsme šli domů, říkali jsme si, že to nemůžeme takto nechat, že musíme pro rodiny, které v minulosti přišly o své blízké, něco udělat. Ta odezva pak byla velmi spontánní. Lidé najednou viděli, že s tou ztrátou nejsou sami, že existují i jiní, kteří musejí čelit podobné situaci. V souvislosti s tím jsme například přišli i na to, že neexistuje databáze těchto osob. Zároveň se urychlil vznik vojenského charitativního fondu. Když jsem byl v roce 2014 v USA, tak jeden z mých nejsilnějších zážitků byla samozřejmost a všudypřítomnost úcty k padlým vojákům. Už tehdy jsem si říkal, že bychom si z toho měli něco vzít.

Nemáme v tomto směru pořád ještě přece jenom dluh? Především novodobé veterány a hrdiny občas někteří lidé zpochybňují.

Jsme takový národ glosátorů. U nás se zpochybňuje prakticky všechno. Za určitých okolností je to možné považovat i za jakousi kvalitu. Prostě nemáme rádi velká slova, patos atd. Jsou ale věci, které by měly být nedotknutelné. Člověk by měl sklapnout kufry, nešvejkovat, nezpochybňovat to a projevit úctu. V každé naší vesničce je na návsi nějaký pomníček, na kterém jsou jména padlých z první světové války. Byli to mladí kluci, kterým nebylo ani pětadvacet let. Z té malé vesnice šli někam do Dolomitů, kde je rozstříleli na padrť. Je moc důležité, abychom pečovali o jejich památníky a hroby, abychom o tom učili děti ve školách. I já se snažím svým dílem pro to něco udělat a přispět k tomu, že se na naše padlé nezapomene.

Před nedávnem jste se s vlastní ochrankou účastnil cvičení, během kterého jste si mohl na vlastní kůži vyzkoušet nejen, jak vypadá zásah proti agresorovi, ale i si například zastřílet. Jaký je váš osobní vztah k takovýmto bojovým disciplínám a ke sportu vůbec?

Můj vztah ke sportu byl velmi aktivní celý život. Výkonnostně jsem hrál fotbal, první dorosteneckou ligu. Jeden čas jsem dokonce myslel, že se tím budu živit. Skončil jsem s ním v osmnácti letech, kdy jsem si musel vybrat mezi muzikou, divadlem, fotbalem a slečnou... Fotbal to tehdy prohrál. Na DAMU je ale také hodně sportu. Je tam šerm, vodácký kurz, jízda na koni, tanec a sportovní gymnastika, akrobacie. I v současnosti se snažím udržovat v kondici.

Na vojně jsem byl ale v době normalizačního temna: v letech 1982 až 1983. Tehdy jsme armádu považovali za expozituru Sovětské armády. A ono to tak do značné míry bylo. Museli jsme neustále poslouchat nějaká nesmyslná politická školení. Tehdy pasivní rezistence bylo to jediné logické, co člověk mohl dělat. Navíc na DAMU jsme se z toho snažili dělat i legraci. Byli jsme proto neustále jednou nohou ve vojenském vězení. Navíc pořád nad námi visel Damoklův meč. Hrozilo nám, že by nás vyloučili z katedry a museli bychom jít na vojnu na dva roky. Člověk dost dobře nemohl mít k tehdejší armádě kvalitní vztah. Vadilo mi tam skoro všechno. Odmítal jsem i to, že „vojna udělá z někoho chlapa". Měl jsem pocit, že tehdejší vojna učila akorát zašívat se, předstírat a podvádět. Podle mého názoru to nemělo nic společného s vojnou našich dědů, kteří třeba jako legionáři prošli Ruskem.

A když porovnáte tu tehdejší armádu s tou současnou, kterou jste měl možnost poznat již jako ministr...

O to všechno, co jsem teď vyjmenoval, je ten rozdíl větší. Po roce 1989 jsem věděl, že naše armáda je již někde jinde a postupně se dostává na úplně jinou úroveň. Později, po nástupu do funkce, bylo pro mne jedno z nejpříjemnějších zjištění to, v jaké jsou naši vojáci kondici. Teď nemyslím jen po fyzické stránce, ale i lidsky. Jak obrovsky vyrostli na misích, jak se na nich z hlediska vojenských schopností zocelili. Jsou to silní mladí lidé, specialisté ve svých oborech, řada z nich umí dobře anglicky, jsou sebevědomí a samostatně myslící. Naše současná armáda nám v mnohém ohledu dělá čest.

Text: Vladimír Marek, foto autor a Michal Voska

A fakta

Martin Stropnický se narodil 19. prosince 1956. Po ukončení Divadelní fakulty AMU působil v Městských divadlech pražských a v Divadle na Vinohradech. Od roku 1990 pracoval na Ministerstvu zahraničních věcí: v letech 1993–1994 jako velvyslanec České republiky v Portugalsku, v letech 1994–1997 jako velvyslanec v Itálii a v rozmezí 1999–2002 jako velvyslanec ČR u Svatého stolce. V roce 1998 byl členem úřednické vlády jako ministr kultury. V období 2003 až 2012 byl uměleckým šéfem Divadla na Vinohradech.

Koncepce výstavby Armády České republiky přináší plán, jak by AČR měla vypadat v roce 2025

Desetiletá vize

V prosinci loňského roku vláda schválila Koncepci výstavby Armády České republiky 2025. A právě tomuto zásadnímu dokumentu pro rozvoj našich ozbrojených sil se v nadcházejícím období budeme v A reportu věnovat. V tomto případě jsme se zaměřili takříkajíc na cílový stav. Tedy na to, jak by měla naše armáda vypadat za deset let.

Předpokládaný vývoj bezpečnostního prostředí a záměr použití AČR vyžaduje, aby byly rovnoměrně rozvíjeny schopnosti všech jejích druhů vojsk a služeb. Vedle budování vyvážené AČR se bude i nadále rozvíjet specializace v oblastech s vysokou přidanou hodnotou, především v ochraně proti zbraním hromadného ničení a pasivních sledovacích systémech elektronického boje jako součásti společného zpravodajství, sledování, zjišťování, přidělování cílů a průzkumu (JISR/ISTAR).

Armáda ČR 2025 bude tvořena systémem velení a řízení a silami zahrnujícími pozemní, vzdušné a speciální síly, přímo podřízené vojenské útvary a zařízení náčelníka Generálního štábu AČR a přímo podřízené vojenské útvary a zařízení Generálního štábu AČR. Na území ČR budou dislokovány rovněž mezinárodní součásti, na jejichž činnosti se bude AČR podílet.

Schopnost rychle reagovat

Schopnosti AČR 2025 budou odpovídat nejpravděpodobnějšímu způsobu jejího použití s respektováním požadavků vyplývajících z nejnáročnějšího scénáře. Příprava štábů bude zaměřena na získávání a rozvoj schopností operačního plánování na praporní a brigádní úrovni, jednotliví operační specialisté pak budou připravováni pro jejich možnou činnost v rámci mnohonárodního velitelství divize či sboru.

Intenzivní bojová příprava a výcvik budou nezbytnou podmínkou plného využití potenciálu získaného akvizicí nové techniky a materiálu a přijetím nových vojáků a budou nedělitelnou součástí výstavby schopností. Výcvik bude zaměřen na všechny druhy vedení bojové činnosti, působení v operacích různého charakteru, různé intenzity a proti potencionálnímu protivníkovi různé kvality. Na základě této Koncepce bude zpracována koncepce výcviku a budou vytvořeny odpovídající finanční podmínky.

Na úrovni jednotlivce půjde především o posilování vysoké úrovně morálky a sebedůvěry; na úrovni jednotek bude bojovou přípravou dosažena vysoká míra koheze, zvládnutí taktiky boje a dosažení schopnosti plného využití potenciálu svěřené bojové techniky a materiálu; na úrovni útvarů budou probíhat nácviky vedoucí ke zvládnutí postupů vedení bojové činnosti, podpory a zabezpečení podřízených jednotek; na úrovni svazků a nadřízených štábů půjde především o zvládnutí operačního plánování v celém spektru plánovacích disciplín, rozvoj operačního umění a doktrín a dosažení schopnosti rychle reagovat na nepředvídané situace.

Struktura velení a řízení a struktura sil AČR musí umožnit rychlou reakci na měnící se bezpečnostní prostředí, přizpůsobení se změnám operační situace a rozvinutí na válečnou strukturu. V mírovém stavu nebude prováděno odvodní řízení. U občanů, kteří požádají o dobrovolné převzetí výkonu branné povinnosti, bude prováděno posouzení jejich schopností vykonávat vojenskou činnou službu. Následně budou tyto osoby podle potřeb ozbrojených sil povolávány a připravovány k výkonu vojenské služby formou vojenských cvičení.

Armáda ČR bude mít, v součinnosti s orgány odpovědnými za kybernetickou bezpečnost a obranu, schopnosti plánování a řízení operací v kybernetickém prostoru a schopnost vytvářet související krizové plány.

Realizací opatření k dosažení požadovaného stavu u jednotlivých druhů vojsk a služeb dojde k vybudování a rozvoji hlavních oblastí schopností.

Generální štáb AČR

Generální štáb AČR bude zabezpečovat strategické řízení a operační velení, jako součást Ministerstva obrany. K zajištění schopnosti koncepční práce, plánování a rozvoje sil, podílu na státní správě, plánování a řízení operací a přípravy vojsk bude nutno provést reorganizaci a navýšit počty.

Generální štáb AČR bude mít schopnost: tvorby strategií jako ucelených souborů opatření směřujících k dosažení cílů v definovaných oblastech; plánování, výstavby a rozvoje sil; tvorby doktrín, předpisů a manuálů; rozvoje systému velení a řízení AČR; výkonu státní správy ve své působnosti, plánování, řízení a vedení společných operací a plánování, řízení a organizování přípravy vojsk.

Na strategicko-operační úrovni velení a řízení bude velet přímo podřízeným svazkům a útvarům pozemních a vzdušných sil.

Systém velení a řízení AČR bude zahrnovat orgány velení, místa velení, procesy a prostředky podpory velení a řízení a na strategické a operační úrovni zajistí efektivní velení jednotkám AČR na území ČR i jednotkám v operacích NATO/EU. Prostředky komunikačních a informačních systémů zabezpečí utajovaný přenos a zpracování informací v požadovaném formátu, s požadovanou bezpečností, rychlostí a kapacitou, včetně vzdálené informační podpory zasazeným jednotkám (Reach Back). Systém velení a řízení bude využívat dostupné softwarové nástroje ke zpracování informací z podřízených úrovní velení a řízení.

Systém velení a řízení bude budován v souladu s požadavky konceptů NATO, zejména konceptu Federated Mission Networking. Tento systém zabezpečí plnou interoperabilitu velení a řízení v rámci politicko-vojenských ambicí ČR v operacích. Systém zajistí utajované spojení, přenos hlasu a dat na velké vzdálenosti, tvorbu společného obrazu situace, vstup do systémů velení a řízení sil, automatické vytváření a řízení síťového prostředí včetně opatření kybernetické bezpečnosti, automatické získávání a přenos polohovacích hlášení. Zajistí zpracování identifikačních hlášení, zpracování informací ze senzorů JISR/ISTAR a připojení podsystémů druhů vojsk (služeb).

Ozbrojené síly

Armáda ČR bude mít vyváženou strukturu sil tvořenou svazky a útvary pozemních sil, vzdušných sil, speciálních sil, silami a prostředky svého zpravodajského zabezpečení, útvary a zařízeními podřízenými náčelníku Generálního štábu AČR a přímo podřízené vojenské útvary a zařízení Generálního štábu AČR. Součástí mírové struktury sil AČR budou jednotky aktivních záloh. Útvary a zařízení budou plně nasaditelné, částečně nasaditelné či stacionární.

U nasaditelných útvarů a jednotek budou navýšeny individuální bojové schopnosti pro vedení boje ve dne, v noci, za ztížené viditelnosti, s využitím systému identifikace jednotlivců a vozidel na bojišti kompatibilním s prostředky velení a řízení a s posílením ochrany.

Pozemní síly budou tvořeny mechanizovaným vojskem, dělostřelectvem, ženijním vojskem, vojskovým průzkumem, silami a prostředky elektronického boje, chemickým vojskem, nasaditelnou logistikou a silami a prostředky civilně-vojenské spolupráce a psychologických operací.

Mechanizované vojsko

Mechanizované vojsko bude udržovat schopnost nasazovat a zasazovat úkolové uskupení do velikosti brigádního úkolového uskupení (BÚU) na bázi mechanizované brigády. Svazky podle typu budou rychle nasaditelné a přepravitelné s odpovídající palebnou silou, budou disponovat vyšší schopností manévru v terénu, vyšší palebnou silou a odolností. Dále se do budoucnosti předpokládá možné rozšíření bojových prvků.

Kompatibilita velení a řízení v rámci pozemních sil bude postupně vyřešena pořízením obrněných velitelsko-štábních a spojovacích vozidel. Bojová účinnost brigády těžkého typu bude posílena náhradou zastaralého bojového vozidla pěchoty vozidlem na univerzální pásové platformě. Vzhledem k nutnosti udržení mohutné palebné síly bude v letech 2020–2025 rozhodnuto o modernizaci či náhradě tanků.

Bojové schopnosti lehkých motorizovaných praporů budou posilovány schopností ničení obrněných cílů až na úroveň mechanizovaných praporů. U brigády lehkého typu bude zachována schopnost provádět výsadky. K rozvoji schopností mechanizovaných jednotek bude postupně využíváno automatizovaných a dálkově ovládaných systémů a prostředků bez přímé lidské obsluhy (robotických systémů).

Dělostřelectvo

Dělostřelectvo dosáhne schopnosti přímé a všeobecné palebné podpory vojsk na požadovanou vzdálenost dostřelu 40 km a přesného koncového navedení střel na cíl. Bude dosaženo schopnosti přesného zjišťování a vyhodnocování cílů a výsledků palby. Schopnost přímé palebné podpory minometnými jednotkami bude rozšířena zavedením moderních samohybných minometů. Dojde k vytvoření jednotného systému automatizace řízení palby dělostřelectva a minometných jednotek kompatibilního se systémy velení, řízení, komunikace, zpracování dat, zpravodajství, sledování, specifikace cílů a průzkumu. Po roce 2020 bude nutno rozhodnout o pořízení raketometů.

Ženijní vojsko

Ženijní vojsko bude schopno poskytovat bojovou ženijní podporu vytvářením vhodných podmínek k zajištění mobility vlastních jednotek, k omezení mobility protivníka, k přežití vlastních manévrových jednotek a vhodných podmínek k zajištění všeobecné ženijní podpory. Ženijní podpora bude poskytována vyčleňováním a zasazováním jak organických ženijních jednotek, tak i jednotek ženijního praporního úkolového uskupení (PrÚU), nebo ženijních rotních úkolových uskupení (RÚU) s rotacemi. Ženijní vojsko bude disponovat schopností zasadit úkolová uskupení na bázi pontonové roty a roty všeobecné ženijní podpory. Bude zachována schopnost vyčleňování sil a prostředků k záchranným pracím. Ženijní vojsko bude schopno likvidovat následky pohrom, včetně obnovy dopravní sítě.

K posílení schopností ženijní podpory budou prioritně pořizovány a zaváděny moderní ženijní prostředky a materiál k úpravě a údržbě cest, zřizování průchodů v zátarasech, překonávání vodních překážek, zřizování zátarasů, budování ochranných staveb a likvidace improvizovaných výbušných zařízení, a to včetně inteligentních robotických prostředků.

Chemické vojsko

Chemické vojsko bude i nadále vyčleňovat síly a prostředky pro BÚU, vytvářet PrÚU, RÚU a vyčleňovat specifické schopnosti ve prospěch uskupení NATO. Bude rozvíjet schopnost monitorovat a vyhodnocovat radiační a chemickou situaci ve prospěch státních orgánů a AČR. V chemickém zabezpečení bude kladen důraz na rozvoj schopností ochrany proti zbraním hromadného ničení zejména v oblasti detekce, identifikace, dekontaminace a kolektivní ochrany. Chemické vojsko zajistí podporu mnohonárodnímu Centru ochrany proti zbraním hromadného ničení.

Nasaditelná logistika

Nasaditelná logistika bude zabezpečovat plnění úkolů resortu MO především v operacích mimo území státu. Bude rozvíjet schopnost vyčleňovat a zasazovat prvky souběžně až do tří úkolových uskupení a do mezinárodních velitelství logistiky pro operace mimo území ČR. Dále bude rozvíjet schopnosti procesu přijetí, soustředění a odeslání, kontejnerové zástavby a konvojové přepravy. Bude disponovat organickými schopnostmi pro přepravu, skladování a manipulaci stanoveného počtu standardních denních dávek rezervy včetně munice. Její schopnosti budou posíleny dobudováním dalšího zásobovacího praporu. Jednotky logistiky budou přezbrojeny na nové typy techniky se zvýšenou balistickou ochranou.

CIMIC

V oblasti civilně-vojenské spolupráce budou i nadále udržovány schopnosti na taktické úrovni. Nezbytné je vytvořit schopnosti řízení civilně-vojenské spolupráce na strategické a operační úrovni.

Rovněž i v oblasti informačních/psychologických operací budou vytvořeny schopnosti plánovat a provádět národní informační operace na strategické a operační úrovni. Nasaditelná schopnost psychologických operací na taktické úrovni bude rozšířena pořízením nezbytných prostředků.

Vzdušné síly budou tvořeny taktickým, vrtulníkovým a dopravním letectvem, vojskem pozemní protivzdušné obrany a silami a prostředky velení, řízení a průzkumu.

Taktické letectvo

Taktické letectvo, jako součást bojových sil k udržení vzdušné nadvlády, zajistí schopnost obrany vzdušného prostoru ČR v rámci integrovaného systému protivzdušné a protiraketové obrany NATO (NATINAMDS), národního posilového systému protivzdušné obrany ČR a přímou leteckou podporu úkolových uskupení pozemních sil ve dne i v noci. Bude zajištěna schopnost létání s využitím systému nočního vidění.

Nadzvukové taktické letectvo získáním schopnosti provádět údery na pozemní cíle přesně naváděnou municí za všech povětrnostních podmínek, ve dne a v noci, rozšíří zásadním způsobem možnosti působení taktického letectva proti pozemním cílům, jak samostatně, tak i v součinnosti s pozemními silami. Zachová si schopnost nasazovat úkolová uskupení v síle taktického roje k plnění úkolů Air Policing ve vzdušném prostoru NATO mimo území ČR bez rotace. Bude rozvinuta schopnost oboustranné utajované a datové komunikace pomocí standardizovaných protokolů s pozemními i vzdušnými středisky řízení a velení. Nejpozději do roku 2025 bude nezbytné rozhodnout o dalším pronájmu nebo akvizici nadzvukových letounů.

Podzvukové taktické letectvo se v budoucnu zaměří především na letecký výcvik v použití proti pozemním i vzdušným cílům. Používáním přesně naváděné munice rozšíří své možnosti podpory pozemních operací. Výcvik taktického letectva bude i v následujícím období zabezpečen letouny L-39 a L-159.

Vrtulníkové letectvo

Vrtulníkové letectvo plnící úkoly bojové podpory bude mít schopnost provádět přímou leteckou podporu ve prospěch úkolových uskupení pozemních sil. Bitevní vrtulníky Mi-24/35 budou nahrazeny víceúčelovými vrtulníky se schopností působení ve dne i v noci a za ztížených meteorologických podmínek, ničení malorozměrných obrněných cílů přesně naváděnou municí. Dojde tak k navýšení bojových schopností vrtulníkového letectva ve prospěch pozemních sil, speciálních sil, velení a řízení, vzdušného průzkumu za použití optoelektronických průzkumných prostředků a zapojení do operací pátrací a záchranné služby v bojových podmínkách. Schopnost působit ve prospěch národního posilového systému protivzdušné obrany ČR zůstane zachována.

Vrtulníkové letectvo v rámci plnění úkolů bojového zabezpečení udrží schopnost přepravy osob a materiálu ve prospěch BÚU pozemních sil dokončením projektu modernizace vrtulníků Mi-171Š. Dosažením počátečních operačních schopností leteckého odřadu speciálních operací bude zajištěna schopnost letecké podpory jednotek speciálních sil. I nadále bude zabezpečena schopnost plnit úkoly ve prospěch AČR, policie ČR, IZS, se zajištěním služeb letecké záchranné služby a letecké pátrací a záchranné služby vrtulníky W-3A Sokol. Před ukončením technické životnosti vrtulníků Mi-8/17 bude rozhodnuto o jejich náhradě.

Přestože je zámyslem dále provozovat do celkového ukončení životního cyklu i vrtulníky ruské provenience (především Mi-171Š), nelze vzhledem k vývoji bezpečnostní situace vyloučit nutnost jejich náhrady s cílem snížit závislost na Ruské federaci. Navíc bude nutno do roku 2024 rozhodnout o potřebě pořízení bitevních vrtulníků vzhledem k jejich nezastupitelné úloze při podpoře pozemních sil.

Dopravní letectvo

Dopravní letectvo udrží schopnost přepravy osob a transportu materiálu pouze na krátké a střední vzdálenosti. Strategická vzdušná přeprava bude zabezpečována účastí v mezinárodních programech. Schopnost přepravy materiálu větších objemů do prostorů operací však bude v dlouhodobé perspektivě rozšířena. Souběžné plnění dalších úkolů (přeprava ústavních a vládních činitelů ČR, zdravotnický taktický odsun raněných a nemocných a zdravotnický strategický odsun raněných a nemocných) bude bez rozšíření stávajících schopností i nadále omezeno. Letouny Jak-40 budou nahrazeny v závislosti na ukončení jejich provozu typem schopným rozšířit přepravní kapacity ve prospěch pozemních sil.

Pozemní protivzdušná obrana

Pozemní protivzdušná obrana udrží schopnost podílet se na obraně vzdušného prostoru ČR. K podpoře pozemních sil do úrovně BÚU budou rozšířeny nasaditelné schopnosti protivzdušné obrany velmi krátkého dosahu. Postupně budou rozvíjeny schopnosti protivzdušné obrany krátkého a středního dosahu. Pozemní protivzdušná obrana získá schopnost působit proti raketové, dělostřelecké a minometné palbě.

Schopnosti ničení vzdušných cílů nad 100 km a protiraketové obrany budou rozvíjeny ve spolupráci s NATO.

Zastaralé protiletadlové raketové systémy ruské výroby budou postupně nahrazeny.

Radiotechnické vojsko

Radiotechnické vojsko zabezpečí i nadále nepřerušené radiolokační pokrytí vzdušného prostoru ve výškách od 3 do 30 km. Rozšíří schopnost radiolokačního pokrytí pod 3 km pořízením mobilních 3D radiolokátorů (MADR) v nepřetržitém provozu a odolných proti rušení. I nadále budou využívány schopnosti vzdušného průzkumu systému AWACS. Bude rozvinuta schopnost oboustranné utajované a datové komunikace pomocí standardizovaných protokolů.

Řízení letového provozu

Služba řízení letového provozu a letecká radionavigační služba udrží schopnost poskytovat letové provozní služby vojenskému a civilnímu letovému provozu ve stanovených částech vzdušného prostoru ČR. Právními předpisy bude upraveno poskytování letových navigačních služeb v období vojenských a nevojenských krizí. Další rozvoj této schopnosti bude respektovat principy „jednotného evropského nebe".

Udržení schopnosti přehledových služeb bude zajištěno obměnou letištní radiolokační techniky.

Bude rozšířena schopnost předsunutých leteckých návodčích v oblasti přímé letecké podpory ve prospěch pozemních sil.

Speciální síly

Stávající schopnosti speciálních sil budou rozšířeny o podporu speciálních operací a informačních/psychologických operací. Speciální síly budou působit napříč celým operačním spektrem nezávisle, společně nebo v součinnosti s ostatními silami a vést plné spektrum speciálních operací dle národních a aliančních standardů s důrazem na získávání strategických informací v komplexním prostředí pro podporu taktického i strategického rozhodování, včetně nenápadných, krycích či utajených operací, jakož i ofenzivních činností a informačních operací.

Speciální síly budou schopny vyčlenit a zasadit úkolová uskupení speciálních sil včetně přidělené letecké podpory a zároveň udržovat dostatečnou zálohu sil a prostředků pro plnění národních úkolů. Bude dosažena schopnost vrtulníkové podpory zasazení jednotek speciálních sil v operacích v rámci projektu leteckého odřadu speciálních operací.

Zpravodajské zabezpečení

Zpravodajské zabezpečení v AČR bude zahrnovat zpravodajství operačního a taktického stupně, průzkum, elektronický boj a geografické a hydrometeorologické zabezpečení. Udrží a rozvine schopnost vyčleňovat síly a prostředky pro obranu ČR a vytvářet modulární prvky se schopnostmi zpravodajství, sledování a průzkumu pro úkolová uskupení a národní posilový systém protivzdušné obrany ČR.

Zpravodajství rozšíří schopnost zabezpečit zpravodajský cyklus na strategické a operační úrovni v oblasti společného zpravodajství, sledování, zjišťování, přidělování cílů a průzkumu v souladu s operačními požadavky AČR, NATO a EU.

Rozšířeny budou schopnosti pozemního a vzdušného průzkumu pořízením pozemních, bezpilotních průzkumných prostředků, které zajistí operační potřeby v prostoru brigádního úkolového uskupení, praporního úkolového uskupení a potřeby průzkumných jednotek. Tyto prostředky budou plnit úkoly v rámci velení, řízení, komunikace, zpracování dat, zpravodajství, sledování, specifikace cílů a průzkumu a schopnosti elektronického boje v oblastech průzkumu, rušení a ochrany, s integrací do národních i aliančních systémů velení a řízení.

K rozvoji deklarované specializace ČR budou rozvíjeny schopnosti v oblasti pasivních sledovacích systémů elektronického boje jako součást společného zpravodajství, sledování, zjišťování, přidělování cílů a průzkumu. Armáda ČR bude disponovat moderními technologiemi mobilních pasivních sledovacích systémů se schopností pasivní koherentní lokace. Dále budou rozvíjeny schopnosti celoúzemního přehledového systému pasivního sledování v systému zpravodajství, sledování a průzkumu ve prospěch řízení letového provozu a národního posilového systému protivzdušné obrany ČR. Budou posilovány schopnosti elektronické ochrany před účinky zbraní s usměrněnou energií, především u nejzranitelnějších prostředků na místech velení, zbraňových, průzkumných a řídicích systémů a prvků komunikačních a informačních systémů.

Bude rozvíjena schopnost sběru, tvorby, poskytování a ukládání geografických, klimatografických, radiolokačních a hydrometeorologických dat. Zajištěna bude technická a technologická podpora globálních navigačních satelitních systémů pracujících s GPS Military kódem ke zvýšení bezpečnosti letového provozu. Budou udržovány schopnosti související s výkonem státní správy v oblastech polygrafické, geografické a hydrometeorologické služby.

Krajská vojenská velitelství

Výkon státní správy bude zajišťován prostřednictvím krajských vojenských velitelství jako vojenských správních úřadů ve svých územních obvodech. Současně budou tato velitelství plnit úkoly obrany podle zvláštních právních předpisů a budou mít v podřízenosti teritoriální jednotky lehkého typu doplňované vojáky v aktivní záloze. Na teritoriu vojenských újezdů bude tento výkon zajištěn újezdními úřady vojenských újezdů.

Stacionární logistika

Stacionární logistika bude zabezpečovat plnění úkolů resortu MO na území státu i mimo něj, včetně podpory hostitelskou zemí. Dále bude rozvíjet schopnost zabezpečovat až tři nasazená úkolová uskupení a přispívat do mezinárodních velitelství logistiky při zachování nezbytných schopností na teritoriu. Bude disponovat materiálem včetně munice minimálně ve výši 30 standardních denních dávek rezervy.

Vojenské zdravotnictví

Vojenské zdravotnictví bude zabezpečovat plnění úkolů resortu MO na území státu i mimo něj, včetně podílu na podpoře aliančních jednotek. Bude rozvíjet schopnost vyčleňovat a nasazovat zdravotnické jednotky ve prospěch úkolových uskupení. Udrží si schopnost primární péče, ochrany veřejného zdraví a veterinární péče v souladu s právními předpisy ČR.

Rozvoj nasaditelných schopností biologické ochrany bude zaměřen na rychlou identifikaci zájmových biologických látek. Za krizových stavů bude zabezpečen plný provoz Centra biologické ochrany, s hospitalizací a izolací osob se zvláště nebezpečnými a exotickými nákazami.

Spojovací vojsko

Spojovací vojsko zabezpečí komunikační a informační podporu všech úrovní systémů velení a řízení na území ČR i mimo něj. Zajistí personál, výcvik a infrastrukturu pro nasaditelný komunikační modul NATO.

Síly a prostředky spojovacího vojska dosáhnou plné interoperability s prostředky aliančních sil. Rozvinuta bude schopnost bezpečného ukládání dat v rámci datových center, jakož i poskytování hlasových a datových služeb s požadovanou úrovní utajení, spolehlivosti a bezpečnosti.

Kybernetická bezpečnost

Oblast bezpečnosti informací a kybernetické bezpečnosti bude řešena komplexně vytvořením struktury řídicích a výkonných orgánů a nastavením procesů a mechanismů řízení bezpečnosti informací a kybernetické bezpečnosti AČR. Gestorem oblasti bezpečnosti informací a kybernetické bezpečnosti je bezpečnostní ředitel Ministerstva obrany. V cílovém stavu bude dosaženo robustní ochrany informací pro všechny resortní komunikační a informační systémy ve stacionárních i nasaditelných sítích. V rámci koordinace a řízení kybernetické bezpečnosti budou rozvíjeny proaktivní schopnosti kybernetické bezpečnosti. Armáda ČR dosáhne zejména specializovanou analytickou činností schopnosti koordinace a řízení kybernetické bezpečnosti v rámci informačních systémů a infrastruktury resortu MO. Koordinační a analytická činnost bude úzce vázána na potřeby a požadavky mezinárodní spolupráce se zahraničními partnery, zejména ve strukturách NATO a EU. Významným výkonným prvkem pro následnou prediktivní činnost, koordinaci a řízení kybernetické bezpečnosti bude i nadále Centrum schopností reakce na počítačové incidenty.

Centrum schopností reakce na počítačové incidenty dosáhne schopnosti sběru, vyhodnocení a získání celkového obrazu o situaci v oblasti bezpečnosti informací a kybernetické bezpečnosti, bude schopno detekovat, zastavit a dle schopností odvrátit kybernetické útoky a provádět hloubkovou analýzu škodlivých kódů a ve spolupráci s odborem bezpečnosti MO provádět celkovou analýzu kybernetických hrozeb, vycházející z prováděného sběru dat, a tím zajistit proaktivní detekci zranitelnosti komunikačních a informačních systémů. Tím také bude dosaženo schopnosti prediktivního hodnocení rizik a hrozeb kybernetických bezpečnostních incidentů a útoků, zhodnocení možných negativních dopadů na služby komunikačních a informačních systémů, včetně včasného přijímání opatření k odvrácení i obnovení schopností služeb resortních komunikačních a informačních systémů po kybernetickém útoku.

Oblast kybernetické obrany ČR bude řešena v gesci Vojenského zpravodajství, vytvořením prvku kybernetické obrany – Národního centra kybernetických sil. Národní centrum kybernetických sil bude schopno provádět široké spektrum operací v kybernetickém prostoru a aktivity nutné pro zajištění kybernetické obrany ČR. Operace v kybernetickém prostoru bude schopno provádět jak na podporu operací AČR v rámci NATO nebo EU, tak i v případě hybridního konfliktu za účelem obrany ČR.

Velitelství výcviku – Vojenská akademie

Velitelství výcviku – Vojenská akademie bude provádět výcvik vojenských profesionálů a vojáků v záloze pro potřeby AČR a poskytovat profesní přípravu ve prospěch resortu MO, případně dalších subjektů. Schopnosti učebně-výcvikové základny umožní přiblížit výcvik reálným podmínkám nasazení. Rozvíjeny budou simulační a trenažérové technologie a Centrum simulačních a trenažérových technologií bude propojeno s podobnými centry zemí NATO.

K zabezpečení výcviku sil a prostředků AČR, IZS, případně dalších subjektů budou využívány čtyři vojenské újezdy (Březina, Boletice, Hradiště a Libavá).

Aktivní záloha

Závislost AČR na schopnostech aktivních záloh (AZ) bude narůstat. Aktivní záloha bude v době míru v podstatě jediným zdrojem doplnění připraveným personálem. Vojáci v AZ budou využíváni k doplnění mírové nenaplněnosti AČR pro plnění úkolů na území státu i mimo něj a přednostně rozvíjených a vytvářených útvarů v počtech do 5 000 vojáků. Vojáci v AZ budou zařazeni do mírové struktury útvarů a štábů AČR a teritoriálních jednotek v podřízenosti krajských vojenských velitelství. Mírové počty těchto jednotek budou tvořeny nezbytným organizačním jádrem vojáků z povolání (VzP) a jednotky budou vybaveny předepsaným materiálem.

Redakčně připravil: Vladimír Marek,
ilustrační foto: Vladimír Marek

V rozhovoru s ředitelem sekce rozvoje a plánování schopností MO brigádním generálem Pavlem Adamem jsme se zaměřili na brannou legislativu a Koncepci výstavby AČR

Změnily se především priority

Vláda České republiky schválila klíčový dokument pro rozvoj naší armády v nadcházejících deseti letech – Koncepci výstavby AČR. Nejvíce práce na ní nejspíše odvedli příslušníci sekce rozvoje a plánování schopností MO. A proto jsme požádali jejího ředitele brigádního generála Pavla Adama o následující rozhovor.

Sněmovna schválila branný zákon a další brannou legislativu, vláda schválila Koncepci výstavby AČR. Jste spokojen? Završuje se tím jedna etapa práce vaší sekce?

Určitě to znamená završení významné etapy plánování. Jak již vyplývá z názvu naší sekce, plánujeme rozvoj schopností AČR. Podíleli jsme se i na věcné stránce přípravy branné legislativy. Je to tedy pro nás skutečně završení určité etapy, na které jsme se dlouhodobě podíleli.

Koncepce měla být podle původního plánu přijata zhruba o rok dříve. Znamená to, že práce na ní byly složitější, že musela reagovat na vývoj bezpečnostní situace?

Myslím si, že to byla kombinace obojího. Koncepce vychází ze strategických dokumentů. Proto jsme čekali i na schválení z hlediska hierarchie nejbližšího dokumentu, což je Dlouhodobý výhled pro obranu 2030, který byl schválen v červnu loňského roku. Navíc teprve v březnu byl schválen nejvýznamnější strategický dokument – Bezpečnostní strategie České republiky. A právě ta reagovala na změnu bezpečnosti prostředí. Je tedy logické, že bylo nezbytné do Koncepce výstavby AČR výstupy z těchto klíčových dokumentů zahrnout.

V názvu Koncepce jsou slova výstavba armády. To působí, skoro jako kdybychom začínali budovat ozbrojené síly od základu...

Ne, to rozhodně ne. V žádném případě tento materiál nepředstavuje nějakou revoluční změnu či revoluční přechod. Schopnosti, které jsou v Koncepci plánovány, jsou v souladu se schopnostmi, které byly budovány dlouhodobě. Nejsou tam tedy žádné revoluční změny. Jsou tam ale schopnosti, které byly naplánovány právě v souvislosti se změnou bezpečnostní situace. Změnily se také priority. Jako příklad mohu uvést, že v případě 7. mechanizované brigády jsme sice plánovali její přezbrojení těžkou technikou původně později, vzhledem k bezpečnostní situaci však tento úkol dostal prioritu.

Koncepce v sobě obnáší plán na dvě pětiletá období. Chápete ji jako živý dokument, který se postupně bude rozvíjet i za tento časový horizont?

Samozřejmě, že se jedná o živý dokument, který bude následně aktualizován. Mimo tuto skutečnost je v závěrečných ustanoveních uvedeno, že pokud se nějakým výrazným způsobem změní bezpečnostní prostředí, bude obsah Koncepce upraven. Koncepce tedy není neměnné dogma, ale může se v případě potřeby dále upravovat. Bude to ale záviset zejména na tom, jak se budou měnit úkoly armády a vyvíjet bezpečnostní situace v budoucnu.

Pokud by skutečně došlo ke krizovému vývoji a museli bychom se bránit na našem území, nemáte obavy z toho, že současná mladá generace je příliš spotřebně orientovaná a chybí jí vůle tohle všechno obětovat?

To je zajímavá otázka, která se často objevuje v různých diskuzích. Mám možnost vystupovat na přednáškách na různých vysokých školách a na řadě dalších míst. A právě při této příležitosti jsem nabyl dojmu, že mladá generace má zájem o obranu této země. Dokonce i studentky se mne ptaly, proč neexistuje možnost, aby se i ony mohly v míru zapojit do tohoto procesu. Chápu, že některé generace mají vztah k armádě ještě z dob, kdy byla vojenská základní služba. Když ale vezmeme veřejnost jako celek a to, jak důvěřuje armádě, tak si nemyslím, že by vztah občanů včetně mladé generace k obraně země nebyl dobrý.

Není na škodu, že z mnoha těchto záležitostí se dělá politikum?

Asi ano, pokud by ale došlo k napadení státu, tak tady ten potenciál je. Asi by to bylo podobné jako v roce 1938. Tak to alespoň vnímám já.

Naše armáda má za sebou dvacetileté období velmi intenzivních zahraničních misí. Nyní se ale daleko častěji namísto článku 5 Washingtonské smlouvy začíná hovořit o článku 3, tedy o nezbytnosti zajištění obrany území vlastními silami. Znamená to, že velení NATO klade mnohem větší důraz na to, aby země byly schopny, než budou přisunuty spojenecké jednotky, například i po dobu několika měsíců bránit vlastní území samy?

Aliance je vždy tak silná, jak jsou silné jednotlivé státy. Proto je kladen důraz na to, aby členské země vytvářely svoje vlastní schopnosti k obraně. Ještě jednou opakuji, součet schopností států představuje schopnost Aliance. Jak jste říkal vy, řadu let jsme se podíleli na zahraničních operacích, v současné době je ale důležité, aby státy byly připraveny i na obranu vlastního území. Pro tyto úkoly musíme budovat rozsáhlejší kapacity.

Koncepce hovoří o tom, že v naší armádě je nízká úroveň standardizace a unifikace. Jaké jsou vaše návrhy vedoucí k nápravě nepříliš dobré situace v této oblasti?

Myslím si, že v tomto směru již řada kroků byla v minulosti učiněna. Bavíme se o těch základních věcech, jako je standardizace, unifikace a interoperabilita. Již řadu let přecházíme postupně na standardy NATO a jsem přesvědčen, že v brzké době by se nám to mělo podařit zcela. Jako příklad mohu uvést naše ruční zbraně, které jsou již plně kompatibilní s ráží NATO. Do budoucna plánujeme například i přechod dělostřeleckých systémů na ráži NATO. Právě takovýmito kroky dosahujeme interoperability a unifikace se státy NATO.

V Koncepci se hovoří o tom, že by měly být navýšeny zásoby munice a dalšího potřebného vojenského materiálu. Není to poněkud v rozporu s tím, že v současné době se zbavujeme munice do útočných pušek Sa-58? Nehodil by se nám v případě nějaké větší krize a následné rozsáhlejší mobilizace přece jen i tento materiál?

Je to plně v kontextu toho, co jsem již řekl. Dlouhodobě neplánujeme, že bychom do budoucna udržovali ve skladech samopaly Sa-58, které užívají ráži Varšavské smlouvy. Ta se v armádách NATO nepoužívá. Jak jsem již uvedl, do budoucna počítáme s úplnou obměnou zbraní na alianční ráži, tedy včetně munice. Jsou to však kroky plánované a postupné stejně tak jako uvolňování zásob, které již v důsledku pokračujícího přezbrojení nepotřebujeme.

Po roce 1989 jsme se velice rychle zbavovali skladových zásob s tím, že když je budeme potřebovat, tak si je pořídíme. Nyní se ukazuje, že ten akviziční proces není ani zdaleka tak rychlý, jak bychom si představovali. Takže nakonec přece jen budeme mít více materiálu ve skladech i v mírové době...

Ve strategických dokumentech je zmiňován pojem odložená potřeba. Ta vycházela z toho – dnes možná můžeme říci mylného – hodnocení bezpečnostní situace. Říkali jsme, že hrozba vojenského konfliktu není aktuální minimálně po dobu deseti let. Za tohoto předpokladu měla odložená potřeba smysl. Říkali jsme, že když máme deset let času, tak do pěti a možná i do tří let jsme schopni mnohé pořídit. V současné době víme, že varovací doba není otázkou deseti let, ale za určitých okolností jen otázkou měsíců a možná jen týdnů. O tom jsme se ostatně mohli poučit na vývoji krize na Ukrajině. Za takto krátké období samozřejmě nejsme schopni pořídit veškeré nezbytné akvizice. Právě proto jsme si toto přehodnotili a dospěli jsme k názoru, že zcela nepochybně určité množství potřebných zásob musíme mít již v míru.

Když se podíváme do historie, tak podobnou etapou procházela naše armáda v třicátých letech minulého století. Nejdříve to bylo velké snižování vojenského rozpočtu a zkracování vojenské prezenční služby – a najednou od roku 1933 odstartovaly rozsáhlé zbrojní akvizice a s nimi spojená příprava armády na válku. Armáda se tenkrát ale mohla opřít o velice kvalitní domácí zbrojní průmysl. Nemáme nyní trochu problém v tom, že jsme ztratili klíčové obranné zbrojní průmyslové kapacity?

Doba před druhou světovou válkou je možná trochu identická z pohledu omezení a poté navýšení výdajů na obranu v ČR, to ale neznamená, že nyní stojíme na prahu další světové války. I dnes disponujeme v mnoha odvětvích kvalitním domácím obranným průmyslem, ale tak, jak jde vývoj technologií dopředu, neubráníme se jisté globalizaci ani v této oblasti.

Ano, ale byla tady Velká a Malá dohoda s Francií, Rumunskem a Jugoslávií.

To určitě ano. Ovšem v té době československý zbrojní průmysl byl skutečně schopen vyrábět cokoliv. Něco podobného dnes již neexistuje. A musíme si říci, že to není záležitost jen České republiky. Dokonce ani daleko větší státy již nejsou schopny si všechno vyrobit samy. Jde se tedy zejména cestou mezinárodní spolupráce.

Na většinu akvizic musí být vypsáno výběrové řízení. Může vůbec za této situace armáda nějak podpořit zbrojní průmysl?

Dobrá zpráva pro zbrojní firmy a podniky v České republice je ta, že vláda navýšila vojenský rozpočet na rok 2016. Navíc existuje příslib navyšování i v dalších letech. V roce 2020 by vojenský rozpočet měl dosáhnout 1,4 procenta HDP. To je nepochybně dobrá zpráva pro zbrojní podniky. Jsem tedy přesvědčen, že v nadcházejících letech zakázky pro zbrojní průmysl poměrně výrazně porostou, a tím podpoří zejména domácí zbrojní průmysl.

Na koncepci výstavby by měla navázat koncepce výcviku. Znamená to, že výcvik se na základě současných hrozeb bude nějakým zásadním způsobem měnit?

Nemyslím si, že by se výcvik nějakým zásadním způsobem měnil. Trochu více se asi přeorientujeme z výcviku pro mírové síly na výcvik k obraně vlastního (aliančního) teritoria. Nemyslím si ale, že by se mělo jednat o něco zásadního. Spíše tedy půjde o to, že armáda by měla doplnit a navýšit počty ať již profesionálních, či záložních vojáků. Tomu se samozřejmě musí přizpůsobit metody výcviku, ale především kapacitní možnosti našich výcvikových zařízení.

V případě mechanizovaného vojska se počítá s rozšířením bojových prvků. Znamená to, že by vznikaly další prapory?

Současná struktura zůstane zatím zachována s tím, že ke každé organické jednotce bude vytvořena jednotka aktivních záloh. Do budoucna se dále předpokládá možné rozšíření bojových prvků, které však bude závislé zejména na dostupných finančních zdrojích.

Pokud se týče doplňování výzbroje, hovoří se o radarech, houfnicích, minometech, pontonech, ale nějak nám z toho zmizel koncept vojáka jednadvacátého století...

Rozhodně nezmizel. To je koncept, který běží průběžně. Je potřeba ho rozdělit na několik kategorií. Předně je to ochrana vojáka, tedy balistická vesta, přilba a zbraň. Na to pak navazují další vrstvy. Jedná se například o informační technologie, optické přístroje atd. Ten proces je tedy nastartován a pokračuje dál. Je potřeba si ale uvědomit, že vývoj například v oblasti elektroniky je tak dynamický, že tyto záležitosti se musí neustále upgradovat. Je to tedy nikdy nekončící proces: jakmile dokončíte jeden cyklus, musíte okamžitě návazně začít zohledňovat další vývoj v této oblasti.

V Koncepci se hovoří rovněž o využívání automatizovaných robotických systémů. Je to skutečně o tom, že válka se během deseti dvaceti let posune někam, kde budeme používat dálkově ovládané zbraňové systémy?

To je věc, na kterou vám nyní asi těžko dokáže někdo odpovědět. Všichni víme, že především bohaté státy do této oblasti investují nemalé prostředky. Zatím to ale není úplně o robotice, ale spíše například o bezpilotních prostředcích, což není něco, co jsme si zvykli vídat jen ve sci-fi filmech. Pro nás je to ale zatím jakýsi počátek. Jsou to totiž z hlediska finančních požadavků velmi náročné technologie a jejich použití je stále poněkud diskutabilní.

Určili jste si cíle, jak by naše armáda měla vypadat. Pro naplnění tohoto programu jste stanovili i požadavky na vojenský rozpočet. Ten by podle Koncepce měl každý rok poměrně výrazně růst. Ekonomika se ale pohybuje spíš po sinusoidách. Po letech tučných s největší pravděpodobností přijdou ta hubenější. Neobáváte se, že zase přijde období ekonomické krize a v důsledku toho snížení vojenského rozpočtu?

Neobáváme. Myslím, že jsme na to připraveni. V našem dokumentu jsou jednoznačně definovány schopnosti, kterými by Armáda České republiky s ohledem na své úkoly a závazky měla disponovat. Koncepce je připravena na období do roku 2025. To ale rozhodně neznamená, že by tímto datem všechno končilo. Pokud by z jakýchkoli důvodů nebyly požadované prostředky přiděleny, znamenalo by to posun rozvoje jednotlivých schopností v čase. Podstatné ale je, že v Koncepci je uvedeno, jaké schopnosti chce AČR rozvíjet.

Někteří poslanci v souvislosti s návrhem odvodní povinnosti v novele branného zákona hovořili o přípravě na jakousi papírovou válku. Pro budování válečné armády je přitom ale nesmírně důležité zjistit, jaké jsou vojenské schopnosti populace, která by byla v případě ohrožení státu k dispozici. Jsou zde přece bývalí policisté, kteří umí zacházet se zbraní, civilní piloti, zdravotníci, ale i třeba řidiči pásové a kolové techniky, které by bylo možné po velice krátkém zacvičení využít. Není škoda, že možnost získat ucelený přehled neprošla?

Po široké diskuzi mezi odborníky, politiky a do značné míry i veřejností je v novele branné legislativy položen v době míru nakonec hlavní důraz na dobrovolnost. Otevíráme možnost občanům projít vojenským výcvikem, aniž by museli vstoupit do aktivní zálohy či se stát vojáky z povolání. Tímto způsobem jsme schopni také znovu posílit naši zálohu, která se postupně od ukončení základní vojenské služby ztenčuje.

Znamená to, že i bez povinných odvodů v době míru je armáda schopna získat určitou představu o tom, jaký lidský potenciál má k dispozici?

Existuje především koncept aktivní zálohy. Její příslušníky může armáda v případě potřeby velice rychle povolat do zbraně. Toto je v současné době jediná složka, která je nějakým způsobem vycvičena a schopná téměř okamžitě doplnit armádu. A proto také je v Koncepci záměr navýšit počty aktivních záloh postupně až na pět tisíc. Z tohoto důvodu je v branném zákoně nejen pro příslušníky těchto složek, ale i pro jejich zaměstnavatele mnoho motivačních podnětů. Kromě toho máme kategorii záloh obecně. Ty monitorují jednotlivá krajská vojenská velitelství. Mají základní přehled o konkrétních lidech, jaké jsou jejich znalosti, schopnosti a k čemu by mohli být v případě potřeby využiti.

Platí rovněž, že krajská vojenská velitelství mají přehled o civilním materiálu a technice, která by se dala v případě mobilizace využít pro vojenské účely?

Určitě, to je jedna z náplní jejich činností.

V branném zákoně byla nakonec schválena dobrovolná odvodní povinnost. Dovedete si představit, že by se tento institut mohl stát masovější záležitostí, která by se týkala tisíců, či dokonce desetitisíců jedinců?

Ačkoliv pozitivní signály máme, je těžké v tuto chvíli odhadnout zájem veřejnosti. Armáda ale již nyní připravuje opatření k tomu, aby byla schopna zvládnout i masovější zájem.

Jaký bude vůbec rozdíl mezi těmi, kteří se nechají dobrovolně odvézt a pak se zúčastní cvičení, a příslušníky aktivní zálohy?

Základní rozdíl spočívá v délce a intenzitě výcviku. Příslušníci aktivní zálohy prodělají každý rok čtyři týdny výcviku. Budou se tedy připravovat daleko aktivněji než jedinci, kteří se přihlásí k „dobrovolnému cvičení" a potom absolvují pouze omezený výcvik. Příslušník aktivní zálohy bude z tohoto pohledu daleko lépe připraven a vycvičen. Díky tomuto výcviku bude možné příslušníka aktivní zálohy na základě jeho souhlasu dokonce vyslat i do operace v zahraničí.

Další úpravou, kterou prošel branný zákon v Poslanecké sněmovně, bylo navýšení odměny příslušníků aktivní zálohy z původně navrhovaných 12 tisíc ročně na 18 tisíc. Znamená to, že jste se při přípravě zákona drželi až příliš při zdi a že podpora těchto lidí je mezi politiky podstatně vyšší?

Především bych chtěl uvítat, že k tomu došlo. Jakákoliv motivační stimulace těchto lidí je přínosem. My jsme vycházeli z jakýchsi teoretických možností, a to i resortu Ministerstva obrany. Pokud došlo k tomu, že Poslanecká sněmovna souhlasila s navýšením, je to určitě dobrý signál pro všechny potenciální příslušníky aktivní zálohy. Jsem přesvědčen o tom, že finanční motivace určitě v jejich případě nesehrává rozhodující roli. Drtivá většina těchto lidí to dělá z přesvědčení, je to pro ně skutečně srdeční záležitost. To, že dostanou vyšší odměnu, kterou si zcela jistě tito lidé zaslouží, je ale určitě přínosné a my to na GŠ jen vítáme.

Dovedete si představit, že bezpečnostní situace se nadále bude vyvíjet velice nepříznivě a vy na ni budete muset v krátké době reagovat další novelou branné legislativy?

To je hodně spekulativní dotaz, ale myslím si, že branný zákon obsahuje již dnes mechanismy, které umožní, abychom mohli na případný nepříznivý vývoj reagovat.

Text a foto: Vladimír Marek

A fakta

Brigádní generál Pavel Adam se narodil 6. ledna 1962 ve Dvoře Králové nad Labem. Postupně absolvoval Vojenskou střední odbornou školu v Novém Mestu nad Váhom a Vysokou vojenskou technickou školu v Liptovském Mikuláši. Pracoval u spojovacího vojska a později u Vojenského obranného zpravodajství. Po roce 1989 absolvoval celou řadu kurzů v zahraničí, mezi kterými nechyběl kurz pro generály a velvyslance na NATO Defence College v Římě a kurz pro ředitele zpravodajských služeb v anglickém Chicksand. Působil v zahraničních misích a ve strukturách NATO. V listopadu 2012 se stal velitelem sil podpory a o osm měsíců později ředitelem sekce rozvoje a plánování schopností MO. V roce 2006 byl jmenován do hodnosti brigádního generála.

Inzerce

Velitel 22. základny vrtulníkového letectva organizuje výběr kandidátů na obsazení systemizovaných míst u jednotky předsunutých leteckých návodčích (FAC)

Hledáme vhodné kandidáty na obsazení míst leteckých návodčích (rotmistr/nadrotmistr) a velitelů týmů (nadporučík).

Registrace uchazečů proběhne formou zaslání strukturovaných profesních životopisů na adresu **czechfac@army.cz** nejpozději do **12. února 2016**.

Posouzení životopisů do 15. února 2016.
Druhá část výběru je dvoudenní a proběhne **25.–26. února 2016** u 22. zVrL Sedlec, Vícenice u Náměště nad Oslavou.

Další podrobnosti budou uchazečům sděleny individuálně, popř. je možné kontaktovat telefonicky velitele jednotky FAC na alc. čísle 438 521.

Japonský hřbitov Fučú se stal místem posledního odpočinku pěti československých legionářů

Pomník legionářům

Ministr obrany Martin Stropnický odhalil pomník československých legionářů v japonském hlavním městě Tokiu. Na vzniku pomníku se podílel významným způsobem i Vojenský historický ústav Praha. Po odhalení pomníku následovalo historicky významné jednání s ministrem obrany Japonska Genem Nakatanim.

Hrob na hřbitově Fučú připomíná pětici legionářů, čtyř Čechů a jednoho Slováka, kteří zahynuli v japonských nemocnicích nebo na lodi při návratu do samostatné vlasti v letech 1918 a 1919. Českoslovenští legionáři byli původně pohřbeni ve společném hrobě na hřbitově Aoyama. Pomník ve 20. letech minulého století několikrát poničilo zemětřesení. Po druhé světové válce mu už československé úřady nevěnovaly žádnou pozornost. V rámci úprav hřbitova byly v roce 1999 ostatky zpopelněny a převezeny na katolický hřbitov Fučú na okraji Tokia. Českému zastupitelskému úřadu se podařilo v roce 2012 místo uložení ostatků lokalizovat. Spolupráce s odborem pro válečné veterány Ministerstva obrany a Vojenským historickým ústavem Praha posléze vyústila v postavení nového pomníku na tomto místě. Jeho autorem je akademický malíř Pavel Holý z VHÚ.

Návštěva generála Štefánika

„Dějiny, to nejsou pouze historická fakta, ale především osudy lidí. O některých vycházejí obsáhlé vědecké monografie, jsou po nich pojmenovávány ulice a náměstí, po jiných zůstaly jen nápisy na válečných hrobech. Dovolte mi, abych osobně poděkoval všem, kteří se zasadili o to, aby jména pěti z nich, kteří stáli u počátků československé státnosti, byla vrácena historii našeho státu," řekl při odhalení památníku ministr obrany Martin Stropnický. Velvyslanec Slovenska Michal Kottman připomněl, že vojáky v Japonsku tehdy osobně navštívil generál Milan Rastislav Štefánik. „Kromě čtyř legionářů je na pomníku připomenut také pátý, který zemřel na lodi Liverpool Maru při návratu do vlasti a byl pohřben v japonském přístavu Karatsu v červenci 1919," dodal ředitel Vojenského historického ústavu plukovník Aleš Knížek.

Významné jednání

Kromě odhalení památníku na hřbitově ve Fučú se celá delegace v čele s ministrem obrany Martinem Stropnickým zúčastnila takříkajíc přelomových jednání na tamním ministerstvu obrany. Japonci, vzhledem k nově zřízené Akviziční technologické a logistické agentuře (ATLA) v čele s Hideaki Watanabem, se při jednání zaměřili na diskuzi k nedávným změnám v obranné politice Japonska a na možnosti spolupráce v obranném průmyslu. To umožnila implementace nových bezpečnostních zákonů a související změna interpretace ústavy, zakotvující zejména právo kolektivní obrany (v omezené míře a v souladu s Chartou OSN) a širší zapojení japonských jednotek v rámci mírových operací OSN. Ministr Stropnický označil nové japonské bezpečnostní zákony za „krok správným směrem" a přirozenou reakci na měnící se bezpečnostní prostředí. Japonskou stranu informoval o zastavení propadu obranného rozpočtu ČR a jeho postupném navyšování i o potřebě podpory systému aktivních záloh. Připomněl rovněž aktivní působení ČR v rámci EU, NATO i skupiny V4 a zapojení AČR v mezinárodních operacích.

Český obranný průmysl

Ministr Nakatani připomněl proběhlou aktualizaci (2013) tzv. tří principů pro transfer obranného materiálu a technologií, která otevírá prostor pro vzájemnou obranně-průmyslovou spolupráci. Česká republika je tak jednou z prvních zemí, které se na nové koncepci bude podílet. Při jednáních byla vyzdvižena dlouholetá tradice českého obranného průmyslu a zájem českých firem působících v obranném průmyslu na hledání možností spolupráce s japonskými partnery. Ředitel Watanabe vysoce hodnotil úroveň českého obranného průmyslu a výstavu IDET 2015, které se zúčastnila expertní delegace z Japonska. Konkrétní možnosti průmyslové spolupráce byly následně diskutovány během separátního jednání zástupců firem v sídle ATLA.

Text a foto: Michal Voska

Legionáři pohřbení na hřbitově ve Fučú

Emanuel Javorský, střelec
Narozen: 18. 12. 1894
Brandýs nad Labem
Zemřel: 5. 4. 1919 Tokio
Podlehl zranění
Původně pohřben na katolickém hřbitově Aoyama, 3. tř., 13. sek., č. 1

František Kasa, střelec
Narozen: 7. 12. 1876 Kukle, Písek
Zemřel: 13. 7. 1919 Karatsu
Podlehl nemoci
TBC na lodi Liverpool Maru, pohřben v přístavu

Karel Knytl, střelec
Narozen: 28. 7. 1893 Luštěnice, Mladá Boleslav
Zemřel: 17. 10. 1918 Tokio
Podlehl nemoci
Zemřel v sanatoriu Čigasaki u Tokia na souchotiny, původně pohřben na hřbitově Aoyama (Azabu-Kasumi-cho)

Rudolf Maixner, střelec
Narozen: 25. 10. 1889 Dolní Dobrouš, okr. Lanškroun
Zemřel: 30. 1. 1919 Tokio
Podlehl zranění
Původně pohřben na hřbitově Aoyama, 3. tř., 13. sek., č. 1

Adam Vlašič, střelec
Narozen: 24. 1 2. 1891 Děvínská Nová Ves, okr. Bratislava
Zemřel: 2. 4. 1919 Tokio
Podlehl nemoci
Původně pohřben u nemocnice Amerického červeného kříže

Projekt Trident má přispět k přípravě táborských vojáků na vedení moderní války

Výcvik v obydlených oblastech

Zpravodajská skupina 42. mechanizovaného praporu z Tábora zahájila pod velením nadporučíka Romana Rostáse projekt, který nese název Trident. Jeho podstatou je výcvik podle nejmodernějších postupů a zkušeností.

„Je například velmi nepravděpodobné, že by naši vojáci byli nasazeni v tundře nebo v neobydlených oblastech. Spíše budou nasazeni – tak jako i v současných zahraničních operacích – mezi civilním obyvatelstvem. A právě z tohoto důvodu budeme cvičit i v obydlených oblastech. V tomto ideálním modelu zařadíme do tématu i reálné obce z dotčených oblastí výcviku," prozrazuje autor nápadu, nadporučík Rostás. „Důležité je říci, že úloha skutečných zemí v námětu je smyšlená a nezakládá se na pravdě, pouze využívá kontextu reálných dějin pro dotvoření celkového obrazu. Jakákoli role těchto států nesouvisí s jejich skutečnou politikou a úlohou. Jakákoli podobnost událostí a aktérů se skutečnými je neúmyslná a čistě náhodná."

Samotné cvičení začalo v pondělí 23. listopadu přesunem z Tábora na Boletice. Po krátké pauze došlo na bojový rozkaz, při němž byla cvičící jednotka seznámena se situací a úkoly. Na počátku listopadu 2014 došlo k rozsáhlému ozbrojenému střetu mezi skupinami organizovaného zločinu Black Skulls (Černé lebky) a ozbrojenou extremistickou frakcí Církve Nového spasitele. Černé lebky, které jsou takřka výhradně z Bomijců, po několika útocích Církve Nového spasitele na jejich skladiště a varny drog zahájily organizovaný útok na svatyně a jednotlivé obecní buňky. Velká část příslušníků církve je tilandské národnosti, takže to po týdnu útoků začalo být podáváno médii jako etnické čistky. Tiland (TDA) rozmístil podél hranice s Bomií (BA) své jednotky ve vysoké pohotovosti. Totéž učinila Bomie, která navíc povolala aktivní zálohy. Její ozbrojené složky začaly usilovat o potlačení etnických čistek. Poměr sil byl přibližně čtyři ku jedné ve prospěch Tilandu, který měl navíc pokročilejší techniku a výzbroj. TDA se střetl s BA poprvé dne 25. 11. 2014. TDA zahájil operaci Tiland Shield, během níž obsadil pásmo podél hranice přibližně 30–40 kilometrů široké.

Teprve po této operaci světové mocnosti v čele s USA a Ruskou federací odsoudily jednání Tilandu a požadovaly jeho stažení. Česká republika měla z minulosti s Bomií dohody o ekonomicko-vojenské spolupráci, společnou minulost a společný jazyk a z větší míry i národnostní složení, proto ČR okamžitě zahájila jednání o konkrétní podobě vojenské podpory.

Vývoj po dvoudenní válce

Obsazená zóna se stala územím s omezeným vlivem státu a relativní samosprávní samostatností. Tento stav lákal řadu skupin provádějících protizákonnou činnost, které sem přesunuly svá útočiště, varny drog a skladiště zbraní. Tyto organizace vystupovaly vůči obyvatelstvu poměrně přátelsky a vytvářely si tak sítě informátorů a vlivu. V červnu roku 2015 byl vliv těchto skupin na maximu a bomijská vláda rozhodla o provedení operace Zákon a pořádek. V říjnu nově ustanovená prozatímní bomijská vláda (volby se budou konat v roce 2016) požádala o realizaci předjednané vojenské pomoci Dahany a České republiky. Byla tak zahájena dlouhodobá operace Trident (trojzubec), která měla za cíl odradit či odrazit případný útok TDA, stabilizovat bezpečnostní situaci v obsazené oblasti a umožnit její ekonomické a sociální propojení se zbytkem Bomie.

Rozehra byla následující. Zpravodajské skupiny Bomie získaly informaci o zvýšené aktivitě tilandských ozbrojených sil v blízkosti hranic. Elitní jednotka AČR dostala za úkol získat informace o nelegálních aktivitách na území Bomie. V pondělí vyslechla bojový rozkaz z nadřízeného stupně. Prvotním úkolem bylo vyhledat a zaujmout základnu, ze které by mohly skupiny plnit další taktické úkoly. V úterý pod rouškou tmy došlo k zasazení skupin do zájmového prostoru. „Vybrat nejvhodnější místo pro základnu není vůbec jednoduché. Nebezpečným prostorem jsme se přesouvali celý den. Postupovali jsme pomalu s důrazem na minimum zanechaných stop," prozrazuje taktiku velitel jedné ze skupin, rotmistr Frajt.

Nakonec se oběma skupinám podařilo najít vhodné místo. Bylo špatně přístupné, což vytvářelo přirozené zabezpečení. Kdyby nás někdo stopoval, musel by do velmi prudkého kopce. Vzhledem k tomu, že z našeho orlího hnízda máme výborný přehled, tak bychom nebyli zaskočeni. Samozřejmostí jsou čtyřiadvacetihodinové hlídky a nejrůznější nástrahy, kdyby se přece jen někdo snažil přiblížit," upřesnil druhý z velitelů, četař Bohuslav Samec.

První úkol přišel již v noci. Zpravodajská informace hovořila o tom, že se skupina setká s civilním zdrojem. Cílem je, aby vojáci byli schopni pracovat i s civilním prostředím. Skupina se tak dozvěděla, že se přes zájmové území budou pohybovat tři podezřelí, kteří patří ke skupině Black Skulls. Jejich cílem je krom distribuce drog i možnost teroristického útoku na civilní obyvatelstvo přilehlých vesnic. Znali tedy tak přibližnou trasu jejich přesunu, kterou si skupiny v den plnění úkolu ověřily za pomoci moderních bezpilotních prostředků. Došlo tak k potvrzení, že tři muži opravdu míří do cílové oblasti. Rozšíření informací napovědělo, že se jedná o ozbrojené muže, kteří jsou ochotni klást odpor.

„Vojáci měli více možností, jakým způsobem postupovat," prozrazuje nadporučík Rostás. „Rozhodli se, že po upřesnění pozice budou za pomoci Scan Eagle sledovat tři podezřelé v jejich stopách a překvapí je. Tento záměr se ukázal jako dobrý. Podezřelí se mezitím přesunuli do cílové zóny a elitní skupina je mohla sledovat a dobře naplánovat další postup."

„Pomalu jsme se skrytě přesunuli podél potoka tak, aby bylo složité nás vystopovat," říká za stranu drogových dealerů poručík Tomáš Pomije. „Došli jsme na místo, kde naše skupina má překladiště, a aniž bychom cokoli tušili, jsme si udělali pohodlí. To, co se stalo zhruba za půl hodiny, nás překvapilo. Z lesa na nás vyskákalo asi sedm maskovaných vojáků. Než jsme se nadáli, byli jsme spoutáni a vyslýcháni. Rozhodně to nebylo nic příjemného. Vystavili nás například teplotnímu nonkomfortu. Takže jsme asi po hodině část informací prozradili."

Po prvotním výslechu, odebrání vzorků DNA a otisků prstů byli zadržení předáni na zpravodajskou skupinu. Mezitím se elitní vojáci stáhli zpět na svou základnu. Zpravodajská skupina získala další informace, které následně poskytla úderné skupině.

„Tři zadržení prozradili, že jejich cílem nebyly výjimečně drogy. Za nemalý obnos měli podniknout teroristický útok na blízkou vesničku Tisovka. Dále řekli, že ze slíbené finanční odměny jim měla být poskytnuta první polovina následující den mezi desátou a jedenáctou hodinou, a to na místě, kde byli zadrženi," prozrazuje rotmistr Patrik Jech. „Z dalších zdrojů bylo patrné, že by se mohlo jednat o zpravodajského důstojníka tilandské armády. Museli jsme tedy zadržet tuto osobu a získat tak důkazy, že TDA přes veškeré ujišťování světových mocností, včetně OSN, stále nezákonně operuje na území cizího státu."

S informacemi o úkolu byli vojáci seznámeni večer. Jejich cílem tak bylo během následných hodin připravit plán, který by neměl slabiny. Díky průběžné průzkumné činnosti jsme mohli zúžit možnosti, kudy může případný kontakt Black Skulls přijet. Velmi brzy ráno jsme se přesunuli ze základny směrem k vytipované cestě a připravili na vozidlo léčku tak, abychom minimalizovali případné nebezpečí přestřelky," vysvětluje rotmistr Frajt.

Po několika hodinách se naši vojáci dočkali. Časový interval od odpálení nálože pod autem po stáhnutí týmu zpět do lesa neměl přesáhnout osm minut. V oblasti totiž operovala místní policie, setkání s ní se chtěli vyhnout. Tým byl přesně rozdělen, každému jednotlivci byla přiřazena činnost, kterou zajistí.

„Léčku připravili dobře. Jakmile jsme zastavili auto, okamžitě z lesa vyběhli vojáci, kteří nás s křikem vytáhli z vozu. Během pár sekund jsem byl spoután a měl zavázané oči," prozrazuje poručík Tomáš Pomije, který v tomto případě plnil úlohu řidiče zpravodajského důstojníka TDA. „Fakt to bylo rychlé," říká rotmistr Patrik Jech, který tentokráte hrál důstojníka. „Ani sekundu neprome škali. Okamžitě pouta, zavázané oči, osobní prohlídka, prohlídka auta, neustálé dotazování, neustálá snaha dostat nás mimo komfortní zónu, tak abychom příliš nevzdorovali. Stále jsem slyšel odpočítávání nějakého času," popisuje rotmistr Patrik Jech, který se zhostil role zpravodajského důstojníka TDA. „Až později jsem se dozvěděl, že velitel jednotky sledoval čas a informoval své vojáky, a samozřejmě korigoval postup při získávání důkazů a prvotním vyslýchání."

Časový limit byl dodržen. Tým získal nezvratné důkazy o diverzní činnosti TDA na území cizího státu. Totožnost byla potvrzena na základě otisků a DNA. Získány byly mapy, hesla a kmitočty radiového provozu TDA, zbraně. Za osm minut byli zadržení předáni zpravodajské skupině a po úderné jednotce jako by se slehla zem.

Při jejich přesunu jim byl upřesněn další úkol, který zněl: přesunout se na místo vyzvednutí. Po týdnu usilovné práce tak byla mise splněna a vojáci se mohli s dobrým pocitem vrátit do své domovské posádky v Táboře.

Text a foto: rotmistr Zdeněk Koza

Podpora afghánské armády nespočívala jen v dodávce tolik potřebných vrtulníků Mi-24/35

České Hindy v Afghánistánu

Česká republika darovala v letech 2008 a 2009 šest vrtulníků Mi-24/35 ve verzi D. Jejich kapitola se na letišti HKIA v prosinci po sedmi letech uzavřela s celkovým náletem 5 750 hodin, po stovkách bojových a podpůrných letů. Díky špičkovému mentoringu a celkové koncepci výcviku se stal legendární Hind postrachem nepřátel a vítanou posilou, disponující drtivou silou. Nyní se očekává náhrada v podobě strojů z Indie.

Předáním operačního úkolu 16. AAT (Air Advisory Team), pod velením mjr. Ing. Dalibora Křenka, se uzavřela kapitola bitevníků, které mají dodnes ve světě nebývalý ohlas i přes desítky let starou koncepci. Zjednodušeně lze říci, že na relativně staré stroje jde pořád o konkurenceschopnou techniku, která dokáže zastoupit vrtulníky hned několika kategorií. Když přelétne Hind, nepřátelé se mají na pozoru. Nevědí totiž, zdali je stihne sprcha z kulometu, raketa, či vysazené komando. Obrovský nálet a výdrž strojů jsou zásluhou mentoringu českého leteckého personálu, bez kterého by provoz vrtulníků prakticky nebyl možný.

Bez překladu by to nešlo

Na začátku všeho bylo intenzivní navázání spolupráce s afghánskými překladateli (překlady příruček o používání vrtulníků do afghánské perštiny neboli darí), kteří významnou mírou přispěli k překonání jazykové bariéry mezi příslušníky afghánských vzdušných sil a mentory z AČR působícími v Afghánistánu v rámci jednotek AAT (OMLT a AMT). Těch se za působení „českých" Mi-35 vystřídaly přes dvě desítky rotací. Z počátku to byl výcvik afghánských pilotů a pozemního personálu, v roce 2012 se přidal i mentoring oprav a provádění předepsaných prací na Mi-24/35. Samotné plnění úkolů zahrnovalo už od počátku pozemní teoretickou přípravu pilotů, zaměřenou na aerodynamiku a konstrukci vrtulníku, popis činností jednotlivých systémů, nouzové postupy a v neposlední řadě také taktiku vrtulníkového letectva. Nejtěžší zkouškou však bylo samotné létání ve vysokých nadmořských výškách v kombinaci s vysokými teplotami a létáním ve vysokohorském prostředí. Než však afghánští piloti složili „maturitu" úspěšnými leteckými střelbami, museli čeští mentoři ujít ještě dlouhou cestu zahrnující vytvoření Osnov leteckého výcviku, Standardních operačních postupů pro jednotlivé úkoly leteckého výcviku a organizaci plánu letecké přípravy.

Letečtí návodčí

Nedílnou součástí bylo zahájení spolupráce s leteckými pozemními návodčími mentorovanými příslušníky 22. zVrL z Náměště n/O. Během samotného leteckého výcviku nalétali čeští piloti společně se svými afghánskými kolegy celkem přes 700 hodin, včetně 100 hodin bojového výcviku. Důležitým prvkem pro úspěšné působení byla přátelská atmosféra a vynikající vztahy mezi českými a afghánskými piloty a jejich velením, společně s příkladnou spoluprací s koaličními partnery US Air Force, Maďarska a Chorvatska. Po těchto několika letech působení je až hmatatelný pokrok afghánských pilotů Mi-24/35, kteří dosáhli mistrovství v používání letecké techniky, úspěšně se účastnili reálných bojových misí na podporu pozemních jednotek a vždy úkol splnili. Pozemní personál měl situaci ještě složitější, protože u většiny afghánských techniků se začínalo prakticky úplně „od píky" a v součinnosti s jejich až překvapující fluktuací mezi základnami po celém Afghánistánu jde nakonec splnění této části úkolu na vrub obrovské porci profesionality, nasazení a trpělivosti všech, kteří se na jejich někdy i opětovném výcviku podíleli.

Přípravy před letem

V počátcích operačního působení se jednalo o přípravu vrtulníků na stojánce, provádění příprav vrtulníků před letem a poletových kontrol. Následně se působení rozšířilo o skupinu technické pomoci, která se specializovala na provádění rozsáhlých prací po nalétaných 25, 50, 100 a 200 hodinách. Celkové zaměření bylo zejména na teoretickou přípravu z konstrukce a principů činnosti vrtulníku, byly aplikovány postupy prací po nalétaných hodinách včetně překladů do darí a zvláštní důraz byl položen na přípravu před bojovými lety se zaměřením na bezpečnost při práci s municí a zbraňovými systémy. 16. rotace AAT, zařazená v 438 AEAG (Air Expeditionary Advising Group), nebyla pouze o Mi-24/35: nedílnou součástí zůstal výcvik posádek v bojovém použití kanonu GŠ-23 a neřízených raket S-5 na vrtulnících Mi-17, kde se podařilo navázat na úspěšnou práci předchozích AAT. Mezi další úkoly patřily přezkušovací lety pilotů a palubních techniků s kvalifikací „zalétávací" nebo instruktorský výcvik ve skupinovém létání, prováděném nejen na základně v Kábulu, ale také v Jalalabádu. Nedílnou součástí výcviku byla teoretická příprava a praktický výcvik na leteckém trenažéru.

Komplikovaná příprava

Činnost byla komplikována značnou bojovou vytížeností a s tím spojenými problémy při vytváření harmonogramu a spojitosti výcviku. Nicméně díky vzájemné mezinárodní spolupráci a pochopení s afghánskými kolegy se tyto překážky dařilo překonávat a plnit úkoly v požadované kvalitě. V průběhu mise bylo znát zlepšení a snaha uplatňovat získané teoretické dovednosti v praxi. Stále se potvrzuje pověst vrtulníku Mi-17 jako nepřekonatelného „koně" v afghánských podmínkách při zvládnutí a využití, včetně bojových situací. Byli jsme svědky, kdy se vrtulníky bezpečně vracely se značným bojovým poškozením. Vzhledem k problémům s bezpečností práce při manipulaci se zbraňovými systémy Mi-17, včetně smrtelného zranění příslušníka afghánského personálu, se náš tým zaměřil i na tuto oblast, což nás utvrdilo v tom, že mentoring v těchto podmínkách prakticky nikdy nekončí bez ohledu na to, o kterou oblast výcviku se jedná. Činnost českých mentorů je všemi koaličními partnery a představiteli afghánských vzdušných sil vnímána velmi pozitivně. Obrovský přínos afghánskému letectvu dosvědčuje i fakt, že po celou dobu naší činnosti na Mi-24/35 od počátku jejich působení nedošlo k žádné letecké nehodě i přesto, že létání v tamních podmínkách patří k těm nejnáročnějším vůbec. Na český AAT tým čeká v brzké době nová výzva v podobě zvládnutí strojů, které na přelomu roku přislíbila Indie.

Text: Michal Voska, foto: Jan Kouba a archiv

V ÚVN odstartoval nový projekt pro zlepšení péče o válečné veterány

Prioritou je prevence

V České republice je v současné době evidováno na třináct tisíc nositelů osvědčení válečný veterán. Ve věkové kategorii do padesáti let jich je téměř jedenáct tisíc. Péče o ně, včetně těch druhoválečných, patří mezi priority současného vedení Ministerstva obrany. Jednou z organizací, která přichází s novým projektem pro zlepšení péče o válečné veterány, je Ústřední vojenská nemocnice – Vojenská fakultní nemocnice Praha (ÚVN). O jaký program se jedná a co vše nabízí, o tom informuje náměstkyně ředitele ÚVN Lenka Gutová.

„Péče o válečné veterány má v naší nemocnici velmi dlouhou historii," říká Lenka Gutová. „Už od roku 2005 jsme přemýšleli o tom, jaké služby válečným veteránům nabídnout. Velká poptávka byla zejména po službách dlouhodobé péče, ale protože v té době nebylo vyjasněno rozhraní mezi sociálními službami a službami dlouhodobé péče na akutních lůžkách, tak jsem v roce 2006 využila platnosti zákona o sociálních službách č. 108, který má ve svém věcném obsahu i § 52, a to bylo poskytování sociálních služeb ve zdravotnických zařízeních."

Poptávka převyšovala nabídku

Byla to tehdy ta nejjednodušší cesta, jak poskytovat sociální služby veteránům. Litera zákona totiž umožňovala tyto služby pouze registrovaným poskytovatelům sociálních služeb. A tento jediný paragraf pomohl ve zdravotnických zařízeních vyřešit situaci, kdy na lůžkách akutní péče byli pacienti, kteří potřebovali ještě péči dlouhodobou. „Proto začátek těchto služeb se u nás datuje k roku 2006, kdy jsme otevřeli prvních dvacet lůžek sociální péče o válečné veterány," pokračuje náměstkyně.

Charakter těchto sociálních služeb byl zamýšlen na dobu přechodnou, než se najde definitivní pobytové zařízení. Ve skutečnosti ale docházelo k situaci, že jen málo veteránů akceptovalo přesun do domovů pro seniory, kde by zůstali na dožití. „Poptávka byla velmi velká a převyšovala naše možnosti," pokračuje Lenka Gutová. „To samozřejmě platí i dnes, i když jsme v následujících letech tuto kapacitu rozšířili z těch stávajících dvaceti na čtyřicet lůžek. Zájemce o lůžka evidujeme, ale oficiálně mohou být přijati ve chvíli, kdy se toto lůžko uvolní."

Péče o druhoválečné veterány

Postupem času druhoválečníveteráni stárnou a také se ukazuje, že dominujícím důvodem nesoběstačnosti a závislosti na druhé osobě je stařecká demence a převážně Alzheimerova choroba.

„Proto jsme rozhodli o tom, že třicet z těchto čtyřiceti akutních lůžek zaregistrujeme jako službu ve zvláštním režimu, a to právě pro tuto kategorii diagnóz druhoválečných veteránů," uvádí dále náměstkyně ředitele.

Magistrát hl. m. Prahy vyšel Ústřední vojenské nemocnici vstříc, a proto se tato služba se zvláštním režimem mohla stát jedním z benefitů, které Ústřední vojenská nemocnice válečným veteránům poskytuje. Je to služba pobytová, s následným definitivním umístěním. To právě sociální lůžka neumožňovala. V současné době se ukazuje, že druhoválečných veteránů ubývá, ale jsou v tak vysokém věku, že začíná být poptávka po klasických seniorských domovech. I s tímto výhledovým plánem do budoucna, v rámci poskytovaných služeb, nemocnice počítá.

„Právě v letošním roce bychom chtěli zažádat o registraci domova pro seniory, rozšířili bychom tím kapacitu dalšího druhu sociální služby podle zákona č. 108," avizuje Lenka Gutová.

Na péči přispívá i MO

Klienti se spolupodílí na financování poskytování sociální služby, a to tím, že si platí ubytování a stravování. Zdravotní pojišťovna pak hradí kódy zdravotní péče, které vykonávají všeobecné zdravotní sestry na těchto lůžkách, a další dotací se podílí Magistrát hl. m. Prahy, tedy finančními prostředky ze státního rozpočtu Ministerstva práce a sociálních věcí.

K zajištění plnohodnotné péče, tedy takových služeb, aby byly na úrovni, a odpovídajícího počtu personálu, však ani toto trojfinancování nestačí. Velmi nezanedbatelným příspěvkem na provozování těchto služeb je proto dotace od Ministerstva obrany.

Program Zelená cesta

Před lety začala Ústřední vojenská nemocnice poskytovat společný program pro Ministerstvo obrany ČR a ÚVN nazvaný Zelená cesta, který byl převážně zamýšlen pro válečné veterány a profesionální vojáky.

„Dnes jsou v tomto programu i další skupiny, a to Policie ČR, Hasičský záchranný sbor a Celní správa v činné službě. Je to program zaměřený na poskytování ambulantních služeb, kde jde především o koordinaci ambulantních vyšetření tak, abychom co nejvíce zkrátili tu dobu čekání v průběhu vyšetření," informuje o dalším programu náměstkyně Gutová.

Prevence pro novodobé veterány

Nejnovější program, který Ústřední vojenská nemocnice zahájila v říjnu minulého roku na základě výzvy Ministerstva obrany ČR, je program určený zejména pro novodobé válečné veterány.

„Na základě této výzvy jsme připravili tzv. Program podpory zdraví, jehož cílovou skupinou jsou zejména novodobí veteráni, a tento program navazuje nejen na aktivity celého resortu, ale vhodně doplňuje ty služby, které můžeme jako zdravotnické zařízení nabídnout," konstatuje Lenka Gutová.

Náměstkyně ředitele ÚVN Lenka Gutová

Program je zaměřený na prevenci civilizačních onemocnění a jeho účelem je prověření současného zdravotního stavu. Velký význam má tento program v tom, že na základě preventivního vyšetření upozorní na případná rizika a zároveň doporučí další zdravotní opatření, která by mohla oddálit důsledky civilizačních chorob, ale zvyšuje i šanci na rychlejší vyléčení ve chvíli, kdy se na nějaký zdravotní problém narazí včas. Zdravý člověk, který ještě vůbec nemusí mít žádné příznaky a žádné obtíže nepociťuje, může díky tomuto rychlému screeningu odhalit začínající problém.

„V rámci prvního vyšetření, které zmapuje současný stav klienta, pak lékař rozhodne o časové ose dalšího preventivního vyšetření," upozorňuje Lenka Gutová. „Pokud vyšetření odhalí začínající problém, lékař okamžitě navrhne další postup."

Priorita resortu obrany

Program podpory zdraví pro válečné veterány odstartoval 1. října 2015 a organizačně ho zajišťují zdravotně-sociální pracovníci Humanitní služby Ústřední vojenské nemocnice ve spolupráci s interním ambulantním oddělením. V případě zjištěného problému je pak klient předán do následného programu Zelená cesta.

O tomto novém programu informovali na tiskové konferenci ke Dni válečných veteránů v listopadu minulého roku společně ministr obrany Martin Stropnický a náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Josef Bečvář. „Péče o válečné veterány byla od mého nástupu do funkce jednou z klíčových priorit a důvod je prostý – jsem přesvědčen, že země, která si svých válečných veteránů neváží, neváží si sebe sama," zdůraznil ministr obrany Martin Stropnický.

Osvědčení je podmínkou

Samotná Ústřední vojenská nemocnice informovala o těchto svých nově nabízených aktivitách i Čs. obec legionářskou, kde se informace k válečným veteránům dostanou přes jejich terénní pracovníky. Ti zajišťují veteránům veškerou podporu a mají určené oblasti, ve kterých operují. Informace jsou dostupné také na webových stránkách Ministerstva obrany, Volarezy i ÚVN.

„Program se v současné době rozjíždí, takže termíny k objednání jsou nyní velmi dostupné," zdůrazňuje Lenka Gutová. „Toto dvoudenní vyšetření provádíme prozatím jednou týdně, ale v případě zvýšeného zájmu jsme připraveni tuto službu rozšířit i na více dní v týdnu."

Objednat na vyšetření se lze několika způsoby. Telefonicky, elektronicky, případně i osobně na pracovišti Humanitní služby ÚVN. Zde také každý dostane veškeré informace pro další postup. V případě potřeby je válečným veteránům umožněno také ubytování a zároveň je tu i možnost zajištění stravování.

„Pokud je klient omezen v pohybu, je zajištěn naší nemocnicí i doprovod prostřednictvím personálu – sanitáře interní ambulance," doplňuje závěrem náměstkyně Lenka Gutová. „Všechna vyšetření jsou časově naplánována a navazují na sebe. Následující den se zkompletují všechny výsledky a na základě tohoto vyšetření interní lékař vyhodnotí, v jakém stavu klient je, a podle toho rozhodne o dalším postupu. Pokud by se objevil nějaký patologický nález, předá pacienta rovnou do programu Zelená cesta, tedy na ambulantní oddělení, kde se zkoordinují další specializovaná vyšetření dle nálezu."

Tento projekt vítá i náčelník Generálního štábu AČR generálporučík Josef Bečvář. „Je to jeden z projektů, který posune péči o válečné veterány zase o kousek dál. I poté, co voják odejde z aktivní služby, je důležité, aby věděl, že existují zařízení, které se o něj dokážou postarat," zdůraznil generál Bečvář.

Text: Jana Deckerová,
foto: Jan Kouba a archiv ÚVN

Zavedením neletálních zbraní pro potřeby Vojenské policie jsme o krok dál

Příprava instruktorů

Ve spolupráci Vojenské policie a americké námořní pěchoty trénovali v Rumunsku budoucí instruktoři výcviku užití neletálních zbraní. Prostředky, mezi něž patří například tasery nebo paralytické spreje, hodlá Vojenská policie zavést v nejbližší době do výzbroje.

Školení, které se uskutečnilo díky úzké spolupráci VP a velvyslanectví USA, se zúčastnilo pět příslušníků, budoucích instruktorů Vojenské policie. Ti budou mít na starosti výuku svých kolegů po uvedení zmíněných neletálních zbraní do výzbroje a budou samozřejmě schopni cvičit další instruktory. „Každý účastník měl možnost vyzkoušet si účinky taseru, pistole FN 303, jež vystřeluje speciální nesmrtící munici pomocí stlačeného vzduchu, zastavovacích pásů a zvukových děl, která paralyzují protivníka za pomoci zvukové frekvence," prozradil vrchní praporčík VP štábní praporčík Zdeněk Hanák, jenž je již z minulosti instruktorem a oblast neletálních zbraní za VP ze své pozice částečně koordinuje. Vojenští policisté byli proškoleni i na nesmrtící munici v podobě gumových projektilů, dále na paralyzující spreje na bázi kapsaicinů, na postupy při zvládání davu a obnovení veřejného pořádku (tzv. Crowd Riot Control) a na prvky policejní sebeobrany.

Na vlastní kůži

„Součástí výcviku bylo rovněž seznámení s účinky na vlastním těle, což v některých případech bylo poměrně bolestivé, nicméně nám to ukázalo, jak jsou tyto prostředky účinné," zdůraznil Zdeněk Hanák, podle kterého školení navíc ukázalo, co neletální zbraně dokážou. „I sebesilnější útočník je po zásahu taseru v mžiku zcela paralyzován. Pomocí sond do těla proniká 50 tisíc voltů po dobu 5 sekund. Při použití paralytického spreje je účinek oddálen, nicméně útočník je po chvíli zcela zpacifikován a oslepen, k tomu trpí řadou respiračních obtíží," upozornil. Sám si s kolegy vyzkoušel účinky většiny neletálních zbraní, které bylo možné na instruktorském výcviku otestovat. Nejlepší praxí je vlastní zkušenost, a pokud víte, jak je zbraň účinná, chováte se při používání s větším respektem.

Účinné, ale bezpečné

Taser je účinná a relativně bezpečná zbraň. Někdy se uvádí, že jde o distanční paralyzátor, což je též poměrně přesné vyjádření toho, k čemu je určen a jak je používán. Tvarem připomíná pistoli, ochromí pouze příčně pruhované (kosterní) svalstvo, takže nedojde k narušení činnosti srdce. Tento neletální prostředek vydává velmi silné napětí, ale nesmrtící. Používá při tom pulzů, které jsou přibližně stejné jako nervové vzruchy v lidském mozku. Zasažený člověk zůstane při vědomí, vnímá své okolí, ale není schopen ovládat své svalstvo. To je důvod, proč došlo k rozšíření zbraně po celém světě a i Vojenská policie se připravuje na začlenění taserů do výzbroje. Jejich výhodou je vzdálenost, na kterou je lze použít. Nevýhodou pak je potřeba opětovného nabití po každém výstřelu. I to bylo součástí výcviku a provádí se lehkým sejmutím přední části; je to přirovnatelné k výměně planžet u elektrických holicích strojků. Nicméně je možné použití shodné s běžným paralyzérem. Tím ovšem přichází uživatel o výhodu bezpečné distanční vzdálenosti od protivníka.

Bezchybná manipulace nutností

Kromě užití neletálních prostředků, včetně vyzkoušení „na vlastní kůži", byl značný důraz kladen na bezpečnou manipulaci. Logicky. Bylo třeba si bezchybně osvojit zacházení s taserem, se zvukovým dělem, ale i s prostředky na delší vzdálenost, tedy s nesmrtícím střelivem. Zde platí shodné podmínky jako při použití ostré zbraně. Každý instruktor musel prokázat bezchybné dovednosti při praktickém použití, deaktivaci, odstranění závad a správnost vyhodnocení zásahu nesmrtícím prostředkem. Své dovednosti tak může každý z pěti nových instruktorů předávat dál při výcviku kolegů poté, co Vojenská policie zavede prostředky do výzbroje. Policie České republiky již tasery využívá od roku 2008. Nejznámějším případem, kdy byl tento prostředek použit, bylo zneškodnění vražedkyně, která útočila nožem na střední škole ve Žďáru nad Sázavou.

Štábní praporčík Zdeněk Hanák při použití taseru

Zpacifikování útočníka po zásahu obranným sprejem není problém

Text: Michal Voska, foto: Vojenská policie

A fakta

Elektrický paralyzér neboli taser dostal jméno podle fiktivní zbraně komiksového dobrodruha Toma Swifta. Desáté vydání Tomových příběhů z roku 1911 neslo název Tom A. Swift a jeho elektrická puška – v originálеTom A. Swift and his Electric Rifle (tedy taser).

Přebory resortu MO 2016

Název	Místo	Datum
Přebor resortu MO ve futsalu	Praha	20.–21. 1. 2016
Mezinárodní zimní přírodní víceboj „Winter Survival 2016"	Ovčárna pod Pradědem	25.–29. 1. 2016
Přebor resortu MO v běžeckém lyžování	Jáchymov	15.–17. 2. 2016
Přebor resortu MO ve sportovním skialpinismu	Brádlerovy boudy – Krkonoše	24.–26. 2. 2016
Přebor resortu MO ve squashi	Praha	15.–16. 3. 2016
Přebor resortu MO ve stolním tenisu	Praha	12.–13. 4. 2016
Přebor resortu MO ve sportovním lezení	Brno	14.–15. 4. 2016
Přebor resortu MO v malé kopané	Praha	20.–21. 4. 2016
Přebor resortu MO ve vojenském pětiboji	Vyškov, Plzeň	31. 5. – 3. 6. 2016
Přebor resortu MO v tenise jednotlivců a dvojic	Praha	1.–2. 6. 2016
Přebor resortu MO v golfu	Liberec	7. 6. 2016
Přebor resortu MO v plážovém volejbale	Opava	14.–17. 6. 2016
Turnaj resortu MO v tenise dvojic „Military Cup 2016"	Měřín	22.–26. 6. 2016
Přebor resortu MO v leteckém pětiboji	Praha, Žatec	15.–19. 8. 2016
Mezinárodní letní přírodní víceboj „Summer Survival 2016"	Vyškov	3.–7. 10. 2016
Přebor resortu MO na horských kolech	Praha	5. 10. 2016
Přebor resortu MO v nohejbalu „O pohár A reportu"	Praha	12. 10. 2016
Přebor resortu MO ve florbalu	Praha	19.–20. 10. 2016
Přebor resortu MO v šachu	Stará Boleslav	7.–9. 11. 2016
Přebor resortu MO v badmintonu	Praha	9.–10. 11. 2016
Přebor resortu MO ve volejbalu smíšených družstev	Praha	23.–24. 11. 2016

Harmonogram běžecké ligy 2016

Název	Místo	Datum
I. kolo	Brno	20.–21. 4. 2016
II. kolo	Opava	5.–6. 5. 2016
III. kolo	Jince	1.–2. 6. 2016
IV. kolo	Sedlec, Vícenice	13.–14. 7. 2016
V. kolo	Stará Boleslav	10.–11. 8. 2016
VI. kolo	Bechyně	24.–25. 8. 2016
VII. kolo	Lipník nad Bečvou	21.–22. 9. 2016
VIII. kolo	Přáslavice	12.–13. 10. 2016
IX. kolo	Praha	31. 10. – 2. 11. 2016

Mimoresortní sportovní akce 2016

Název	Místo	Datum
Sportisimo ½Maraton Praha	Praha	2. 4. 2016
VW Maraton Praha	Praha	8. 5. 2016

Řidič panduru

Obrněný transportér Pandur. Disponuje pohonem na všechna kola, umí se brodit i plavat, zvládne bláto i sníh, před nepřátelskou střelou se schová do kouřové clony. Ovládat dvacetitunový kolos není hračka a na umění řidiče často závisí osud celé posádky. Pro desátníka Marcela Sokola ze 4. brigády rychlého nasazení je pozice starší řidič na panduru již třetím rokem srdeční záležitostí a tuto obrněnou konzervu zná do posledního detailu. Najeto má už téměř pět tisíc kilometrů.

„Než jsem koncem roku 2012 přešel na funkci řidiče, tak jsem působil jako starší střelec na kulometu," vzpomíná desátník Marcel Sokol z žateckých červených baretů. „V armádě jsem od roku 1998, to mi bylo osmnáct, a na základě dosavadních zkušeností mi velitel nabídl, zda bych nechtěl dělat řidiče panduru. Kývl jsem téměř okamžitě."

„Céčko" nutností

Cesta k pozici řidiče obrněného transportéru však není tak jednoduchá. Nutností je řidičák skupiny C. „Ten jsem si musel dodělat v civilu, a protože mě řízení baví, udělal jsem si zároveň papíry na vše, co šlo, tedy i na autobus," konstatuje Sokol. Po získání potřebných formalit byl velitelem poslán do Vyškova na kurz přímo na pandura. Úspěšně ho absolvoval a od té doby pečuje o několikamiliónový svěřený majetek tak, aby ho ani posádku nikdy nenechal ve štychu.

„Když jsem si poprvé sedl do kokpitu a zavřel se nade mnou poklop, moje první reakce byla – tady není nic vidět," usmívá se sympatický řidič. Dnes už je tam jako doma a naopak získané zkušenosti může předávat mladším a začínajícím kolegům.

Než zazní „VPŘED!"

A jak tvrdý chleba má řidič panduru? Než se například vyjede na plánované cvičení, tak už týden předtím začíná desátníkovi příprava. „Je to moje práce, musím mít vozidlo stoprocentně připravené a nesmí se stát, že by něco selhalo," informuje Sokol.

Znamená to kontrolu techniky, vybavení, povinné výbavy, včetně žárovek, dofukování, hadic, výstražného trojúhelníku, lékárničky, zkrátka v pořádku musí být klasická výbava, která se zase tak moc neliší od civilního vybavení motorového vozidla. „Tato mašina má však svá další specifika, jako například antény, kukly, ocelová lana na vyprošťování, musím zkontrolovat háky, zrcátka, všechny systémy spojení, prostě nic se nesmí nechat náhodě," vypočítává zkušený voják.

Společně s dalším členem osádky, střelcem-operátorem, musí vyzkoušet všechny systémy spojení. Další fází je příprava náhradních maziv, vybavení, kontrola motorové části včetně převodovky, aby skutečně mohl veliteli nahlásit, že vozidlo je připravené k výjezdu a k plnění úkolu. „Tento týdenní předstih mi dává tu možnost, že pokud bych narazil na nějaký problém, je časová rezerva na jeho odstranění," konstatuje Marcel Sokol. „Pokud bychom byli už na cvičení, tedy mimo domovský útvar, tak tam už se případné doladění dělá v polních podmínkách velmi těžko."

Souhra osádky podmínkou

Řidič sedí v levé přední části. K nástupu do vozidla používá průlez poklopem, který je umístěný nad jeho hlavou. Velikost otvoru dovoluje, aby mohl mít na sobě i ochrannou neprůstřelnou vestu.

„V kokpitu sleduji především počítač, který mi určuje teplotu hladiny motoru, převodovek, ale i veškerých náplní," vypočítává řidič. „Zkrátka musím mít oči skoro všude, jen velkým nezvykem je, že v nočním režimu vidím pouze dopředu, co se děje vlevo nebo vpravo, tam mám tmu."

V tuto chvíli se ukazuje, že osádka musí být stoprocentně sehraná. Řidič se musí spolehnout, že mu velitel nebo střelec-operátor, který vidí okolní terén kamerou, řekne, že může daným terénem projet. „Anebo do sluchátek slyším: „... Ano, vlevo máš větve, ale nás to nezasáhne, jeď na plnej," simuluje akční situaci desátník.

Komunikace v kuklách

Pokud zasedne do kokpitu, čeká řidič na povel velitele „VPŘED!" Celá osádka má na hlavách kukly a je propojena radiovým spojením. „Díky komunikačnímu systému intercom se navzájem slyšíme bez okolních ruchů, neslyšíme zvuk motorů nebo nastartovaný hučící věžový systém a do sluchátek dostávám pokyny od velitele," informuje Marcel Sokol. „Mým hlavním úkolem je dopravit bezpečně posádku tam, kam je určeno."

Pokud se vozidlo pohybuje na silnici, tak je orientace jednodušší. Pandur byl totiž primárně určen pro vozovku s pevným podkladem. Jedná se o kolovou techniku, žádné pásy jako tank nemá. Zkušený velitel ví, že jde o kolovou techniku, a proto na základě vlastností vozidla vybírá trasu. Poslední slovo a zároveň „stopku" má však v každém případě řidič. „Pokud veliteli řeknu, že vybraný terén není vhodný, musí se najít alternativní cesta, protože si nemohu dovolit vmanévrovat vozidlo třeba do bažiny a ohrozit tak celou posádku," konstatuje Sokol. „Řidič zodpovídá za všechno, za techniku i za posádku i rojníky, kteří sedí vzadu, a kdybych udělal chybu, odnesli bychom to všichni."

Zkušenosti jedině praxí

Běžná rychlost vozidla je 80 kilometrů v hodině. Výrobcem má kolos předepsanou rychlost 105. „Pokud bychom se ale dostali do situace ohrožující naše životy, dá se s pandurem jet rychlostí i 120 kilometrů v hodině," říká desátník Sokol a podle jeho reakce je poznat, že i tuto situaci si „nanečisto" vyzkoušel. „Musím přece vědět, co to železo umí," doplňuje s úsměvem.

Zkušenosti s řízením panduru se získávají jen a jen praxí v terénu. Je potřeba si vyzkoušet všechny situace, do kterých se člověk může dostat, vyzkoušet si nanečisto, co vozidlo umí, jak ho mít pod kontrolu, a jak se chová na různém povrchu. Svou roli hrají i klimatické podmínky. „Na jaře, na podzim, pokud jsou podmínky dobré, to se dá s vozidlem jet bez problémů, ale není úplně vhodné pro blátivý terén nebo do sněhu, protože to hodně klouže," vysvětluje Sokol. „A jsme opět u těch zkušeností. Mám tu automatickou převodovku, není tu žádný manuál, musím si podřadit a vědět, jak se z toho dostanu."

Pokud je denní světlo, není s jízdou problém. Začne-li však pršet nebo se šeřit a velitel rozhodne, že se vyrazí do terénu, tak se musí jet, i kdyby čert na koze jezdil. Rozkaz je rozkaz, o tom se nediskutuje. „V takovém případě musím vyrazit a jet i tam, kam bych za normálních podmínek vůbec nejel," svěřuje se voják. „Musím pak odhadovat, zda se například s námi neutrhne terén, že se nesmím dostat do svahů, ze kterých bych se například už nedostal. Ale musím se pokusit někdy i o nemožné a přepravit vojáky tam, kde mají plnit daný úkol."

Na kurzu se desátník Sokol naučil jezdit na troše bláta, orientovat se v prostoru, ale úplně něco jiného je, když byl s mašinou čtyřiadvacet hodin v terénu a dostával se do svízelných situací. „Když vám dvacet tun sjíždí do sto metrů hluboké rokle, tak musíte vědět, co dělat," usmívá se řidič. „Samozřejmě mohu veliteli říct, nejedu tam, ale bude situace, kdy nebude zbytí, a budu muset daným terénem projet. Musím se snažit úkol nejprve splnit, a teprve když budu vidět, že bych ohrozil vozidlo i posádku, tak teprve tehdy dám stopku."

Péče o milióny

Pandur je velmi drahá technika, a proto se musí neustále kontrolovat a ošetřovat. „Když je i při výcviku chvíli pauza, řidič vyskočí a oběhne si celou mašinu, zkontroluje všechna kola, nápravy a zjišťuje, jestli je všechno v pořádku," přibližuje chvíle pauzy při výcviku desátník Sokol. „Stává se velmi často, že se nějaká překážka nebo bláto dostanou do nápravy, pak se to přehřívá a na malér je zaděláno. Musí se to rychle odstranit a řidič musí vědět, na co sáhnout, kam se podívat, aby se přesvědčil, že je všechno v lajně." A než velitel opět vydá pokyn „VPŘED!", tak je všechno zkontrolováno a připraveno k bojové pohotovosti.

Ani po splnění úkolu a ukončení akce péče řidiče o svěřenou techniku nekončí. Je potřeba ji opět zkontrolovat, vyčistit a uvést do stavu, aby byla okamžitě připravená k plnění dalších úkolů.

Profese pro srdcaře

Co vzkázat budoucím řidičům těžké techniky? „Především, aby se toho nebáli a na případné svízelné situace se zeptali zkušenějších řidičů," říká desátník Marcel Sokol. „Taky jsem tak začínal, a nikdy jsem se nesetkal s tím, že by mě někdo odbyl nebo se otočil zády. Takže zeptat se a neříkat si, s tím si poradím sám. Ty fígle vám předá zase jen řidič, který má už pár tisíc kilometrů za sebou, a hlavně, ušetříte si tím spoustu času, námahy i nervů."

A poslední rada? – Tahle profese se musí dělat především srdcem!

Text a foto: Jana Deckerová

Zaujalo nás v poslední době

Ve Vídni zasedala Rada ředitelů Mnohonárodního centra pro koordinaci logistiky (MLCC) se sídlem v Praze. Tentokrát se hostování pravidelného zasedání ujala rakouská armáda. Zasedání se za českou armádu zúčastnil ředitel sekce podpory MO brigádní generál Jaromír Zůna společně s vedoucím oddělení rozvoje a výstavby logistiky plukovníkem Miroslavem Hegrem.

Ve spolupráci Vojenské kanceláře prezidenta republiky (VKPR) a Vojenského historického ústavu Praha (VHÚ) vznikla publikace, která mapuje historii VKPR v průběhu celého dvacátého století a na počátku století jedenadvacátého. V prosinci 2015 byla kniha slavnostně pokřtěna v prostorách Pražského hradu a při této příležitosti byli oceněni i její autoři. Publikace nazvaná Historie a současnost Vojenské kanceláře prezidenta republiky přináší na 160 stranách přehled všech klíčových okamžiků, které jsou s existencí VKPR spojeny. Stejně tak jsou zde představeny hlavní osobnosti, jež se na jejím fungování podílely. Autory textů jsou historici Jiří Plachý a Karel Straka a také Daniel Povolný.

Náčelník Vojenské kanceláře prezidenta republiky generálmajor Rostislav Pilc jmenoval dnem 18. prosince 2015 do funkce velitele Hradní stráže podplukovníka Petra Prskavce, dosavadního velitele 251. protiletadlového oddílu ze Strakonic, který byl současně jmenován do hodnosti plukovníka. Za svoji dosavadní vojenskou kariéru plukovník Petr Prskavec osvědčil schopnosti ve velitelských pozicích. Jedním z prvních úkolů nového velitele Hradní stráže bude stabilizace v personální oblasti a zvrácení dlouhodobého trendu poklesu počtů sloužících vojáků. Současně se předpokládá, že plukovník Prskavec využije své dosavadní zkušenosti k prohloubení spolupráce s ostatními složkami ozbrojených sil a bezpečnostních sborů v oblasti přípravy a výcviku vojáků Hradní stráže.

Vojenští letečtí hasiči završili v prosinci celoroční cyklus letištních kurzů, během kterých byli zaškolováni na jednotlivé typy letounů a vrtulníků používaných v Armádě ČR: od evakuace osob z havarovaného stroje až po jeho hašení. Během celého roku se postupně seznamovali s letouny JAS-39, L-39, L-159, Z-142, JAK-40, L-410, C-295 a vrtulníky Mi-17 a Mi-24. Díky těmto kurzům, které pořádala Agentura logistiky ve spolupráci se všemi leteckými základnami Armády ČR, si letečtí hasiči doplnili či prohloubili dovednosti potřebné pro evakuaci osob z havarovaného stroje nebo při jeho hašení.

Skoro do roka a do dne se podařilo dosáhnout plných operačních schopností NATO CBRN Reachback operačnímu centru ve Vyškově. Od 1. ledna tohoto roku se tak již může plně zapojit do ochrany České republiky i dalších členských zemí proti zbraním hromadného ničení, a to formou strategické informační podpory, do které jsou zapojeny stovky odborníků.

Společnost ČEPS (Česká energetická přenosová soustava) ocenila příslušníky Armády České republiky za přínos při ochraně národní kritické infrastruktury medailí Za zásluhy o bezpečnost ČEPS. Z rukou ministra průmyslu a obchodu Jana Mládka a předsedy představenstva společnosti ČEPS Vladimíra Tošovského převzali medaili ředitel Krajského vojenského velitelství Ostrava plukovník Jaroslav Hrabec a vedoucí oddělení Krajského vojenského velitelství Ostrava major Roman Čech.

Náměstkyně ministra obrany Alena Netolická předala 42 osvědčení účastníkům odboje a odporu proti komunismu. Mezi nimi bylo 20 přímých účastníků, další osvědčení již přebírali pozůstalí příbuzní. Slavnostního ceremoniálu se dále účastnili pražský arcibiskup kardinál Dominik Duka, senátor Tomáš Grulich, zástupce náčelníka Generálního štábu AČR generálmajor Jaroslav Kocián, předsedkyně Konfederace politických vězňů Naděžda Kavalírová a příbuzní oceněných.

Před 25 lety zahájila tehdejší československá armáda současnou tradici účasti českých vojáků v zahraničních misích. První část československé protichemické jednotky, které velel plukovník Ján Valo a která byla zapojena do operace Pouštní štít, později Pouštní bouře, odletěla do Saúdské Arábie 11. prosince 1990. Čs. protichemická jednotka se tak stala součástí koaličních vojsk a byla připravena plnit úkoly v souladu s rezolucemi Rady bezpečnosti OSN. Na Štědrý den 24. prosince 1990 zaujala československá vojenská jednotka prostor v severní části Království Saúdské Arábie v poušti poblíž města Hafr El Batin.

V rámci předsednictví ČR ve visegrádské skupině se v Praze konalo zasedání takzvané seniorní skupiny zemí V4 na úrovni náměstků, respektive státních tajemníků ministerstev obrany. Za Českou republiku jednání řídil náměstek pro řízení sekce obranné politiky a strategie Jakub Landovský.

Na konci prosince byla z areálu muničních skladů ve Vrběticích odvezena poslední část munice. Tím pominul i hlavní důvod k nasazení příslušníků AČR k ostraze tohoto areálu. Armáda proto v souladu s rozhodnutím vlády zahájila nezbytné přípravné práce na výstavbě provizorního oplocení kolem areálu muničních skladů ve Vrběticích tak, aby od počátku února tohoto roku mohli další ostrahu areálu převzít technickými prostředky pracovníci státního podniku Vojenské lesy a statky, kteří v případě incidentu přivolají hlídku Policie ČR.

Podruhé za sebou získal Jan Kuf z Dukly Praha ocenění pětibojař roku. Na druhém místě v anketě Českého svazu moderního pětiboje skončil olympijský vítěz David Svoboda a třetí byla Kufova partnerka ze zlatého světového mixu Natálie Dianová.

Na Brandejsově náměstí v Praze-Suchdole se uskutečnil pietní akt u příležitosti 71. výročí zahájení operace Tungsten a 10. výročí úmrtí generálmajora Rudolfa Pernického, hrdiny druhé světové války. Za resort obrany uctil památku Pernického náměstek ministra obrany pro řízení sekce obranné strategie MO Jakub Landovský.

Ve Školicím a vzdělávacím středisku Ministerstva obrany ČR v Komorním Hrádku se v předvánočním čase již tradičně konala vernisáž výstavy obrazů, tentokrát z tvůrčí dílny malíře Lubomíra Štefky. Hosty, mezi kterými nechyběli vojenští a letečtí přidělenci či herečka divadla Semafor Věra Křesadlová Formanová, na vernisáži přivítal ředitel Agentury personálního rozvoje a podpory aktivit plukovník Pavel Vobůrka. Na vernisáž volně navázal koncert Michaely Katrákové. Tato operní pěvkyně vystudovala pražskou konzervatoř, obor operní zpěv. V minulosti vystupovala například v Německu, Nizozemsku a Belgii. Hostovala rovněž v kazaňské opeře.

Ve věku 98 let zemřel válečný veterán východní fronty generálporučík Alexandr Beer. Veterán Svobodovy armády bojoval v řadách 1. čs. armádního sboru u Sokolova, Kyjeva, Bílé Cerekve, Žaškova a u Dukly. V bojích u Sokolova utrpěl průstřel stehna. V bojích u Dukly byl zraněn střepinou od granátu do levé ruky, krku a obličeje.

Ve věku 90 let zemřel válečný veterán Mikuláš Končický, nositel Řádu bílého lva a řady dalších vyznamenání. Generálporučík Končický se zúčastnil bojů na Dukle a jako velitel tanku osvobození Ostravy. K jejímu osvobození přispěl v březnu 1945 v rámci reorganizované 1. čs. samostatné tankové brigády. Po vypuknutí Pražského povstání byl i jeho tank zařazen do rychlé skupiny 38. armády generála Moskalenka s úkolem dosáhnout co nejrychleji hlavního města. Bohužel, během manévrování u Olomouce se zřítil s tankem z mostu do řeky a válka pro něj skončila.

Stačí jen včas zmáčknout spoušť

Desátník Jan Hlaváč je profesionální řidič. Téměř denně usedá za volant služebních vozidel. Stejně tak často jako volant bere do svých rukou i fotoaparát. A stejně tak jako v každém vyhodnocení činnosti útvaru bývá vyhlášen za nejlepšího řidiče útvaru, řadí se mezi nejlepší fotografy zvířat ve volné přírodě.

Jan Hlaváč nefotí dlouho. I když věkově by mohl patřit ke generaci fotografů, která by ještě mohla zažít vyvolávání filmů v černé komoře, se svým koníčkem začal až v době digitálních fotografií a barevných tiskáren. „První foťák jsem si pořídil, když jsem pracoval ve Škodovce. Jezdil jsem se spoustou aut, zkoušel jsem i prototypy a chtěl jsem mít na ta auta památku," vypráví. I když neodmítne kamarádovi vyfotit jeho svatební den nebo udělat fotku syna při tenisovém turnaji, nejraději fotí zvířata.

Lovec beze zbraně

K focení zvěře se dostal naprosto jednoduše. Prostě jen vyměnil dalekohled za fotoaparát. Na vesnici, kde bydlel, je spousta myslivců, myslivci jsou jeho otec i jeho bratr. Jan zatím myslivecké zkoušky nemá. Už spoustu let přemýšlí o tom, jestli si je přece jen neměl udělat, protože by to mohlo prohloubit jeho znalosti o zvěři. „Vždycky ale dojdu k závěru, že o zvěři se můžu učit i sám. A stejně bych pak nestřílel. Zbrojní pas nechci, raději mačkám spoušť na foťáku než na zbrani. Jsem lovec beze zbraně, mě baví ta zvířata pozorovat a obdivovat je, a ne je střílet. Ale nevadí mi, když je někdo střelí. Nejsem zarputilý ochránce zvířat, který nechápe, že odstřel zvěře je nutný k udržení zdravého chovu," vysvětluje.

Od dětství chodil s otcem a s bratrem do přírody pozorovat zvířata. Často také chodil na naháňky, a tak si začal brát s sebou foťák. „Nafotil jsem spoustu obrázků Jednou se mě bratr zeptal, jestli by nemohli pár mých fotek použít na výzdobu při výročí založení mysliveckého spolku v naší vesnici. Na tuto akci přijel také šéfredaktor časopisu Myslivost. Viděl fotografie a ptal se mého kamaráda, kdo to fotil. Stál jsem náhodou hned za nimi a všechno jsem slyšel. Tak jsem se ke svému dílu přihlásil," vypráví Jan. A to byl jeho spolupráce s časopisem Myslivost, jehož články už pátý rok doplňuje o své fotografie.

Má za sebou také několik úspěšných výstav. První Janova samostatná výstava se konala na Slovensku ve Svatém Antonu, při příležitosti oslav Dnů svatého Huberta. Od té doby tam vystavuje téměř každý rok. „Při první výstavě jsem byl strašně nervózní. Nevěděl jsem, co od toho mám čekat. Nevěděl jsem ani, jak se výstava pořádá. Navíc jsem se docela bál o ty fotky. Dal jsem si s nimi práci, ale neměl jsem je ve skle, byly jen lehce připevněné na nástěnky. Obával jsem se, aby na ně lidi nesahali, aby je nezničili. Ale nakonec to bylo moc pěkné. Přišly tam i školy a školky, i dětem se ty fotky moc líbily. Ptaly se mě, co je na té a té fotce za zvíře, tak jsem jim to všechno vysvětloval a ukazoval. Bylo mi to příjemné," vzpomíná Jan na svou první zkušenost s vystavováním a vypráví, jak na tuto akci přijel také bývalý slovenský prezident Gašparovič. „Dostal jsem jako jediný z fotografů povolení ho tam fotit. Bez ohledu na moje politické vyznání, byla to pro mě čest, že si pro to pořadatelé vybrali zrovna mě," chlubí se.

Oko je důležitější než technika

Jan sice fotí všechno, ale specializuje se na zvířata ve volné přírodě. Ve focení se zdokonaluje díky časopisům a internetu, kde lze najít spoustu článků a stránek na toto téma. Jako vánoční dárek dostal od rodiny poukaz na workshop Rostislava Stacha, jednoho z nejlepších českých fotografů přírody a zvířat. Na jeho škole focení, zaměřené na fotografování živé přírody, byl Jan už dvakrát. Na tomto workshopu se fotografové učí, jak nejlépe fotit živá zvířata, z jakého úhlu, v jaké fázi pohybu, na co se zaměřit, aby fotka byla co nejlepší. „Nejdřív jsem se tam cítil trapně. Přijel jsem se zrcadlovkou za nějakých třicet tisíc. Jenže fotografové, kteří tam byli, měli vybavení mnohem dražší, třeba za sto tisíc i víc. Stach to na mně poznal a velice mě povzbudil. Řekl mi, že na tom skoro vůbec nezáleží, že oko fotografa je mnohem důležitější než vybavení, se kterým se fotí. A vůbec nejdůležitější je včas zmáčknout spoušť. To mi pomohlo," vzpomíná. Během kurzu každý udělá spoustu fotek, ze kterých pak vybere ty, které považuje za nejpovedenější. Ty ukáže Stachovi a společně pak nad nimi diskutují a hodnotí, co by se ještě dalo zlepšit a jak. Jan považuje Stacha za profesionála, od kterého je co se naučit. Všechny jeho rady si bere k srdci a při focení myslí na to, co mu jeho učitel poradil. „Na ten kurz přijel jeden pán, který si tam celou dobu dělal, co chce. Fotil si po svém, žádné

rady neposlouchal. Při hodnocení mu Stach řekl svůj názor a on to přece jen vyzkoušel podle jeho doporučení. Nakonec úplně změnil své postupy. Dal Stachovi za pravdu, že jeho rady jsou opravdu užitečné, a začal se jimi také řídit," vypráví. Dvě Janovy fotografie byly na workshopu vybrány jako nejpovedenější. Jeden rok to byla fotografie výra virginského za letu, druhý rok kuny lesní. Fotka výra byla dokonce vybrána za fotografii měsíce v časopise Příroda. „Ta fotka je opravdu výjimečná. Ze svých fotek ji pokládám za nejzdařilejší a mám ji i nejradši. Takhle by měla dobrá fotka vypadat. Zachycuje start dravce na kořist. Je správně ostrá, povedla se mi kompozice, odhadl jsem správně i světlo, ale především vyjadřuje dynamiku pohybu," hodnotí svou povedenou práci Jan a dodává, že tohle všechno zkombinovat se opravdu povede tak u jedné fotky z tisíce.

Workshop je ovšem procházka růžovou zahradou ve srovnání s focením ve volné přírodě, kde zvěř při každém neopatrném pohybu fotografa uteče nebo na očekávané místo vůbec nepřijde, nebo se zrovna nechová tak, jak by si fotograf představoval. „Mnohdy čekám dlouhé hodiny. Člověk se nesmí pohnout, kýchnout, odehnat vosu, která na něj dotírá, protože tohle všechno může zvěř odradit. To není jako v ateliéru, kde se fotograf domluví s lidmi, co si mají vzít na sebe, aby fotka barevně ladila, řekne jim, že tady bude sedět taťka, tady mamka, vedle mamky synek a vedle taťky jeho holčička, obě dětičky dostanou do ruky svoje oblíbené hračky, aby v klidu seděly, pak si fotograf nasvítí lampy, na pozadí dá tapetu, nebo ji pak přidá v počítači, a pak už jen dělá fotky, které ještě nakonec v nějakém programu vyretušuje. To mi připadá jako taková šablona, do které se jen zasazují jiné obličeje. Živá příroda je mnohem větší výzva. Tady se musí počítat s vrtochy divoké zvěře," vysvětluje Jan.

Práci v ateliéru a upravování fotografií v počítači ale nezatracuje. Říká, že každá fotografie má své místo a každá si najde nějakého obdivovatele. I Stach mu doporučil, aby se zkusil naučit počítačově upravovat fotky, že tím může svou práci posunout zas o kousek dál. I proto se v nejbližší době chystá na workshop zaměřený právě na práci s fotkami v počítačovém programu.

Nenechal se odradit

Desátník Jan Hlaváč se vyučil automechanikem pro nákladní automobily. Po učilišti nastoupil základní vojenskou službu, ze které chtěl pokračovat jako voják z povolání, ale armáda ho tehdy nechtěla kvůli oční vadě. „Pěkně mě to naštvalo. U odvodu moje brýle nikomu nevadily. A když jsem chtěl zůstat, tak to najednou byl problém. Tehdy jsem měl armády plné zuby," popisuje své pocity. Odešel tedy do civilu. Nevrátil se však k nákladním automobilům, ale utekl k osobním vozům a jedenáct let pracoval jako testovací jezdec v mladoboleslavské Škodovce. „Vztek na armádu mě časem přešel. Nakonec jsem pochopil, že měli pravdu. Ta moje oční vada nebyla zrovna malá. A vojákův zdravotní stav by měl být co nejlepší." Jan měl hodně kamarádů, kteří pracovali v armádě. Neustále ho lákali a přemlouvali, ať to ještě zkusí. „Nejdřív jsem si nechal ‚opravit' oči. Operace se povedla, tak jsem do toho ještě jednou šel," směje se. Nastoupil jako řidič k jednotce protiletadlového raketového vojska ve Strakonicích. Po několika letech se kvůli práci manželky přestěhovali do Prahy.

V současné době pracuje desátník Jan Hlaváč jako řidič u 26. pluku velení, řízení a průzkumu ve Staré Boleslavi. Focení není v jeho popisu pracovní činnosti, nicméně při všech akcích pluku pořizuje fotografie pro útvar. „Po pluku se to rychle rozneslo, že rád fotím. Těší mě, když mě požádají, ať jdu na akci a udělám tam fotky. A hlavně mě těší, když se pak lidem ty fotky líbí," říká.

Když se ho zeptáte na nejhezčí zážitek z fotografování, řekne vám Jan dva příběhy. První je z jeho focení v oboře rodiny Kinských, kde se mu pro jejich kalendář povedlo za pomoci tamního správce bažantnice vyfotit bažanta v toku. Druhý příběh se týká jeho rodiny. „Jeli jsme s rodinou do pražské zoologické zahrady. Předtím jsem se ještě zastavil v obchodě s fotoaparáty, kde pracuje můj kamarád. Koupil jsem si, co jsem potřeboval, a kamarád mi dal pro synka na hraní repliku nejnovějšího nikona. V zoo jsem začal fotit zvířata a synek stál vedle mě a napodoboval všechno, co jsem dělal. Bylo to roztomilé. Stál jsem s foťákem u oka – a vedle mě v tom samém postoji můj syn. Manželka nás vyfotila mobilem. Ta fotka se moc povedla, vždycky se musím smát, když ji vidím. Ale nejlepší na tom bylo poslouchat ostatní návštěvníky, kteří nás viděli a šeptali si o tom, jak ten malý kluk má tak velký a určitě drahý foťák," usmívá se Jan a doufá, že má ve svém malém synkovi budoucího parťáka pro cestu za svou vysněnou fotografií medvěda ve volné přírodě.

Text: Jana Fabiánová, foto: archiv Jana Hlaváče

Nástupce československé legendy, která úspěšně sloužila desítky let

Nový ŠKORPION

Přestože se samopal České zbrojovky, a. s., svým jménem hlásí ke slavné tradici originálních automatických zbraní zn. Škorpion z počátku 60. let minulého století, společné s nimi má vlastně jen místo výroby, jímž je zbrojní továrna v Uherském Brodě. Model CZ Scorpion EVO 3 A1 představuje vysoce moderní adaptaci klasické samopalové koncepce. Hradní stráž je v současné době jediným uživatelem této zbraně, přičemž její ovládání, rozborku a sborku nám představil nrtm. Lukáš Jiráček, vedoucí praporčík roty zabezpečení HS.

Jméno Škorpion je neodmyslitelně spojeno s originálními kompaktními samopaly, které dnešní Česká zbrojovka, a. s., vyráběla dvě desetiletí v celkovém počtu bezmála 200 000 kusů pro potřeby československých bezpečnostních a ozbrojených sil i pro export. Nevýhodou základního modelu vz. 61 byl slabý náboj 7,65 mm Browning, vyžádaný původním hlavním zákazníkem, jímž bylo československé ministerstvo vnitra. Od druhé poloviny 90. let se proto uherskobrodská společnost pokusila využít nesporný potenciál této zajímavé zbraně dopracováním modelů ve výkonnějších ráží. Nejdál se dostal vývoj samopalu v ráži 9 mm Luger, který byl v roce 2003 pod označením CZ Scorpion 9×19 v malém počtu uveden na trh. Výsledkem další modernizace se pak stal prototyp XCZ 868, nabízený v rámci programu Advanced Infantry Weapons Systems (AIWS) z let 2005–2006. Pro tuto vývojovou linii to však už byla labutí píseň. Přes bezkonkurenčně malé rozměry, snadné ovládání a vysokou přesnost se „devítkový" škorpion nepodařilo výrobně zjednodušit, což Českou zbrojovku, a. s., přimělo k rozhodnutí pohlédnout se po modernější a jednodušší zbrani podobné kategorie.

Slovenské kořeny

Mezitím se v roce 2001 objevily první informace o partě tří slovenských nadšenců z Trenčína, kteří se pustili do vývoje zcela nového samopalu Laugo, jenž si přes improvizovanou podobu prvních vzorků záhy vysloužil uznání odborníků za promyšlenost a jednoduchost.

Česká zbrojovka, a. s., projevila o slovenskou zbraň zájem poprvé v roce 2004, kdy se ale ukázalo, že prototyp zatím zdaleka nesplňuje mimořádně přísné podmínky, jimiž se v Uherském Brodě při konstrukci pro ozbrojené složky řídí. Toto zjištění bylo pro slovenské konstruktéry užitečnou lekcí a impulsem k dalšímu vývoji, a tak po krátkém intermezzu, kdy vývoj Lauga zastřešovala firma ZVS z Dubnice nad Váhom, mohla být v lednu 2007 podepsána dohoda o převzetí trenčínské zbraně Českou zbrojovkou, a. s. Spolu s prototypem a dokumentací přešel do Uherského Brodu coby externista jeden z trojice původních konstruktérů, Ján Lučanský, který zpětně odhaduje, že samopal byl v této fázi hotový asi z 60 %. Dopracovávaly se zejména plastové zásobníky, možnost střelby třírannou dávkou, či verze v ráži .40 S&W.

Třetí generace

V Uherském Brodě pokračoval ve vývoji zbraně především Ján Lučanský, který na počátku roku 2009 nastoupil do České zbrojovky do útvaru konstrukce a pustil se do dolaďování designu, ergonomie a nové ramenní opěry. Další uherskobrodský konstruktér, Jaroslav Červík, se paralelně soustředil na problematiku výrobních materiálů, dokumentaci a technologii. V květnu 2009 byla nová zbraň na veletrhu IDET v Brně poprvé představena odborné veřejnosti. Vývoj základní verze v ráži 9 × 19 mm byl dokončen ve druhé polovině roku 2009, kdy už měl samopal za sebou veškeré náročné tovární zkoušky a úspěšně prošel ztíženými testy podle nejpřísnějších západních i východních vojenských norem.

Během roku 2009 se také ustálil název nové zbraně do podoby CZ Scorpion EVO 3 A1. „EVO 3" znamená, že jde o třetí generaci uherskobrodských škorpionů (druhou představuje model CZ Scorpion 9×19),

„A" vyjadřuje, že jde o automatickou verzi ráže 9 mm Luger, resp. .40 S&W. Ta je v současné době zastoupena v počtu 572 kusů u Hradní stráže. Většina je osazena kolimátorem Meopta a dalším taktickým příslušenstvím.

Kvalitní konstrukce

CZ Scorpion EVO 3 A1 je lehká automatická zbraň jednotlivce ráže 9 × 19 mm (9 mm Luger), která umožňuje střelbu jednotlivými ranami, tříranými dávkami a neomezenými dávkami. Režim střelby se volí oboustrannou páčkou / manuální pojistkou na bocích pouzdra spouštědla, jednotlivé pozice jsou označeny horizontálně umístěnými piktogramy. Škorpion má masivní dynamický závěr, na jehož pravém boku vpředu je vybrání přístupné přes výhozní okénko pro doražení do přední polohy v případě silného znečištění zbraně. Samopal má kladívkový bicí mechanismus s automatickou blokovou pojistkou úderníku a střílí z přední polohy závěru. Po vystřelení posledního náboje zůstává závěr zachycen v zadní poloze záchytem závěru s hmatníkem na levém boku pouzdra spouštědla. Závěr je kluzně uložen na odnímatelném pouzdru spouštědla a je veden centrálním trnem s jednou vratnou pružinou. To umožnilo řešit pouzdro závěru jako jednoduchou dvoudílnou skořepinu z vysoce odolného konstrukčního polymeru. V čele pouzdra závěru je tzv. fixační vložka, do níž je zašroubována hlaveň. Z odolného polymeru je dále předpažbí nasunuté na hlaveň osazenou chladičem, pouzdro spouštědla, pistolová rukojeť, sklopná teleskopická ramenní opěra či základna (kloub) ramenní opěry.

A fakta

Ráže: 9 × 19 Luger
Délka hlavně: 196 mm
Celková délka s vyklopenou ramenní opěrou: 660 mm
Celková délka se sklopenou ramenní opěrou: 410 mm
Teoretická rychlost střelby: 1 150 ran/min
Hmotnost bez zásobníku: 2,65 kg
Kapacita zásobníku: 20 nebo 30 nábojů

Rychlá rozborka

Zbraň je díky koncepci konstrukce na své rozměry opravdu lehká. Vysoce progresivní prvek představují integrované montážní lišty dle MIL-STD-1913, které tvoří nedílnou součást pouzdra závěru (na temeni) a předpažbí (na všech čtyřech plochách). Koncepce zbraně je založena na originální myšlence, která se dokonce dočkala patentové ochrany. Základ spočívá v již zmíněném odnímatelném pouzdru spouštědla, které je „branou" do útrob samopalu. Tím se mj. zjednodušila základní demontáž, která probíhá takto: Po vyjmutí zásobníku se napne závěr a přestavitelná napínací páka se zachytí vzadu v pojistném výřezu. Přední čep pouzdra spouštědla se vysune doleva a po vyháknutí svého zadního závěsu se pouzdro spouštědla odejme. Otvorem v dolní části pouzdra závěru se vyndá celek závěru s vratnou pružinou na vodicím trnu. Složení zbraně probíhá stejně jednoduše v opačném pořadí.

Demontáž i montáž trvají jen několik málo sekund a pohodlně je zvládne i nezkušený uživatel.

Dobrá ergonomie

Díky šikovnému vyvážení, plastovému nárazníku v zadní části vodicího trnu a odpalování z přední polohy závorníku je navíc CZ Scorpion EVO 3 A1 i při relativně vysoké kadenci snadno kontrolovatelný ve všech režimech střelby, včetně třicetiranných dávek. To vše se samozřejmě podílí na vysoké přesnosti až do maximálního účinného dostřelu 250 m.

Zbraň kromě toho vyniká nadstandardní možností individuálního přizpůsobení tělesné konstituci střelce a taktickým potřebám. Unikátním prvkem je horizontálně stavitelná pistolová rukojeť. Doprava sklopná teleskopická ramenní opěra je nastavitelná v širokém spektru délek. Celkové rozměry zbraně lze ještě zmenšit úplným odejmutím ramenní opěry (po stisknutí odpruženého demontážního tlačítka vystupujícího ze zadního konce pouzdra závěru) pro účely transportu nebo pro použití samopalu ve velmi omezeném prostoru. Samopal má integrované úchyty pro poutka standardizovaných tříbodových nebo jednobodových nosných popruhů. Ke zbrani se dodávají transparentní plastové dvouřadé zásobníky s dvouřadým vyústěním o kapacitě 20 a 30 nábojů. Záchyt zásobníku v přední dolní části lučíku je oboustranný a snadno ovladatelný.

Text: Michal Voska, foto: Jan Kouba

Syrské tanky v občanské válce

Polský autor Jarosław Wolski zpracoval analýzu o schopnostech syrských tanků T-55, T-64 a T-72 v boji s povstaleckými skupinami. Pro syrský konflikt je typické široké používání relativně moderních ruských a západních protitankových řízených střel (PTŘS).

Tanky Syrské arabské armády

Syrská arabská armáda (SyAA) Bašára Asada se v předvečer konfliktu opírala o 706 tanků T-72 – 150 ks T-72 Ural, 300 T-72A a 256 v Československu objednaných a do roku 1993 dodaných T-72M1. Jedná se o nejmodernější stroje v SyAA. Část tanků prošla navíc modernizací. Všechny T-72A jsou vybaveny reaktivním pancířem Kontakt-1 (zřejmě dodaným z Ukrajiny) a nově označovány jako T-72AV.

V letech 2003 a 2006 122 tanků T-72 získalo moderní italský systém řízení palby TURMS-T, který využívá i český tank T-72M4 CZ. Modernizací prošly nejstarší T-72 Ural a část T-72A a T-72M1. TURMS-T využívá kvalitní denní/noční a termovizní zaměřovač a pozorovací přístroj pro střelce a velitele.

Podle posledních zpráv v provozu zůstává pouze 250 tanků T-72, zbytek byl zničen v bojích. Je příznačné, že většina přeživších je vybavena zmiňovaným italským systémem řízení palby.

Sýrie v 60. a 70. letech nakoupila 800 tanků T-62. V průběhu války s Izraelem v roce 1982 Sýrie ztratila 200 T-62. Před začátkem konfliktu mohla nasadit ještě okolo 450 až 480 T-62. Podle dostupných zdrojů T-62 neprošly žádnou významnější modernizací. Posledním jmenovaným je letitý T-55. Sýrie získala za několik dekád asi 1 200 tanků T-55. Do roku 2014, k vyrovnání ztrát hlavní bojové techniky (T-72), bylo zprovozněno něco kolem 700 T-55. Kromě standardní T-55A se SyAA spoléhá na tři modernizované verze. Část vylepšených T-55 s laserovým dálkoměrem a vylepšeným systémem řízení palby dodala do Sýrie Severní Korea. Druhý T-55AM je vybaven systémem řízení palby Volna, ale pancéřování zůstává na stejné úrovni.

Největší bojovou hodnotu představuje 200 tanků T-55MV modernizovaných v roce 1997 na Ukrajině. T-55MV je vybaven reaktivním pancéřováním Kontakt-1, vylepšeným systémem řízení palby a také možností používat kanonové řízené střely 9M117M Bastion. Část vozidel dostala i jednoduché termokamery.

Protivník – PTŘS

Syrské tanky čelí především ruským reaktivním granátometům RPG-7 a smrtelně nebezpečným RPG-29. Hlavní hrozbu však představují PTŘS východní a západní výroby. „Problémem" při posuzování účinnosti PTŘS jsou nejasné (různé zdroje se rozcházejí) nebo nadhodnocené údaje o schopnosti probít ekvivalent homogenního válcovaného pancíře RHAe (Rolled Homogenous Armour eqvivalent). Relativně nedávno vyšlo najevo, že původní americká PTŘS BGM-71A TOW probíjí pouze 450 mm „oceli", nikoliv původně uváděných 600 mm. Také ruská 9M133 Kornet (1994) probíjí pouze 1 000 mm RHAe, místo dříve uváděných 1 300 až 1 500 mm RHAe. Východní rodinu PTŘS v Sýrii zastupují typy Maljutka, Fagot, Konkurs, Metis a zřídka používaný Kornet.

Zastaralá 9M14 Maljutka pronikne 400 mm RHAe, novější 9M111 Fagot (1971) 460 mm RHAe a 9M111M Fagot 600 mm oceli. 9M113 Konkurs ze 70. let pronikne 600 mm RHAe (v závislosti na verzi) a 9M115 Metis 450 až 500 mm RHAe.

Ač se jedná dnes již o zastaralé zbraně, představují smrtelnou hrozbu pro tanky T-55 a T-62. Hlavice také dokáží pronikat čelním pancířem tanků T-72A a T-72M1. Avšak tanky vybavené reaktivním pancířem Kontakt-1, pokud střela dopadne přímo na reaktivní pancíř, jsou proti těmto střelám imunní. Mnohem nebezpečnější protivník jsou PTŘS Kornet a Metis-M (vylepšená Metis, 900 až 950 RHAe), které dokáží probít čelní pancíř iráckých tanků M1 Abrams.

Ze západních systémů je nejrozšířenější francouzský typ Milan. Sýrie ještě před rokem 1982 nakoupila na 1 000 střel Milan. Verze PTŘS Milan z roku 1974 probíjí 550 mm RHAe (původně deklarovaných 650 mm). Verze Milan 2 z roku 1984 probíjí 660 mm RHAe. Verzi Milan 2 poslalo v minulém roce Kurdům Německo. PTŘS Milan 2 měly pomoci Kurdům potlačit útoky sebevražedných útočníků Islámského státu ve vozidlech. Několik kompletů Milan 2 však padlo do rukou islamistům, kteří zbraně nasadili v bojích se syrskými obrněnými vozidly.

Nejrozšířenějším západními PTŘS v Sýrii jsou americké typy TOW a TOW-2, které povstalcům neoficálně dodává Saudská Arábie. Řada zemí Perského zálivu vyřazuje starší komplety BGM-71C TOW a BGM-72D TOW-2 – jsou to právě ty, které Saudové posílají povstalcům do Sýrie. První verze BGM-71A TOW z roku 1970 dokázala probít 450 mm RHAe a druhá verze TOW 2 (BGM-71D) 800 až 870 mm RHAe.

Nejvýkonnějším západním systémem v Sýrii je typ BGM-71E TOW-2A (1985–1987), který dokáže probít až 900 mm RHAe a navíc si umí poradit i s reaktivním pancířem.

Komplety BGM-71E TOW-2A měl původně v počtu 200 kusů ve výzbroji Libanon a v počtu 15 000 kusů Saudská Arábie. Saudové údajně rebelům posílají i čínské bezlicenční kopie (tedy Čínou ukradené) HJ-8.

Drtivá většina výše uvedených PTŘS má poloautomatické navádění typu SACLOS (Semi-Automatic Command to Line of Sight) – operátor po odpalu až do zasažení cíle udržuje záměrný kříž na cíli.

Situace v Sýrii

SyAA utrpěla za roky bojů těžké ztráty. Mnoho zkušených posádek obrněných vozidel bylo zabito nebo je zraněných. Dochází technika i náhradní díly. Povstalecké skupiny však nedokáží trvale kontrolovat životně důležité části země. Mnoho bitev má nyní formu statických bojů v městské zástavbě.

Mechanizované jednotky jsou hlavní silou SyAA a bez použití tanků armáda nepodniká prakticky žádné akce. I přes těžké ztráty SyAA nasazovala tanky poměrně efektivně, a to i v městské zástavbě. Tanky ukázaly také značnou odolnost proti starším PTŘS, zejména pokud byly vybaveny reaktivním pancířem. Je znám příklad, kdy T-72AV byl zasažen až pěti různými kumulativními hlavicemi a přesto nebyl, přes silné poškození, zničen. Samozřejmě, útok pomocí PTŘS Kornet nebo reaktivních granátometů RPG-29, tedy zbraní určených k překonávání reaktivního pancéřování, bývá pro T-72AV často osudový.

Zásadní změnou v neprospěch SyAA bylo masové nasazení TOW, TOW-2, TOW-2A a HJ-8 na bitevním poli. Podle polského autora saudští specialisté na územích kontrolovaných povstalci cvičí obsluhy přenosných kompletů, což ostatně, vzhledem k náročnosti obsluhy, není nijak překvapivé.

Použití PTŘS však Saudové kontrolují. „Každý" útok musí být natočen a jednotliví vedoucí povstalci jsou odpovědní za přidělené komplety a střely. Má se tak předejít nasazení kompletů v Iráku nebo proti izraelským cílům.

Útoky pomocí střel TOW jsou obvykle vedeny na vzdálenost 1 500 m z dobře zamaskovaných pozic. Tým se skládá z jedné nebo dvou skupin zajišťující ozbrojenou ochranu a nosičů kompletů/střel. Tým operátorů (dvě osoby) pak nastupuje do akce až po zajištění prostoru. Často jsou oblečeni v civilních šatech a okamžitě po akci opouští prostor. Rozebrání a úklid místa zajišťují „nosiči". Povstalci většinou pomocí TOW „loví" na dříve vytipovaných místech průzkumnými týmy odhalená vozidla SyAA. Po zapojení Rusů do války však povstalci používají TOW i k obraně. Počet kompletů TOW v Sýrii není lehké odhadnout. Ale během jedné akce v provinciích Latakia a Hama, mezi obcemi Morek a Salma (50–60 km), bylo během jednoho dne zaznamenáno 19 odpalů minimálně z deseti kompletů TOW. Takových frontových linií je v Sýrii hodně. V Sýrii je tak podle odhadů několik set kompletů TOW a přibližně 1 000 raket. Typickým rysem syrského konfliktu je natáčení útoků pomocí PTŘS povstalci. Záběry neslouží jen k propagandě, ale také k „registraci" jednotlivých kompletů a střel pro rozvědku Saudské Arábie.

Statistika

Vycvičená obsluha s původními komplety TOW na střelnici má 66% šanci zasáhnout cíl, s TOW-2 80% a s TOW-2A až 96% šanci. V případě ostrého nasazení na bitevním poli hodnoty klesají, především v důsledku stresu, únavy nebo ukvapenosti (nevycvičenosti) obsluhy. Dalším důvodem poklesu účinnosti jsou protiopatření protivníka. Obrněná technika často manévruje, kryje se za překážkami nebo používá kouřovou clonu. Ne každý zásah přitom znamená zničení tanku, a to platí i pro nejmodernější PTŘS. Stává se, že střely zasahují vybavení tanků, jako jsou krabice s nářadím, palivové nádrže nebo skříň motoru, a kumulativní paprsek tak neproniká do prostoru posádky.

Někdy PTŘS zasahuje tank pod takovým úhlem, že se kumulativní paprsek sveze po pancíři a neprochází do prostoru posádky. Přitom papírově by daný PTŘS měl pancíř tanku bez problému probít. Podrobnou statistiku vede Izrael. Při Jomkipurské válce v roce 1973 proniklo pancířem tanků 60 % PTŘS, v Libanonu (1982) 47 % střel, v Libanonu v roce 2006 44 % střel. U Merkavy Mk4 v roce 2006 to bylo 33 % střel.

Samozřejmě, čísla neudávají počty zničených tanků. Obecně dojde ke zničení tanku, pokud vzplane munice nebo palivo. K požárům a explozím jsou nejnáchylnější tanky, které nemají oddělený prostor posádky a munice (např. T-55, T-62 a T-72). Avšak kumulativní paprsek PTŘS, který nezasáhne hořlavé materiály (kapalinu hydrauliky, střelivo, zbraně posádky, palivo), nemůže tank zapálit. Navíc kumulativní paprsek má v prostoru tanku prostorově omezený účinek – zabijí „pouze" členy posádky, kteří leží v jeho dráze. Podle americké studie Behind Armour Effects at Shaped Charge Attacks po průniku pancíře kumulativní střelou polovina až dvě třetiny posádky přežijí. Stejně tak je i tank většinou opravitelný. Samozřejmě, pokud nedojde k požáru. Probití pancíře ho sice vyřadí s největší pravděpodobností z boje, ale automaticky neznamená jeho zničení nebo zabití celé posádky.

Analýza záběrů ze Sýrie

Během prvních 15 dnů měsíce října bylo na internetu umístěno 61 použití PTŘS povstalci (51 TOW), 32 proti tankům. Celkově 9 střel (vypálených proti tankům) zasáhlo zemi nebo překážku. Tanky zasáhlo 23 střel, v 10 případech došlo k prorážení pancíře a následné explozi nebo požáru. Z výše uvedených statistik lze předpokládat, že ze 23 zásahů došlo jen ve 14 případech k penetraci pancíře. Opět zdůrazněme, že na síť jsou umísťovány i záběry neúspěšných útoků – videa slouží pro kontrolu používání moderních PTŘS povstalci.

Během září došlo k 22 útokům pomocí PTŘS (13 TOW), a to pouze ve čtyřech případech proti tankům. Jeden tank byl zasažen do motorového prostoru. Žádný ze zasažených tanků nezačal hořet. V srpnu došlo k 37 útokům pomocí PTŘS, v 16 případech proti tankům. Tři střely tanky minuly, třináct střel zasáhlo tank a v pěti případech byl vidět výbuch nebo požár. Pouze v osmi případech (statisticky) došlo k probití pancíře. V červenci došlo k 42 útokům pomocí PTŘS a jen v 9 případech proti tankům. Jedna střela minula a ze zbývajících pokusů došlo pouze u dvou k explozím nebo požáru. K probití pancíře došlo přibližně u pěti tanků.

Červen přinesl 61 útoků pomocí PTŘS (45 TOW), ve 21 případech proti tankům. Jedna střela minula, 20 střel zasáhlo tank a v 10 případech lze vidět požár nebo explozi. K probití pancíře došlo pravděpodobně u 12 tanků.

Během května povstalci provedli 67 útoků pomocí PTŘS (52 TOW), v 16 případech proti tankům. Dvě střely minuly cíl, 14 střel zasáhlo tank a v 7 případech šel vidět výbuch nebo požár. K probití pancíře došlo zřejmě u 9 tanků.

Za pět a půl měsíce bylo tedy zaznamenáno 82 přímých zásahů tanků pomocí PTŘS. Je však možné, že i přes zásadu umísťování videí na internet, skutečných útoků (případně pokusů o útoky) pomocí PTŘS proti tankům mohlo být více. Z 82 zásahů došlo v 34 případech k požárům, nebo dokonce k explozím. Celkově však mohlo dojít ke zničení tanků ve více než 40 případech. Ukazuje se, že pro relativně staré T-55, T-62 a T-72 byly útoky pomocí PTŘS smrtelné pouze v polovině případů.

Při bojích v Sýrii ze 100 odpálených PTŘS 70 až 86 střel zasáhne cíl a 36 až 44 střel cíl zničí. Reálná účinnost PTŘS v syrské válce se tak ukazuje mezi 36 až 44 %.

Text: Jan Grohmann, foto: Facebook Syrské arabské armády, sociální síť VK.com

Eva – nový slovenský 155mm samohybný komplet

Loňskou výstavu IDET 2015 si vybrala slovenská společnost Konštrukta Defence, specializující se především na dělostřelecké systémy, pro světovou premiéru svého nového samohybného 155mm dělostřeleckého systému Eva. Kompletu, který zohledňuje všechny trendy poslední doby v konstrukci kolové dělostřelecké techniky – tedy dostřel více než 40 km, plně automatické nabíjení, moderní systém řízení palby, ochranu posádky a velmi dobrou taktickou i strategickou mobilitu.

Prototyp nového systému představuje zatím poslední zbraň vývojové řady, kterou v 70. letech minulého století odstartovala dnes již legendární DANA (Dělo automobilní nabíjené automaticky) na speciálním podvozku Tatra 8×8. Komplet má externě lafetovanou zbraň ráže 152 mm s délkou hlavně 37 ráží v otočné věži s mechanizovaným nabíjením a maximálním dostřelem 20 km. Pod označením vzor 77 byl komplet zařazen do výzbroje tehdejší československé armády a později se dostal k řadě dalších uživatelů. Celkem bylo vyrobeno úctyhodných 858 kusů. Pouze v prototypovém stadiu zůstal vylepšený typ Ondava, opět ještě v ráži 152 mm, ale s hlavní prodlouženou na 47 ráží, s maximálním dostřelem 32 km a zlepšeným systémem palby. Sériové výroby se po roce 1990 nakonec dočkal následný typ Zuzana 2000 již ve standardní ráži NATO 155 mm a s délkou hlavně 45 ráží. Zuzana 2000 má maximální dostřel 39 km, celkem bylo vyrobeno 28 kusů a zbraň byla zavedena do výzbroje Ozbrojených sil Slovenské republiky a Kypru.

Detailní pohled na zaměřovač pro přímou střelbu

Venkovní stanoviště pro přímé/nouzové ovládaní zbraně

Další krok v rámci vývojové řady na podvozku 8×8 představuje 155mm Zuzana 2 s hlavní dlouhou 52 ráží a s maximálním dostřelem 41,5 km. Kromě toho je tento komplet vybaven moderním systémem řízení palby a dalšími úpravami, včetně zlepšení komfortu posádky. Zuzana 2 úspěšně absolvovala kompletní vojskové zkoušky ve slovenské armádě a zúčastnila se i náročných testů ve výběrovém řízení indické armády. Její sériová výroba ale prozatím zahájena nebyla.

Eva nové generace

Zatímco vývojová linie typů DANA až Zuzana 2 je založena na podvozkové platformě 8×8 s instalovanou rozměrnou otočnou věží, komplet Eva (další ženské jméno v pořadí) patří do dnes rychle se rozvíjející kategorie známé pod anglickým výrazem TMG (Truck Mounted Gun) neboli, volně přeloženo, kanonové houfnice lafetované na upraveném podvozku nákladního automobilu. Společnost Konštrukta Defence pro prototyp zvolila osvědčený podvozek Tatra, ovšem v podstatně lehčí úpravě se znakem náprav 6×6. To spolu s bezvěžovým provedením a dalšími úpravami umožnilo dosáhnout pohotovostní hmotnosti pouhých 20,2 t, což následně umožňuje převoz transportními letouny řady C-130 Hercules.

Vývoj nové samohybné houfnice se slovenské firmě nejenže podařilo prakticky dokonale utajit, ale celý proces se i velmi zkrátil na pouhých devět měsíců, a to díky použití maximálního počtu vyzkoušených komponentů ze systému Zuzana 2. Vývoj programu si Konštrukta Defence financovala z vlastních peněz, určitý finanční příspěvek poskytla také slovenská ministerstva obrany a hospodářství.

Jak už bylo zmíněno, představuje Eva kombinaci podvozku Tatra 6×6 se 155mm kanonovou houfnicí s hlavní o délce 52 ráží, která byla spolu s nezbytnými úpravami převzata z typu Zuzana 2. Z tohoto typu pochází rovněž modifikovaný automatizovaný nabíjecí systém, který tvoří vlastní mechanické zařízení a dva zásobníky za závěrem zbraně. Jeden obsahuje 12 střel a druhý stejný počet náplní i iniciačních nábojek. Zásobníky jsou lehce pancéřované a poskytují ochranu především proti střepinám granátů a min. Těchto 12 nábojů může zbraň vypálit v plně automatickém režimu

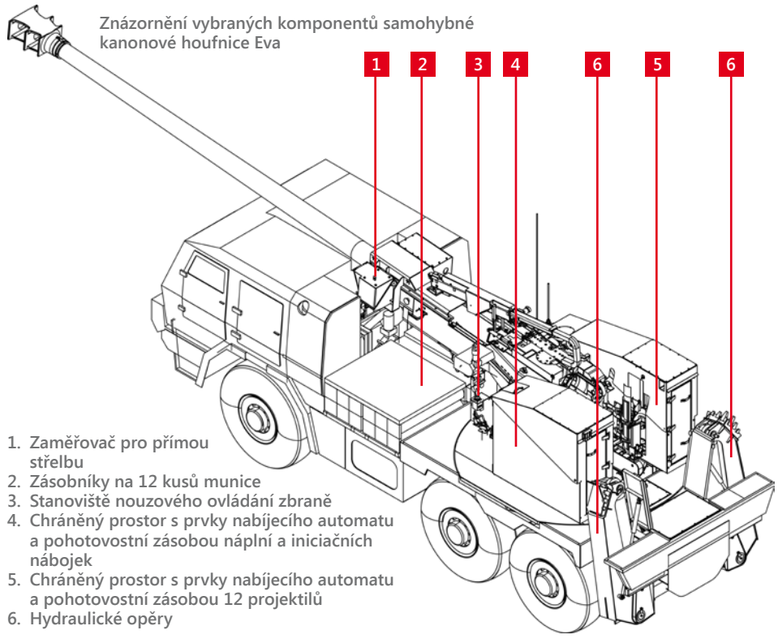
Hlavní technicko-taktická data typu Eva:

Ráže/délka hlavně: 155 mm / L52
Posádka: 3 muži
Pohotovostní hmotnost: 20,2 t
Bojová hmotnost: 22,0 t
Náměr: –3,5° až +75°
Odměr: ±40°
Rychlost palby: 5 ran v 1. minutě
12 ran do 3 minut
Ustálená: 2 rány/min
Max. dostřel: 41 km (se střelou ERFB-BB)
Min. dostřel: 5 km
Vezená munice: 24 kusů
Max. délka: 11,2 m
Max. výška: 3,33 m
Max. výška, letecká přeprava: 2,7m
Maximální šířka: 2,55 m
Max. rychlost: 80 km/h
Dojezd: 700 km

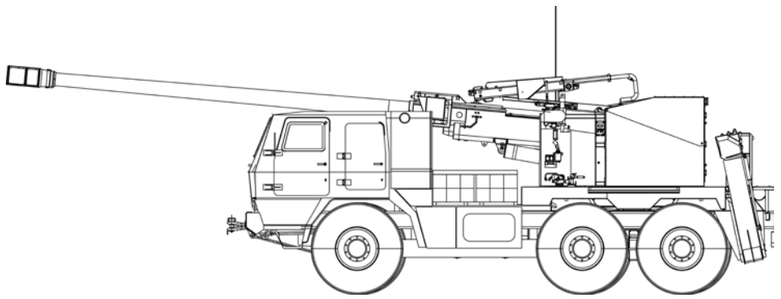

Na snímku jsou dobře vidět dva boxy obsahující prvky nabíjecího automatu a pohotovostní zásobu 12 projektilů (pravý box) a stejný počet náplní a iniciačních nábojek (box vlevo)

Znázornění vybraných komponentů samohybné kanonové houfnice Eva

1. Zaměřovač pro přímou střelbu
2. Zásobníky na 12 kusů munice
3. Stanoviště nouzového ovládání zbraně
4. Chráněný prostor s prvky nabíjecího automatu a pohotovostní zásobou náplní a iniciačních nábojek
5. Chráněný prostor s prvky nabíjecího automatu a pohotovostní zásobou 12 projektilů
6. Hydraulické opěry

Komplet Eva lze přepravovat transportními letouny C-130 Hercules

Samohybná 155mm kanonová houfnice zatím existuje v prototypu. Vzhledem k takticko-technickým parametrům a výsledkům prvních zkoušek má však všechny předpoklady zařadit se mezi nejmodernější a nejvýkonnější typy ve své kategorii na světě.

(nabití střely, náplně a iniciační nábojky), aniž by kdokoli z tříčlenné posádky musel opustit chráněnou kabinu (u prototypu je použita kabina z modernizovaného slovenského raketometu MORAK). Po vypálení 12 ran může obsluha zásobníky znovu nabít záložní municí vezenou v hermeticky uzavřených boxech za kabinou. Zbraň je plně ovládaná na dálku z kabiny a má rozsah náměru –3,5° až +75°, odměr je možný v rozsahu ±40° od podélné osy vozidla. Před střelbou se spouští dvojice hydraulických záďových stabilizačních podpěr.

Primárním režimem bojového použití je vedení nepřímé palby za využití moderního systému řízení palby spolu s využitím informací z vyšších stupňů velení či od předsunutých dělostřeleckých pozorovatelů. Palubní systém řízení palby zahrnuje například i inerciální systém, jenž určuje polohu zbraně v prostoru a poskytuje informaci o poloze v souřadnicích. Po nastavení požadovaných palebných prvků dá velitel pokyn k zahájení střelby, přičemž je možný režim jednotlivých výstřelů nebo režim ráz na ráz a také salvou s různým náměrem tak, aby na cíl dopadly čtyři až šest střel najednou (MRSI – Multiple Round Simultaneous Impact). Díky vysokému podílu automatizace jednotlivých činností trvá přechod z cestovního do bojového režimu zhruba dvě minuty a opuštění palebného stanoviště je možné do necelých 60 sekund po vystřelení poslední rány.

Z kompletu Eva lze však vest i přímou palbu za využití zaměřovací jednotky instalované vlevo od osy hlavně. Zaměřovač obsahuje termovizní kameru pro

Záběr ze zkoušek přímé střelby

noc a nepříznivé povětrnostní podmínky se dvěma volitelnými rozsahy zorného pole (široké 12° × 9° a úzké 4° × 3°), denní barevnou TV kameru (opět volitelné zorné pole 12° × 9° nebo 2,4° × 1,8°) a laserový dálkoměr s rozsahem měření od 50 do 7 500 m. Zaměřovací jednotka umožňuje obsluze například spolehlivě ničit cíl o velikosti 2,3 × 2,3 m na vzdálenost 1 500 m za jakýchkoli světelných či povětrnostních podmínek. Komplet Eva se však vyznačuje ještě jedním zajímavým prvkem, kterým je stanoviště pro přímé/nouzové ovládaní zbraně se sedačkou vlevo od osy hlavně s ovládacím joystickem pro udělování náměru/odměru zbraně a s klasickým optickým dělostřeleckým zaměřovačem.

Prototyp 155mm kompletu Eva je namontován na kolovém podvozku Tatra 6×6, ovšem zbraň lze instalovat i na jiné platformy se stejnou nosností nebo na podvozky se znakem náprav 8×8. Prototyp dosahuje na zpevněné komunikaci maximální rychlosti až 80 km/h, na nezpevněné cestě do 55 km/h a v terénu okolo 20 km/h (pochopitelně v závislosti na jeho typu a povrchu). Dělostřelecký systém Eva v současné době prochází zkušebním programem. Nicméně generální ředitel Konštrukty Defence Roman Ušiak uvedl, že by sériová výroba mohla začít již letos. Produkci by v tomto případě realizovala společnost ZTS Špeciál, která je, stejně jako Konštrukta Defence, součástí slovenského průmyslového koncernu DMD Group.

Text: Michal Zdobinský, foto: Konštrukta Defence a autor

Scorpion HMIT na letounech A-10C

V dubnu loňského roku se na letecké základně Náměšť nad Oslavou v rámci společného výcviku se vzdušnými silami AČR znovu objevily americké bitevní letouny A-10C Thunderbolt II. Šlo o stroje z výzbroje 354th Expeditionary Fighter Squadron, která nyní působí v Evropě v rámci operace Atlantic Resolve, zaměřené na podporu zejména východoevropských spojenců USA. Jednou z novinek, alespoň pokud jde o piloty strojů A-10C z 354th EFS, jsou moderní přilbové zaměřovače Scorpion HMIT, zařazené do provozu teprve před několika měsíci.

I přes své stáří je A-10C Thunderbolt II stále hodnocen jako nejlepší létající platforma pro přímou leteckou podporu pozemních vojsk neboli CAS (Close Air Support). Jeho schopnosti se navíc podstatně rozšířily díky rozsáhlé modernizaci realizované v minulých letech, kdy byla integrována také široká škála přesně naváděné protizemní munice a moderní komunikační prostředky, umožňující rychlejší výměnu informací s pozemními předsunutými leteckými návodčími. Stroje A-10C jsou tak schopné efektivně působit i v podmínkách moderního boje, kdy je mimořádný důraz kladen na přesné ničení pozemních cílů s co nejmenšími vedlejšími škodami na životech a majetku civilního obyvatelstva.

Jedním z klíčových požadavků v rámci modernizace se stala rovněž integrace přilbového zobrazovacího a zaměřovacího systému. Program zahájený v roce 2010 dostal označení HMIT (Helmet Mounted Integrated Targeting) a velení USAF v něm požadovalo systém, který by byl proti předchozím přilbovým zaměřovačům levnější a jednodušší na integraci. Vítězem soutěže se posléze stal systém Scorpion vyvinutý společností Thales a vyráběný také firmou Gentex, zabývající se rovněž výrobou leteckých přileb. Objednáno bylo celkem 574 souprav Scorpion HMIT, a to jednak pro letouny F-16C Block 30/32 Viper z výzbroje Air National Guard a Air Force Reserve a pro bitevní A-10C Thunderbolt II. K jejich prvnímu operačnímu nasazení došlo v roce 2013.

Scorpion HMIT přináší řadu výrazných změn – jako první na světě nabízí plně barevný 24bitový displej. Ten disponuje zorným úhlem 26° × 20° a rozlišením SVGA a je použitelný za všech světelných podmínek ve dne i v noci, přičemž je kompatibilní i s brýlemi nočního vidění NVG řady AN/AVS-9 či Panoramatic NVG. Displej je umístěn mezi lidské oko a NVG a dovoluje tak nasazovat či sundávat noční brýle bez přerušení obrazu HMIT. Na displej Scorpionu lze promítat nejen základní letové parametry jako na průhledový displej HUD, ale také taktická data, či dokonce obraz z elektrooptických zaměřovacích kontejnerů nebo jiných senzorů. V rámci integrace na letoun je možné přesně naprogramovat jednotlivé zobrazované symboly, které jsou pak identické se zavedenou symbolikou bojového stroje.

Při integraci na bitevní stroje A-10C Thunderbolt II byla využita právě tato možnost, přičemž systém Scorpion HMIT byl upraven tak, aby dovoloval zaměřovat cíle i ve spodní polosféře, takže piloti s ním mohou jejich symboliku vidět i takzvaně „skrz podlahu“, díky čemuž mají mnohem přesnější prostorovou představu o bojišti, nad nímž se nacházejí.

Velkou výhodou systému Scorpion HMIT je jeho relativně snadná integrace (alespoň ve srovnání s konkurenčními systémy), která například nevyžaduje nové speciálně upravené letecké přilby, ale vystačí si s již zavedenými a používanými standardními přilbami, jako jsou HGU-55/P či HGU-56/P. Ke snímání polohy a pohybů pilotovy hlavy jsou využívány malé magnetické nebo opticko-inerciální senzory, které jen minimálně zvyšují hmotnost přilby, a tím i zátěž pro krční svalstvo a páteř. Přilbový zaměřovač byl pochopitelně navržen tak, aby byl bezpečný i v případě katapultáže pilota z letounu. Podle slov pilotů z 354th EFS jde v každém případě o špičkový systém, který výrazným způsobem zvyšuje letovou bezpečnost a bojovou efektivitu celého letounu A-10C Thunderbolt.

Text a foto: Tomáš Soušek

VHÚ získalo do sbírek nadzvukový MiG-29

Legenda se vrací

Ve své době byl tento letoun tím nejlepším, co měla někdejší Československá lidová armáda ve sféře letecké techniky k dispozici. Část „devětadvacítek“ zdědilo Slovensko, v Armádě České republiky sloužily jen krátce a po roce 1995 směřovaly do Polska výměnou za vrtulníky Sokol.

Po dvou desítkách let opět dosedl MiG-29 s imatrikulačním číslem 8003 na českou letištní plochu, konkrétně u Leteckého muzea Kbely. Nepřiletěl ovšem vzduchem, byl sem dopraven na přepravních kamionech po dálnici D1 ze Slovenska.

Exemplář MiGu-29 získal Vojenský historický ústav Praha výměnou na základě dohody z roku 2013. Slovenská strana získala z České republiky, ze sbírek VHÚ, rovněž sovětský letoun, a to bombardér Il-28 z konce padesátých let 20. století.

„Je to pro Vojenský historický ústav Praha skutečně mimořádný okamžik a mimořádný zisk,“ říká ředitel VHÚ plukovník Aleš Knížek. „V našich sbírkách máme širokou paletu stíhacích letadel MiG, které sloužily v československé armádě. Od legendárního stroje MiG-15 přes MiG-17, MiG-19, až po početný soubor slavných stíhaček MiG-21. Disponujeme také několika variantami letadla MiG-23. Stále nám ale chyběl ten poslední dílek celé řady, tedy MiG-29. Nyní ho máme, a tím je celý soubor již kompletní. Je to skutečně mimořádná sbírková kolekce, která reprezentuje celé půlstoletí nejen z hlediska historie naší armády, ale i z hlediska konstrukčního, tedy vývoje letecké vojenské techniky ve 20. století.“

Ve své době to nejlepší

Na usednutí letounu na české vojenské letiště a jeho umístění do hangáru Leteckého muzea Kbely se přišel podívat i velitel vzdušných sil Armády České republiky brigádní generál Libor Štefánik. K návratu letounu do České republiky říká: „Ve své době byly letouny MiG-29 to nejlepší, co bylo k dispozici, a pro každého pilota to byla výjimečná příležitost s nimi létat. Já jsem vyrostl ještě na MiG-21, byl jsem v začátcích, na dvacet devítky tehdy přecházeli ti nejzkušenější piloti. Je to určitě skvělá věc, že se podařilo tento stroj opět dopravit do České republiky, že se s ním veřejnost bude moci opět po letech setkat.“

Stíhací nadzvukové letouny MiG-29 byly vyvinuty v sedmdesátých letech 20. století, do výzbroje sovětské armády se dostaly v roce 1983. V dubnu 1989 obdržela první letoun i tehdejší ČSLA; přistál tehdy na letecké základně v Žatci. Dvě desítky letadel se po rozpadu Československa ocitly v poměru 1 : 1 v obou republikách. Slovensko si letouny ponechalo a jejich celkový počet dosáhl posléze opět dvou desítek. Deset modernizovaných verzí MiG-29 tvoří i nadále základ slovenských vzdušných sil. Naopak česká armáda letouny používala jen krátce, v roce 1994 byly vyřazeny ze služby a v roce 1995 bylo všech deset letadel MiG-29 vyměněno s Polskem za vrtulníky Sokol určené pro záchrannou službu.

A fakta

Letadlo MiG-29 je samonosný celokovový jednomístný hornoplošník, s šípovým křídlem vybíhajícím do předkřídla, s trupem tvořeným vztlakovým tělesem podílejícím se na vytváření vztlaku cca 40 %, s plovoucím šípovým stabilizátorem, s dvojitými šípovými svislými ocasními plochami. Při konstrukci letadla byly v převážné míře využity klasické lehké kovy a jejich slitiny. V částech, které jsou vystaveny zvýšenému namáhání, je použit titan a ocel. Částečně jsou na letounu použité i uhlíkové kompozity a sendvičové konstrukce. Kryt radiolokátoru a kryty antén jsou vyrobeny ze sklolaminátu. Do motorových gondol v spodní části trupu jsou vestavěny dva letecké turbokompresorové motory Klimov RD-33 s malým obtokovým poměrem, se čtyřstupňovým dmychadlem a devítistupňovým axiálním vysokotlakým kompresorem.
Od roku 1982 bylo vyrobeno přes 1 600 kusů letounů MiG-29, a to v mnoha variantách (A, UB, s, m, KVP, K atd.) Modernizovaná a v současnosti připravovaná verze letounu nese označení MiG-35.
Letadla MiG-29A jsou určena především k ničení vzdušných cílů a k vybojování nadvlády v pásmu bojové fronty a blízkého okolí za všech povětrnostních podmínek; jsou určena i pro vedení vzdušného průzkumu. Při přímé viditelnosti cíle disponují letouny možností útoku proti pozemním cílům nepřítele s bombovou, neřízenou raketovou a kanonovou výzbrojí.

Dříve sloužil v Žatci

Konkrétní letoun s imatrikulačním číslem 8003, který získal Vojenský historický ústav Praha ze Slovenska, je pro českou stranu cenný i tím, že kdysi sloužil na českém letišti v Žatci, resp. ve vojenském útvaru 1610. Následně působil ve VÚ 4977 ve slovenském Sliači. Jedná se o typ MiG-29A s výrobním číslem 2960526380. Letoun pochází z konstrukční kanceláře OKB Mikojan-Gurevič a výrobní linku opustil 14. června 1989 v moskevském závodě Znamja truda. Továrenské označení letadla je Izdelije 9.12A. Kódové označení v ČSLA bylo 1481, v kódu NATO Fulcrum A. Letoun – přepadový stíhač – během svého aktivního života absolvoval celkem 422 startů a nalétal přes 237 letových hodin v Žatci a ve Sliači. Po dvaceti letech provozu však byla jeho technická životnost vyčerpána, a proto byl letoun v Ozbrojených silách Slovenské republiky v roce 2010 vyřazen z provozu. Stroj je stále v celkově dobrém stavu. Barevný nátěr letadla (kamufláž) je svrchu a po stranách tvořený nepravidelnými poli tmavě hnědé a khaki zelené barvy, ze spodku je stroj nastříkán šedivou barvou. Výsostné znaky (slovenské) a kamufláž jsou nicméně vlivem počasí mírně vybledlé. Kabina letadla má namontovanou vystřelovací sedačku a je také v dobrém stavu.

Letoun byl dopraven ze Slovenska částečně rozebraný, odmontována byla křídla, zadní křidélka, ocasní plochy, a také kryt přední části letounu. Z transportních automobilů byl trup letounu a jeho části sneseny pomocí jeřábu na plochu před hangárem Leteckého muzea Kbely a posléze bylo letadlo do hangáru již po vlastní ose vtaženo pomocí traktoru. Křídla i křidélka budou na letoun namontovány v blízké době.

Text: Michal Voska a Andrej Halada, foto: Andrej Halada

TECHNICKÉ ÚDAJE

Posádka:	1
Délka:	17,37 m
Rozpětí:	11,4 m
Výška:	4,73 m
Plocha křídel:	38,1 m²
Hmotnost (prázdný):	10 900 kg
Hmotnost (naložen):	15 240 kg
Maximální vzletová hmotnost:	18 480 kg
Pohonná jednotka:	2 × dvouproudový motor Klimov RD-33K, s přídavným spalováním, každý o tahu 49,4 kN / 86,4 kN (maximálně)

VÝKONY

Maximální rychlost:	2 445 km/h (Mach 2,3) ve velké výšce
Akční rádius:	700 km
Přeletový dolet:	2 100 km
Dostup:	17 000 m
Stoupavost:	330 m/s

VÝZBROJ
1 × 30 mm kanon GŠ-30-1 se 150 náboji
Do 3 500 kg výzbroje – na třech závěsnících pod každým křídlem – lze umístit nejrůznější varianty řízených střel vzduch-vzduch, stejně jako několik laserem naváděných raket vzduch-země nebo konvenčních bomb. Verze dodávané zemím bývalé Varšavské smlouvy byly přizpůsobené nést i atomové zbraně.

Vítězství není zadarmo

Terénní triatlon a vojenský pětiboj. To jsou hlavní sportovní domény kapitána Michala Škobrtala z Hlavního velitelství Vojenské policie Praha. Za sezónu absolvuje nespočet závodů a velmi často obsadí nejvyšší příčky. V jeho každoročním závodním seznamu nechybí ani starty na mistrovstvích světa a pravidelně se umísťuje v amatérské kategorii sportovec Armády České republiky. V extrémním závodě Winter Survival stojí na startu téměř vždy.

Tři v jednom

Disciplína Xterra spojuje tři sportovní odvětví, ale v jednom zápřahu. Plavání, jízdu na horském kole a běh. To vše zhruba za dvě a půl hodiny v ostrém tempu. I pro Michala Škobrtala je každý takový závod fuška. A to trénuje téměř každý den. Profily tratí jak cyklistických, tak běžeckých jsou většinou velmi různorodé a rovina se na nich hledá jen stěží. Tenhle závod je náročný i po psychické stránce. „V Ostrově jsem vyplaval na dobrém umístění, které jsem ještě vylepšil po pár kilometrech na kole, ale najednou jsem uslyšel syčení a to nikdy nevěští nic dobrého," vzpomíná Michal Škobrtal. „Rozříznul jsem zadní bezdušový plášť a musel jsem do něj vložit náhradní duši, kterou vozím vždy s sebou – vím proč. Během opravy mě ale předjelo skoro patnáct jezdců a to vám na klidu nepřidá. Naopak vás potěší a pobaví vtipné narážky spoluzávodníků – hele, nejde o život!"

Často startuje v Českém poháru v terénním triatlonu Xterra ve své kategorii 30–39 let a nenechá si ujít ani triatlon zimní.

Nový český rekord

Vojenský pětiboj, to je sport, který skutečně prověří nejen fyzičku, ale zároveň musíte prokázat i něco z vojenského umění. Střelba z velkorážné pušky na dvě stě nebo tři sta metrů, překážková dráha NATO, která se skládá z dvaceti překážek rozmístěných na pěti stech metrech, překážkové plavání na padesát metrů, hod granátem na cíl a vzdálenost a závěrečný osmikilometrový běh. „To jsou disciplíny, při kterých si skutečně člověk sáhne na dno," konstatuje vojenský policista. „Je to náročné jak po fyzické, technické, tak i po psychické stránce. Při střelbě a hodu granátem je velmi důležitá koncentrace a čistá hlava."

Ač se to nezdá, koncentrace je důležitá i u plavání, protože jednotlivá tempa musí klapnout na jednotlivé překážky, pokračuje sportovec. K tomu je nutné přidat plaveckou techniku a velký fyzický fond.

„Disciplína, která mě nejvíce bolí, je překážková dráha NATO," dodává Škobrtal. „Musíte zdolat vysoké překážky – pětimetrový a čtyřmetrový žebřík s následným seskokem do písku. Ke konci vás pak nohy moc neposlouchají, protože jsou plné laktátu, ale přesto musíte bojovat o každou vteřinu!"

Michal také nedávno dosáhl druhého nejlepšího výkonu v historii vojenského pětiboje ČR a přispěl tím k vytvoření nového českého rekordu družstev, kdy poprvé překročili hranici 20 000 bodů.

Tajemství úspěchu

Jaký je však recept na vítězství, jak se dostat do správné formy a sklízet medailovou úrodu?

„Tajemství úspěchu je především v dobré regeneraci, zdravé stravě a zejména v pravidelném tréninku," prozrazuje Michal. Jeho každodenní tréninky spočívají v plavání, běhu nebo jízdě na kole. K tomu podle ročního období občas přihodí běžecké lyžování, in-line brusle, posilovnu a skialpinismus. Jen pro vaši představu, jak vypadá takový minimální týdenní trénink armádního sportovce – 3krát trénink na kole, 3krát běh, 3krát bazén a o víkendu absolvuje nějaký ten závod. A regenerace?

„To je moje největší slabina," přiznává sportovec. „Nezbývá mi na ni moc času, což musím v této sezóně napravit. Když si udělám čas, tak se snažím využít sauny a vířivky."

Za skvělou podporu musí Michal Škobrtal poděkovat svému „domácímu" suchdolskému klubu Cykloadam, kde se mu starají o servis jízdních kol a v zimě o servis lyží. Za zdravou výživou Herbalife se skrývá odborník Martin Dvořáček a podporují ho i Scottsport Praha, Eurocat a Body ID. Velké zázemí pak má tento vojenský policista a nadšený sportovec v STVS MO v Praze-Ruzyni, kde využívá regeneraci, posilovnu a aerobní trenažéry, a samozřejmě i na ASC DUKLA na Julisce, kam dochází k tréninkům do bazénu a na atletický ovál.

Text: Jana Deckerová,
foto: archiv kpt. Michala Škobrtala

Recenze knihy, která popisuje cestu do internačního tábora a život v něm

Deník z Guantánama

První a jediný deník, který napsal dosud zadržovaný vězeň z Guantánama, přináší pohled do nitra tábora, popisuje výslechové metody, ale i značnou míru odcizení. Nebudeme soudci ani porotou, ale na stránkách se dočteme vše od jeho zadržení, až do dnešních dnů – vyjma informací a popisovaných situací, které byly začerněny. A těch je v knize spousta...

Mohamedou Ould Slahi je od roku 2002 vězněn v internačním táboře v kubánském zálivu Guantánamo. Spojené státy americké proti němu za celou dobu nevznesly jediné obvinění. V březnu 2010 nařídil federální soudce jeho propuštění, ale americká vláda toto rozhodnutí napadla. Zdá se, že Spojené státy nehodlají Slahiho jen tak nechat jít. Tři roky po zadržení začal psát Slahi deník, ve kterém popisuje svůj život předtím, než zmizel v americké vazbě, „svoji nekonečnou cestu světem" plným věznění a výslechů a každodenní život guantánamského vězně. Jeho deník není jen živou ukázkou justičního omylu, ale i hlubokým osobním pojednáním – děsivým, temně humorným i překvapivě laskavým. Deník z Guantánama je dokumentem velkého historického významu, zároveň je však poutavým a nesmírně působivým čtením.

Kde je pravda

Mohamedou Ould Slahi se narodil v roce 1970 v jednom mauritánském městečku. Získal stipendium na univerzitě v Německu a zde také několik let pracoval jako odborný technik. Do Mauritánie se vrátil v roce 2000. Následujícího roku jej místní úřady na pokyn Spojených států amerických zadržely a vydaly do vězení v Jordánsku; později byl přepraven na leteckou základnu Bagrám v Afghánistánu, až se nakonec 5. srpna 2002 ocitl ve vazební věznici USA v kubánském zálivu Guantánamo, kde se nachází dodnes. Kontroverze vyvolává zejména jeho dřívější napojení na al-Káidu. To sám přiznává a lehce tak zpochybňuje míru své nevinnosti. Těžko se dá nazvat někdo, kdo spolupracoval se známou organizací na poli terorismu, „neviňátkem", nicméně letité zadržování bez soudu též není řešením...

Působivé čtení s nutností odstupu

Pokud se začtete do knihy, každou chvíli si myslíte, že je něco špatně. Justiční systém USA se vám zdá krutý, až nelidský. Zadržování bez soudu jako znak nekulturní a nedemokratické společnosti. Guantanámo a další místa po světě jsou právě důvodem, respektive způsobem, jak lze kohokoliv zadržovat bez soudu prakticky po neomezenou dobu. Protiústavní, nedemokratické, ba přímo zločinné? Dost možná ano, ale nesporným faktem je, že řada i dost tvrdých výslechů v těchto věznicích přinesla úspěchy v podobě odhalení teroristických buněk, rozklíčovala finanční transakce a další napojení.

Ukázka z knihy:

„(...) V letadle byla velká zima. Položili mě na pohovku a připoutali, zřejmě k podlaze. Cítil jsem, že přese mě natáhli deku; byla sice dost tenká, ale stačila. Uklidnil jsem se a věnoval se svým snům. Přemýšlel jsem o členech rodiny, které už nikdy neuvidím. Jak jen budou smutní! Plakal jsem tiše a bez slz; z nějakého důvodu jsem všechny své slzy vyčerpal na začátku tohoto putování, které bylo jako hranice mezi životem a smrtí. Přál jsem si, abych byl k lidem lepší. Přál jsem si, abych byl lepší k rodině. Litoval jsem každé chyby, kterou jsem v životě udělal, ve vztahu k Bohu, k rodině, ke komukoliv! Přemýšlel jsem o životě v americkém vězení. Myslel jsem na dokumenty o jejich věženích, jaké jsem kdy viděl, a na tvrdost, s níž zacházejí se svými zajatci. Přál jsem si být slepý nebo mít nějaký druh postižení, aby mě dali na samotku, jednali se mnou lidsky a poskytli nějakou ochranu. Přemýšlel jsem: Jaké bude první řízení se soudcem? Mám šanci na spravedlivý proces v zemi tak plné nenávisti vůči muslimům? Jsem už skutečně odsouzený, aniž bych měl možnost se obhajovat? Ponořil jsem se do těchto bolestivých snů chráněný teplou přikrývkou. Co chvíli se však připomínala nutkavá potřeba močení. Plena nepomáhala: prostě jsem nedokázal přesvědčit svůj mozek, aby vyslal signál do močového měchýře. Čím víc jsem se snažil, tím neústupnější byl. Strážce mi nepřestával lít do úst kelímky s vodou, což moji situaci ještě zhoršovalo. Odmítnout nešlo, buď to polknete, nebo se začnete dusit. Poloha vleže na boku byla nesnesitelná, nicméně každý pokus o její změnu skončil neúspěchem, protože mě silná ruka ihned vrátila na původní místo. (...)"

Počet stran: 376,
vydalo Nakladatelství JOTA
Brno 2015

Text: Michal Voska, foto: Nakladatelství JOTA

Sdružení přátel Vojenské zeměpisné a povětrnostní služby

V poslední době se stále častěji hovoří o potřebě zapojit celou společnost do obranyschopnosti naší země. To samozřejmě umocňuje i význam občanských sdružení a organizací spolupracujících s Ministerstvem obrany. A právě z tohoto důvodu jsme se rozhodli, že tyto aktivity budeme postupně představovat.

Sdružení přátel Vojenské zeměpisné a povětrnostní služby, z. s., má statut spolupracujícího spolku, blízkého svou činností Ministerstvu obrany, a jako takový má s ním podepsané Memorandum o spolupráci.

V současné době působí v resortu MO Geografická služba a Hydrometeorologická služba, které se hlásí k tradicím Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby, zřízených v roce 1918.

Sdružení přátel Vojenské zeměpisné a povětrnostní služby, z. s., je samosprávným a dobrovolným neziskovým a nepolitickým svazkem členů, sdružujícím zájemce o historii, vědecko-technický rozvoj, činnost, výsledky a propagaci Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby.

Smyslem činnosti Sdružení je průzkum a shromažďování údajů a dokumentů o činnosti Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby od r. 1918 do současnosti, propagace jejich činnosti a seznamování veřejnosti s novými poznatky a výsledky vědecko-technického rozvoje z oblasti jejich působení. Za tím účelem spolupracuje s příslušnými orgány Ministerstva obrany a jeho složkami i s ostatními odbornými institucemi a zájmovými organizacemi.

Ve své činnosti se zaměřuje zejména na:

- průzkum a shromažďování údajů a dokumentů o významných etapách činnosti a o pracích Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby, jejich významných pracovnících a jejich díle;
- organizování odborných seminářů, besed a setkání k významným historickým výročím služeb, novým vědeckým a technickým poznatkům a jejich uplatnění v současné praxi;
- konání přednášek a aktivit pro členy jiných spolků, zejména mládeže, k rozvoji a propagaci práce s mapami, digitálními informacemi o území a navigačními a orientačními pomůckami;
- provádění měření, pozorování a předpovídání počasí, práci s meteorologickými mapami a dalšími informacemi apod.;
- organizování aktivit a zájmové činnosti mládeže s tematikou vojenské geografie a hydrometeorologie;
- organizování tematických výstav k propagaci činnosti a produkce Vojenské zeměpisné služby a Vojenské povětrnostní služby;
- vyvolání zájmu o zaměstnání vojenského topografa, geodeta, geografa, meteorologa pozorovatele, meteorologa synoptika, klimatologa hydrologa nebo dalších odborných profesí Vojenské geografické služby a Vojenské hydrometeorologické služby;
- organizování výstav prací z odborných činností bývalých i současných příslušníků služeb;
- spolupráci s obdobnými zájmovými spolky ve spřátelených armádách;
- organizování návštěv a ukázek vybraných pracovišť a technologií ze zájmových oborů pro členy Sdružení;
- vedení přehledu o žijících příslušnících služeb, udržování kontaktů a setkávání se s nimi;
- evidování jejich životních jubileí a zajišťování aktivit s tím spojených;
- napomáhání Vojenské geografické službě a Vojenské hydrometeorologické službě při plnění jejich úkolů, spojeneckých závazků AČR a úkolů vyskytujících se při mimořádných událostech;
- zapojování se svými odborně fundovanými členy do výchovných i odborných výcvikových programů příslušníků služeb i civilního obyvatelstva, zejména na školách.

Kontakt: **Uzbecká 1410/6**
101 00 Praha 10
Předseda: plk. v. v. Ing. Bohuslav HALTMAR
tel. 724 233 878

Inzerce

Sdružení válečných veteránů ČR Zlínského kraje
Československá obec legionářská jednota Zlínský kraj
si Vás dovolují pozvat
na

IX. SPOLEČENSKÝ VEČER

KONANÝ U PŘÍLEŽITOSTI SETKÁNÍ VÁLEČNÝCH VETERÁNŮ MORAVSKÝCH KRAJŮ S VEŘEJNOSTÍ A PREZENTACE OZBROJENÝCH SIL

Termín konání: *19. února 2016 ve 20, 00 hodin*
Místo: *Sál Psychiatrické nemocnice v Kroměříži, ulice Havlíčkova 1265*
Moderátorka večera: *Markéta Žilinská (Rádio Kroměříž)*
K tanci a poslechu hraje: *Hudební skupina TRIP*
Distribuce místenek: *Ing. Milan Antoš, 777721131, milanantos@atlas.cz*
Bohatý program společenského večera zabezpečuje umělecká agentura FATIMA

Oznámení o příjezdu nově elektronicky

Jak již někteří čtenáři A reportu zaregistrovali, došlo k 1. lednu 2016 ke změně podoby poukazů na domácí rekreace a preventivní rehabilitace vojáků. Kromě jiného, poukazy již neobsahují zastaralé ústřižky „Oznámení o příjezdu“. Tato oznámení se nově zasílají na zařízení VLRZ výhradně elektronickou cestou, a to pomocí příslušné aplikace přístupné na stránkách www.volareza.cz v sekci Pobyty pro MO. K přímému vstupu do této aplikace lze využít i chytrých mobilních telefonů, a to sejmutím QR kódu z poukazu, který vás přímo přenese do přihlašovacího formuláře.

Oznámení o příjezdu se provede tak, že v prvním kroku se vyplní číslo poukazu (při použití QR kódu se provede automaticky) a bezpečnostní kód (PIN), který je jedinečný pro každý poukaz (oba údaje jsou uvedeny na poukazech). Následně se otevře formulář k vyplnění, kdy počty lůžek a další údaje odpovídají početně vašemu poukazu na DR či PR. Uvedení povinných údajů je nutné ke zdárnému odeslání oznámení. Zadané osobní údaje jsou následně přenášeny do ubytovacích programů na zařízeních VLRZ.

V elektronickém formuláři je i kolonka „Poznámka“, která má však pouze informativní charakter a slouží k uplatnění případných požadavků či přání, které však nemají závazný charakter. Ideální doba pro odeslání oznámení na zařízení VLRZ je ve lhůtě 30 až 14 dnů před nástupem.

Poukazy na domácí rekreace jsou vydávány na konkrétní počet osob. Snížení nebo zvýšení původně objednaného počtu osob na poukaze je třeba řešit opětovně s dispečinkem domácích rekreací ředitelství VLRZ (e-mail: podatelna@vlrz.cz, tel. 973 201 633, 973 201 631, 973 201 608). Ten následně provede úpravu elektronického přihlašovacího formuláře, který jinak nelze odeslat.

VOLAREZA

Vyzkoušej svůj postřeh

Naleznete pět rozdílů na obrázku prvorepublikové armádní pistole vz. 24? Řešení přinášíme vedle obrázku.

Krátce po vzniku samostatného Československa se objevil v souvislosti s budováním ozbrojených sil nového státu požadavek na poměrně širokou škálu výzbroje domácí provenience. Týkalo se to i pistolí, kterými by byli vyzbrojeni armádní důstojníci. Z tohoto důvodu v roce 1920 zakoupila brněnská Zbrojovka licenci od firmy Mauser a o dva roky později začala sériově vyrábět pistoli vz. 22.

Zbrojovka však neměla dostatečné kapacity. Nový výrobek navíc vykazoval poměrně časté závady a nedostatky. A tak Ministerstvo národní obrany nakonec rozhodlo o přenesení výroby do několik let předtím otevřené České zbrojovky v jihočeských Strakonicích. Zdejší vývojáři si dali za úkol nejdříve vyřešit technické postupy a formy zpracování této zbraně. Pak přišla na řadu i samotná modernizace pistole, jejímž hlavním cílem bylo odstranit dosavadní závady. Díky tomu spatřil světlo světa vzor 24. Ten se vyráběl dlouhá léta nejen pro potřeby naší armády, ale pod označením vz. 27 i pro potřeby četnictva. Po vzniku protektorátu se tato pistole produkovala i pro příslušníky německého wehrmachtu. Samonabíjecí pistole měla ráži 9 mm Br., prázdná vážila 670 gramů a měla schránkový zásobník na osm nábojů.

Připravil: Michal Voska a Vladimír Marek, ilustrace: archiv VHÚ

Rozdíly: chybějící náboj, kohoutek, muška, spodní část zásobníku vč. oka pro uchycení a textová část (vz. 24)

Vojenská policie v té podobě, jak ji známe, existuje již pětadvacet let

S hořícím granátem ve znaku

Novodobá historie v té době ještě československé Vojenské policie se začala psát 21. ledna 1991. K tomuto datu byla zřízena rozkazem ministra obrany České a Slovenské Federativní Republiky číslo 76/1990. Fakticky svoji činnost zahájila v dubnu 1991.

Tradice Vojenské policie jsou však mnohem starší. Její jednotky působily v sestavě československých legií v letech 1916 až 1918 v Rusku a Itálii. Příslušníci Vojenské policie našich legionářských jednotek v Itálii nosili na rukávu granát hořící do boku. A právě tento symbol převzala jednotlivá velitelství VP do svého znaku. Po vzniku samostatné Československé republiky, do doby konsolidace poměrů a nastolení autority policie a četnictva, působila Vojenská policie s vymezenými úkoly policejní ochrany armády na jednotlivých zemských velitelstvích a v některých částech Československa. Hlavním důvodem jejího vzniku byla snaha o konsolidaci situace, dosažení zákonnosti, kázně a pořádku ve formující se armádě. Na Slovensku a Podkarpatské Rusi to potom byla nestabilní bezpečnostní situace daná nízkou autoritou teprve nedávno ustanovených čs. státních úřadů a masivní protičeská agitace ze strany maďarského obyvatelstva.

Životnost této armádní složky však byla relativně krátká. V českých zemích, vzhledem ke stabilizaci četnictva a státní policie, došlo ke zrušení Vojenské policie již v roce 1919. Na Slovensku pokračovala její činnost až do roku 1921. Podstatný vliv na postupné rušení Vojenské policie mělo i personální obsazení. Její příslušníci totiž neměli zkušenosti a praxi v policejní práci. Přispěli však zejména na Slovensku ke zvládnutí situace po odchodu maďarského četnictva a při výkonu bezpečnostní služby za války Československa s Maďarskem v roce 1919.

Úkoly Vojenské policie směrem k civilnímu obyvatelstvu převzalo četnictvo. O Vojenské policii se začalo znovu hovořit až v roce 1929, kdy se připravoval zákon o obraně státu. V této souvislosti bylo zvažováno zřízení Vojenské policie v době branné pohotovosti země. Polní četnictvo působilo nejen během mobilizace v roce 1938, ale především za druhé světové války v našich zahraničních jednotkách jak na západní, tak na východní frontě. Po roce 1945 převzal na dlouhá léta plnění úkolů Vojenské policie především Sbor národní bezpečnosti.

Pionýrská léta

Společenské a politické změny na počátku 90. let vyústily v reorganizaci ozbrojených sil České republiky a jejich přibližování

západním armádám. Vzhledem ke specifickému charakteru armádního prostředí, potřebě plnění nově definovaných úkolů a především nutnosti policejní ochrany armády při plnění jejích úkolů bylo přikročeno k vytvoření zcela nové armádní složky, Vojenské policie. Její zakladatelé přebírali zkušenosti především od Policie Československé a později České republiky, která od počátku poskytovala nejen lektory, ale i školicí zařízení, a tím se významně podílela na odborné přípravě vojenských policistů. Organizační struktura Vojenské policie při jejím vzniku odpovídala struktuře armády, jednotlivé policejní útvary byly plně podřízeny armádním velitelským orgánům. Vzhledem k potřebě efektivnějšího výkonu a řízení policejní činnosti se však podřízenost armádním velitelům ukázala jako nevhodná, neboť velitelské orgány mnohdy upřednostňovaly jiné priority a vyskytly se i snahy využívat vojenské policisty mimo zákonem daný rámec jejich činnosti. Řídicí prvky Vojenské policie pak nemohly operativně reagovat na bezpečnostní situaci, například spojením svých sil a prostředků. Tato dvojkolejnost řízení Vojenské policie byla odstraněna až nařízením náčelníka Generálního štábu a následně novelou zákona o Vojenské policii v roce 1995.

Princip územního dělení

Současná organizační struktura Vojenské policie je založena na principu územního dělení. Skládá se z Hlavního velitelství VP, jednotlivých velitelství dislokovaných v posádkách Praha, Tábor a Olomouc. Přičemž v Praze sídlí Velitelství ochranné služby VP. Pod Hlavní velitelství spadá i odbor kriminální služby. Vojenští policisté jsou ale

Modlitba Vojenské policie

Dobrý Bože, ...
Dej ostražitost na slabých místech a předvídání nebezpečí při ochraně lidí nebo jejich majetku.
Dej prozíravost v hledání a odhalování pravdy, kterou Ty sám osvětluješ a chráníš.
Dej nám ducha spravedlnosti, když se má odhalit viník a míra viny, ať nejsou stíháni nevinní.
Rozehřej naše srdce, ať jsme otevřeni dobrým vztahům důvěry se všemi, ale postav z nás vysokou zeď proti těm, kdo škodí naší zemi.
Prosím za očištění, ať nás nepohltí zlo, na které ukazujeme. Pomoz upevnit pořádek v nás a mezi námi.
Tobě taky svěřuji všechny, kteří nás předešli na věčnost ... Ať nic nezničí naději na jedno velké společenství srdcí i s těmi, kterým sloužíme, s těmi, které milujeme a kteří mají rádi a podporují nás.
Amen.

dislokováni na mnohem větším počtu míst. Působí u útvarů dislokovaných na území České republiky, ale i u kontingentů AČR v zahraničních misích.

Součástí Vojenské policie je kriminální služba. Jejím úkolem je odhalovat trestné činy, zjišťovat jejich pachatele a přijímat opatření k předcházení trestné činnosti. Působí v řízeních o trestných činech jako policejní orgán a šetří přestupky vojáků. Pátrá po vojácích a vojenském materiálu nebo dalších věcech v majetku státu, s nímž hospodaří Ministerstvo obrany.

Další složkou je dopravní a pořádková služba. Ta se podílí na zabezpečování kázně a pořádku ve vojenských objektech a mezi vojáky na veřejnosti. Dohlíží na bezpečnost provozu vozidel ozbrojených sil a na bezpečnost provozu ostatních dopravních prostředků ve vojenských objektech a schvaluje technickou způsobilost.

Ochranná a podpůrná služba zajišťuje ochranu a doprovod určených osob a ochranu vojenských letadel vyčleněných pro přepravu ústavních činitelů. Plní úkoly praktické realizace pyrotechnické činnosti na území republiky, a to především při nálezech munice, výbušnin, nástražných výbušných systémů a podezřelých předmětů. Využívá služební psy k ochraně objektů Ministerstva obrany, zajišťování pořádku, protidrogové prevenci a vyhledávání výbušnin, zbraní a drog.

Alma mater

Samostatnou složkou je Odborná škola Vojenské policie. Jejím úkolem je výchova, vzdělávání a výcvik příslušníků Vojenské policie. Pomáhá utvářet dovednosti a návyky odpovídající právnímu vědomí a požadavkům policejní ochrany resortu Ministerstva obrany. Organizuje odborné, specializační, zdokonalovací a přeškolovací kurzy Vojenské policie.

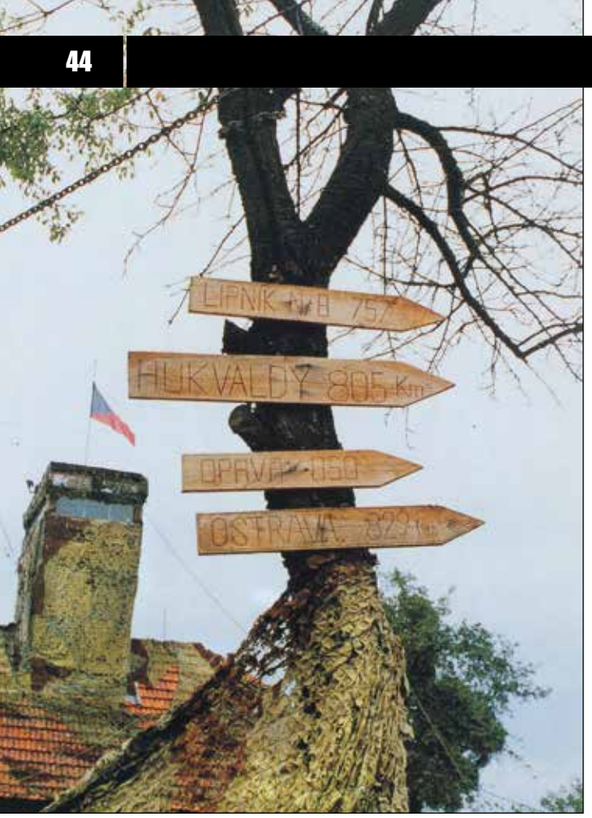
Příslušníci Vojenské policie se od roku 1991 podíleli na většině zahraničních misí, kterých se účastnila naše armáda. Působili na Balkáně, v Kuvajtu, Iráku a v Afghánistánu. V Iráku v letech 2003 až 2006 stavěli dokonce vlastní kontingenty. Během této mise se jim podařilo vycvičit osm a půl tisíce iráckých policistů a vojáků.

Vojenská policie má pro svoji činnost k dispozici kvalitní vybavení. Oddělení kriminalistické techniky a expertiz je vybaveno laboratoří umožňující znaleckou činnost v oborech mechanoskopie, daktyloskopie, počítačové kriminality, trasologie a kriminalistické pyrotechniky. Střežení obzvlášť důležitých mobilních objektů usnadňuje systém ochrany a monitorování. Ve výzbroji vojenských policistů nechybí pistole Glock 17, brokovnice Winchester, samopaly Heckler-Koch, protiúderové komplety či prostředky balistické ochrany."

Srovnatelná s nejlepšími

„Myslím si, že naše Vojenská policie ušla za pětadvacet let existence nemalý kus cesty. V současné době je podle mého názoru plně srovnatelná s obdobnými složkami těch nejvyspělejších aliančních armád. Máme mnohonárodní prapor, který se skládá z vojenských policií armád České a Slovenské republiky, Chorvatska a Polska. Ve vší skromnosti říkám, že úroveň našich vojenských policistů je srovnatelná s těmi nejlepšími," prohlásil při příležitosti tohoto výročí náčelník Vojenské policie plukovník Pavel Kříž. „Velice intenzivní je naše spolupráce s Američany v oblasti biometrie a neletálních prostředků. Biometrie je v České republice stále ještě pole neorané. Tady pro nás vidím vekou budoucnost. Máme také připraveny dvě skupiny po deseti lidech pro výcvikové mise. Pokud to bude možné, nebráníme se vytvořit společnou výcvikovou misi s Armádou České republiky. Myslím si, že máme co nabídnout. Před nedávnem jsem byl na setkání náčelníků vojenských policií. Velice mne potěšilo, že jsme zde patřili mezi deset nejlepších. To ale rozhodně neříkám, že není co zlepšovat. Určitě bychom nechtěli ustrnout."

Text a foto: Vladimír Marek

Od zapojení Armády České republiky do operace IFOR pod velením NATO uplynulo dvacet let

Vzpomínky na rok nula

Zkušenosti z působení misí OSN na Balkáně v první polovině devadesátých let nebyly právě ideální. Jednoznačně se ukazovala potřeba nasazení podstatně lépe vyzbrojených vojáků, kteří by byli součástí standardních velitelských struktur. A tak se pro území Bosny a Hercegoviny začala v roce 1995 pod velením NATO připravovat mezinárodní vojenská operace IFOR (zkratka The Implementation Force).

Po úspěšném procesu plánování byl přesun hlavních spojeneckých sil na území této země ukončen 20. prosince 1995. Jejich úkolem bylo od sebe oddělit znepřátelené strany a stabilizovat situaci v zemi. Součástí operace, do které se zapojilo šedesát tisíc vojáků, byl i český kontingent v síle praporu. Čtvrtého ledna 1996 odjela z českokrumlovské Výcvikové základny mírových sil OSN jednadvacetičlenná předsunutá skupina příslušníků operace IFOR. V jejím čele stál velitel našeho kontingentu a budoucí náčelník Generálního štábu AČR – v té době plukovník – Jiří Šedivý. Velitelem 6. mechanizovaného praporu byl podplukovník Josef Sedlák. Postupně dorazili do Bosny a Hercegoviny další naši vojáci. Český mechanizovaný prapor byl zařazen do sestavy 2. kanadské mnohonárodní brigády.

Vybudovali si základny

Dvaadvacátého ledna 1996 zahájil velitel 3. mechanizované roty kapitán Aleš Opata přebírání prostoru odpovědnosti od roty „A" britské lehké divize. Následující den příslušníci roty začali plnit bojový úkol tím, že v zóně separace v prostoru Otoky zadrželi skupinu ozbrojených osob.

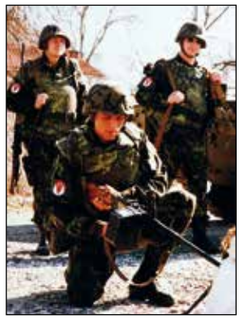

Jedna z našich základen v Bosně a Hercegovině byla umístěna na pozemku dřevařského závodu Una v Bosanské Krupě. „První noc jsme spali přímo v tomto závodě," popisoval nelehké začátky generál Jiří Šedivý. „Byli jsme ubytováni v provozní budově, do které se střílelo přes zdejší kopce. Všude kolem nás byly nástražné miny. Když jsme chtěli uzavřít smlouvu o pronájmu tohoto objektu, řekli nám, že ředitel závodu je v Bihači v nemocnici. Museli mu amputovat nohu. Šel prý přímo v prostoru tohoto závodu k řece na ryby a na břehu šlápl na minu."

Velitelství praporu a některé další jednotky sídlily v Donji Ljubiji. Vybudovat tuto základnu představovalo pro naše ženisty pořádný oříšek. Byl zde totiž bažinatý podklad. Museli navozit stovky tun štěrku. Stavba se zdála být nekonečná, díky tomu si vysloužila v té době aktuální přezdívku Gabčíkovo-Nagymaros.

„V těchto místech probíhala první naše operace, nazývali jsme ji asanační," vybavoval si generál Šedivý. „Když jsme sem přišli, všude kolem se povalovala spousta uhynulých zvířat. Bylo jich tolik, že jsme jednotlivé kusy používali jako orientační body. Nejvíce se jich povalovalo v místech, kde probíhala fronta. Když se na původně srbská území dostala muslimská vojska, jednoduše otevřela dvířka chlívků a prasata jako nečisté tvory postřílela. Přicházelo jaro a my dostali za úkol všechny zdechliny zlikvidovat. S přibývajícím oteplováním totiž hrozila epidemie. Problém byl ale v tom, že v Bosně nejsou žádné kafilerky. A tak se na téma likvidace těchto zvířat dělaly doslova vědecké práce. Vše nakonec vyřešil veterinář 4. brigády rychlého nasazení major Svoboda. Ve spolupráci s Vojenskou akademií v Brně spočítal, jak velký žár je potřeba vytvořit, aby skutečně došlo ke spálení obrovského množství masa, kůže a kostí. Jako topivo mohl při tom využívat jen dostupné palivo, tedy dřevo, pneumatiky, kukuřici. Do toho všeho přidávali vojáci pohonné hmoty, vyjeté oleje atd. Celá operace byla nakonec úspěšná."

Nepokoje v Bosanské Otoce

Asi nejtvrdší zkoušce byl náš první kontingent vystaven 19. dubna 1996. Tento den v dopoledních hodinách využilo volného pohybu osob přes hraniční linii v městě Bosanska Otoka několik muslimských rodin. Postupně přes most přešlo asi 300 osob. Kolem jedenácté hodiny se Muslimové shromáždili na hlavní komunikaci spojující Bosanskou Otoku s Novým Gradem a napadli srbskou policejní stanici. Poté postupovali pod muslimskými vlajkami dál na Novi Grad, dokud se nesetkali se stejně početným davem Srbů. Situace se vyhrotila. Čeští vojáci museli k oddělení znepřátelených skupin použít ostré střelby ze samopalů a kulometů. „Byla to naše první zkouška ohněm," vzpomínal později generál Josef Sedlák. „Nevěděli jsme, jak na vzniklou situaci reagovat. Nejdříve jsme se pokoušeli dav vytlačit, a když to nepomohlo, snažili jsme se jednotlivá etnika od sebe oddělit za pomoci bojových vozidel pěchoty. Zadýmovávali jsme celý prostor, natahovali jsme žiletkový drát. Nakonec jsme museli použít výstražnou střelbu ostrými náboji do vzduchu."

Otoka byla frontovým městem. Most přes řeku Unu byl zničen během války. Později ho opravili a zprovoznili naši ženisté. Nahoře na kopci nad ním měli Srbové zakopaný tank T-34. Byl sice nepojízdný, přesto z něho díky výhodné pozici dokázali ovládat široké okolí.

Naši vojáci monitorovali činnost dříve znepřátelených armád dislokovaných v kasárnách. V září 1996 poskytovali ale i organizační a logistickou pomoc OBSE při volbách v Bosně a Hercegovině. V noci 24. října 1996 se mezi druhou a třetí hodinou ozvaly z prostoru obce Donja Mahala výbuchy. Velitel druhé rotace 6. praporu podplukovník Josef Prokš vyslal okamžitě do uvedené oblasti patroly sestávající z vojáků 3. mechanizované roty. Ty na místě již nikoho nezadržely. Propojenými protitankovými minami zde bylo vyhozeno do povětří celkem devadesát pět domů a dvě mešity. Druhý den česká ženijní jednotka v troskách domů našla ještě 47 nevybuchlých protitankových min. Před základnou velitelství praporu se krátce po explozích shromáždilo zhruba šedesát osob. Žádaly od vojáků IFOR ochranu a informace o vzniklé situaci.

Následovala operace SFOR

Operace IFOR skončila po roce svého trvání 20. prosince 1996. Plynule na ni navázala stabilizační mise SFOR. Počátkem ledna 1998 se na naší základně v Bosanské Krupě zřítil z výšky 25 metrů vrtulník Mi-17. Havárie se naštěstí obešla bez lidských obětí. Řada vojáků ale byla zraněna. V polovině dubna téhož roku skončila operace Harvest. Jednalo se o amnestii na vracení zbraní, munice a výbušnin. Naši vojáci odevzdaný arzenál evidovali a podíleli se na jeho bezpečném zničení. Celkově šlo o dva tisíce pušek a pistolí, téměř půl milionu kusů munice, dvanáct tisíc granátů, pět set protitankových min a přes dva tisíce kilogramů výbušnin.

Počátkem července 2000 se náš prapor podílel na operaci Night Chase, která byla zaměřena proti stupňujícímu se organizovanému zločinu a nárůstu kriminality v prostoru odpovědnosti české jednotky. Na operaci spolupracovala letecká operační záloha SFOR přidělená praporu. Jeden z jejích průzkumných vrtulníků Kiowa Warrior byl při nočním průzkumném letu napaden střelbou neznámým útočníkem.

Naše nasazení v Bosně a Hercegovině v síle praporu pokračovalo s drobnými změnami až do konce roku 2001. Operace SFOR oficiálně skončila počátkem prosince 2005, kdy ji nahradila mise Evropské unie EUFOR.

Text a foto: Vladimír Marek

manuál profesionálního vojáka

Portugalsko

Portugalsko (oficiální název Portugalská republika) je zemí nacházející se na samém jihozápadním cípu evropského světadílu, v západní části Pyrenejského poloostrova. K Portugalsku dále náleží souostroví Azory a Madeira.

Republikové zřízení bylo v Portugalsku vyhlášeno 5. října roku 1910. V červenci roku 1996 bylo na vrcholné schůzce nejvyšších představitelů Portugalska a bývalých portugalských kolonií – Angoly, Brazílie, Guineje-Bissau, Kapverd, Mosambiku a Svatého Tomáše a Princova ostrova – ustaveno Společenství portugalsky mluvících zemí.

Portugalsko se rozprostírá na ploše 92 270 kilometrů čtverečních a žije zde 10 525 000 obyvatel. Hlavním městem je Lisabon. V čele státu stojí prezident, který je volen přímo na pětileté období ve všeobecných volbách. Je vrchním velitelem ozbrojených sil a na základě výsledku parlamentních voleb jmenuje předsedu vlády a jím navrženou vládu. Výkonnou moc má vláda v čele s předsedou.

Portugalsko je členem Severoatlantické aliance a Evropské unie. Ozbrojené síly Portugalské republiky mají k dispozici více než šestatřicet tisíc vojáků. Nejpočetnější je pozemní vojsko s více než osmnácti tisíci příslušníky. Ozbrojené síly dále tvoří námořnictvo a vzdušné síly. K nejvýznamnějším jednotkám patří 1. samostatná smíšená brigáda a vzdušně-výsadková brigáda. Úkolem portugalských ozbrojených sil je kromě ochrany území kontinentálního Portugalska chránit námořní a vzdušný prostor NATO ve strategickém trojúhelníku Portugalsko, Madeira a Azory.

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
	BEZ OZNAČENÍ soldado	segundo-cabo	premeiro-cabo	cabo-adjunto cabo-de-seccao	segundo-furriel furriel	segundo-sargento premeiro-sargento	sargento--adjudante	sargento-chefe	sargento-mor

OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
aspirante alferes tenente	capitão	major	tenente coronel	coronel	brigadiero general	major general	tenente general	general	marechal

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
	BEZ OZNAČENÍ soldado	segundo-cabo	premeiro-cabo	cabo-adjunto	segundo-furriel furriel	segundo-sargento premeiro-sargento	sargento--adjudante	sargento-chefe	sargento-mor

OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
aspirante alferes tenente	capitão	major	tenente coronel	coronel	brigadiero general	major general	tenente general	general	marechal (dignidade honorifica)

	OR1	OR2	OR3	OR4	OR5	OR6	OR7	OR8	OR9
	BEZ OZNAČENÍ grumete	segundo--marinheiro	premeiro--marinheiro	cabo	segundo-subsargento premeiro-subsargento	segundo-sargento premeiro-sargento	sargento--adjudante	sargento-chefe	sargento-mor

OF1	OF2	OF3	OF4	OF5	OF6	OF7	OF8	OF9	OF10
guarda-marinha e subtenente segundo--tenente	primeiro--tenente	capitão-tenente	capitão-de--fregata	capitão-de--mar-e-guerra	comodoro	contra--almirante	vice-almirante	almirante	almirante da armada (dignidade honorifica)

Interní komunikační portál

www.ikp.army.cz

Dnes budeme pokračovat ve slíbeném tématu OČR (ošetřování člena rodiny), přesněji řečeno se budeme zabývat poskytováním služebního volna vojákům z povolání pro důležité osobní překážky ve službě – ošetřováním člena rodiny a péčí o dítě. Jedná se o problematiku, kterou řeší ustanovení **§ 39 zákona č. 221/1999 Sb.**, o vojácích z povolání, ve znění pozdějších předpisů a **vyhláška Ministerstva obrany č. 263/1999 Sb.**, kterou se stanoví důvody pro poskytování služebního volna vojákům z povolání pro překážky ve službě a rozsah služebního volna, ve znění pozdějších předpisů.

Dotaz:

Vojákovi z povolání vyšlo ve vnitřním rozkaze určení k nástupu řádné dovolené. Voják však přijde za nadřízeným s žádostí o poskytnutí služebního volna z důvodu ošetřování člena rodiny a péče o dítě v termínu dovolené. Je nutné mu řádnou dovolenou zrušit a poskytnout mu služební volno?

Odpověď:

Pokud voják z povolání požádá o poskytnutí služebního volna pro důležité osobní překážky ve službě z důvodu OČR před stanoveným termínem nástupu na řádnou dovolenou, tak je nutné určení k nástupu na řádnou dovolenou zrušit. Pokud voják požádá o služební volno z uvedeného důvodu v průběhu čerpání řádné dovolené, tak se dovolená po dobu trvání služebního volna přerušuje.

Dotaz:

Pokud jsou oba manželé vojáci z povolání a jeden z nich je vyslán do zahraniční operace, dá se o druhém z nich říci, že je po tuto dobu „samoživitel", a pokud se stará o děti v případě jejich nemoci, tak by měl mít nárok na delší OČR?

Odpověď:

Tuto problematiku řeší příloha 2 bod 4 písm. c) **vyhlášky č. 263/1999 Sb.**, cit.:
„c) … *Za **osamělého vojáka** se pro účely poskytování služebního volna považuje voják, který je svobodný, ovdovělý, rozvedený **nebo osamělý z jiných vážných důvodů**, nežije-li s družkou.*"

V případě, na který se ptáte, se jedná o výše uvedenou osamělost **z jiných vážných důvodů**. Z tohoto důvodu má uvedený voják z povolání nárok na služební volno v rozsahu až 13 dnů po sobě jdoucích, trvá-li po tuto dobu potřeba ošetřování nebo péče.

Redakce IKP

V příštím čísle se podíváme na další zajímavosti z provozu portálu

K tomu, abyste mohli na svém mobilním telefonu či tabletu číst QR kódy, musí mít vaše zařízení fotoaparát a nainstalovanou čtečku čárových kódů. Pro prohlížení QR kódů s webovou adresou je nutné mít aktivované datové připojení k internetu (buď jako mobilní data, nebo připojení přes Wi-Fi).
Načtení QR kódu je opravdu velmi snadné…

- **Spustit** aplikaci čtečka QR kódů ve vašem smartphonu.
- **Zaměřit** na obrázek QR kódu a počkat, než jej čtečka zaostří a naskenuje.
- **Zvolit** akci, kterou vám čtečka nabídne. Např. když se jedná o webovou adresu, nabídne vám otevření webu v internetovém prohlížeči vašeho mobilu.

Aktuální číslo A reportu ve formátu PDF naleznete po načtení QR kódu na obálce. Multimediální obsah článku naleznete po načtení QR kódu u článku.

Areport

Vydává MO ČR
Odbor komunikace
Tychonova 1, 160 01 Praha 6
IČO 60162694
www.army.cz

Redakce
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Telefony: 973 215 553, 973 215 786
Fax: 973 215 933
E-mail: areport@centrum.cz

Šéfredaktor: Vladimír Marek

Grafická úprava: Andrea Bělohlávková

Jazyková korektura: Jana Menšíková

V jednotkách ozbrojených sil rozšiřuje VHÚ Praha – produkční oddělení
Rooseveltova 23, 161 05 Praha 6
Oľga Endlová, tel. 973 215 563

Tisk: Profi-tisk group s.r.o.

Číslo indexu: 45 011
ISSN 1211-801X
Evidenční číslo: MK ČR E 5254

Uzávěrka čísla: 12. 1. 2016
Toto číslo vyšlo dne: 18. 1. 2016

Foto na titulní straně: rotmistr Zdeněk Koza

kontakty do redakce

Vladimír Marek (šéfredaktor)
telefon: 973 215 648
mobil: 724 033 410
e-mail: v.mare@post.cz

Jana Deckerová (redaktorka)
mobil: 606 604 733
e-mail: jana.deckerova@email.cz

Michal Voska (redaktor)
telefon: 973 215 868
mobil: 724 850 598
e-mail: voska.m@seznam.cz

Andrea Bělohlávková (grafička)
telefon: 973 215 786
mobil: 601 579 644
e-mail: andrea.belohlavkova@seznam.cz

redakční rada

Jan Pejšek, plk. Jana Růžičková,
Vladimír Lukovský, Olga Haladová

informace pro autory

Aby mohla redakce proplatit honorář za zveřejněný příspěvek, musí jí autor zaslat tyto údaje:

- jméno a příjmení,
- datum narození (NE rodné číslo!),
- údaj, zda jde o VZP, o. z., AZ, anebo osobu mimo resort,
- adresu bydliště.

V případě VZP, o. z. i přísl. AZ dále:

- číslo VÚ či VZ a město posádky,
- číslo RFO, který je vyplácí.

V případě osoby mimo resort:

- číslo účtu, na který má být poslán honorář,
- název a číslo banky,
- na faxové č. 973 215 933 poslat kopii průkazního lístku k tomuto účtu.

Tyto údaje je účelné uvádět současně se zasílaným článkem. Není v silách redakce je zpětně zjišťovat.

Již devadesát let stojí v čele Hlavního, později Generálního štábu naší armády čeští a slovenští generálové

Novodobý Žižka

Okamžitě po vzniku Československa koncem října 1918 se začaly zřizovat první vojenské jednotky, které měly zajistit nejen klid a pořádek ve vnitrozemí, ale také hranice nově vytvořeného státu. Vybudování standardní armády v čele s hlavním štábem však byl podstatně složitější proces.

Součástí dohody z 20. ledna 1919 mezi Československem a Francií o pravomocích a dalších technických záležitostech týkajících se působení francouzské vojenské mise na našem území bylo, že její náčelník bude zároveň vykonávat i funkci náčelníka našeho generálního štábu. Ten v té době ale ještě neexistoval. Když tedy 13. února 1919 dorazil generál Maurice Pellé v čele francouzských důstojníků do Prahy, stal se náčelníkem fakticky neexistujícího štábu. Francouzská vojenská mise se ale krátce po svém příjezdu rozčlenila do čtyř samostatných sekcí (organizační, zpravodajské, operační a výcvikové, dopravní), které se následně staly základním kamenem při budování Hlavního štábu Čs. branné moci. Ukončení bojů s Maďarskem na Slovensku umožnilo v říjnu 1919 dokončit komplexní reorganizace Ministerstva národní obrany. Právě v této souvislosti se poprvé oficiálně objevil pojem Generální štáb. O rok později došlo k jeho přejmenování na Hlavní štáb Čs. branné moci.

Čekání na funkce

Počátkem roku 1921 po generálu Pellém převzal velení mise a s ním i funkci náčelníka Hlavního štábu naší armády generál Eugene Mittelhausser. S přibývajícím časem postupně končilo období budování československých ozbrojených sil. Školy a především praxe produkovaly kvalitní důstojníky, včetně těch vyšších. V této souvislosti se celkem přirozeně snižoval početní stav francouzské vojenské mise. Jestliže v březnu 1919 odstartovala s 45 vojáky, v září 1920 její počet kulminoval na 146 příslušnících. Od tohoto okamžiku se tento stav postupně snižoval: v roce 1923 na 58, v roce 1926 na 42 a v roce 1931 již jen na 7 vojáků. Když na podzim 1938 francouzská vojenská mise v Československu končila, měla již jen čtyři příslušníky.

V roce 1924 byla zřízena funkce podnáčelníka Hlavního štábu, do které byl jmenován generál Jan Syrový. Byla to plánovaná cesta, jak ho postupně připravit na převzetí nejvyšší funkce, a to náčelníka Hlavního štábu. Přesto tempo předávání rozhodujícího vlivu v naší armádě a s ním spojené personální posuny nepřipadalo mnohým – především legionářským – důstojníkům dostatečné. Do jejich čela se postavil v té době velice populární velitel 11. divize, dislokované v Košicích, generál Radola Gajda. Jedním z ústupků, které si vymohl, bylo, že v prosinci 1924 byl ustanoven do funkce 1. zástupce náčelníka Hlavního štábu.

Generál Jan Syrový

Francouzský generál Maurice Pellé

Očekávaná změna

Počátkem roku 1926 konečně došlo k mnohými důstojníky toužebně očekávané změně. Francouzská vojenská mise v Československu definitivně pozbyla velitelský a řídící charakter. Namísto toho se stala poradním orgánem Ministerstva národní obrany. Definitivně o tom rozhodlo nařízení prezidenta republiky T. G. Masaryka. Mnohé významné funkce ve velení naší armády tak po Francouzích převzali českoslovenští generálové. A to včetně té nejvyšší. Historicky prvním náčelníkem Hlavního štábu naší armády české národnosti se stal 1. ledna 1926 generál Jan Syrový. Ve funkci náčelníka Hlavního štábu Československé branné moci strávil ale jen necelé tři měsíce. Politická situace se vyvinula tak, že již 18. března 1926 se stal ministrem obrany nově jmenované úřednické vlády. Na podzim se ale opět vrátil do funkce náčelníka Hlavního štábu, ve které strávil dalších sedm let. V listopadu 1933 předal tento post generálu Ludvíku Krejčímu.

Text: Vladimír Marek, foto: VÚA-VHA a VHÚ

A fakta

Jan Syrový se narodil 24. ledna 1888 v rodině třebíčského klempíře. Po ukončení měšťanky pokračoval ve studiu stavitelství na průmyslové škole v Brně. Jeho touha po vzdělání v tomto oboru a ambice byly ale ještě vyšší, a tak po skočení školy nastoupil na Českou vyšší průmyslovou školu v Brně. Zde později jako jednoroční dobrovolník absolvoval i prezenční službu v rakousko-uherské armádě. Po propuštění do civilu odešel do Varšavy, kde pracoval jako stavební technik a zároveň studoval na tamní technice. Zaměřil se na speciální železobetonové stavitelství.
Okamžitě po vypuknutí první světové války se přihlásil do ruské armády a stal se příslušníkem České družiny. Několikrát byl vyznamenán a povýšen za průzkumnou činnost v týlu nepřítele. Podílel se na plánování útoku naší legionářské brigády u Zborova. Krátce před jeho zahájením byl však zraněn dělostřeleckou střepinou a přišel o pravé oko. Po vyléčení velel 2. střeleckému pluku našich legií.
Osudový se pro něho stal květen 1918: po tzv. čeljabinském incidentu se českoslovenští legionáři rozhodli obsadit transsibiřskou magistrálu a probít se do Vladivostoku. Za této situace se generál Syrový stal velitelem severozápadní skupiny. V srpnu 1918 byl povýšen na generála a ustanoven velitelem Československého armádního sboru. O dva měsíce později se stal dokonce velitelem všech protibolševických sil na Sibiři.
Do Československa se vrátil v červnu 1920 jako velitel Československého vojska na Rusi. Doma ho čekala funkce velitele Zemského vojenského velitelství Praha. V té době si doplnil vzdělání absolvováním kurzu pro generály ve francouzském Versailles. V roce 1927 byl povýšen do hodnosti armádního generála. Nebylo mu ještě ani čtyřicet let. Snažil se prohlubovat vojenskou spolupráci s Francií, Jugoslávií a Rumunskem. Pokoušel se navázat v této oblasti vztahy i s Polskem. Poté, co předal funkci náčelníka Hlavního štábu generálu Krejčímu, stal se generálním inspektorem Československé branné moci.
Veřejnost si ho velmi oblíbila. Tak trochu si ho díky pásce přes oko ztotožnila s legendární historickou postavou Jana Žižky. O to více k němu upírala své naděje v kritických dobách září 1938. Právě lidé si vynutili jeho jmenování do funkcí ministra obrany a premiéra. Ten samý den, co se ujal těchto funkcí, tedy 23. září, vyhlásila jeho vláda všeobecnou mobilizaci a začala se připravovat na obranu země. Veškeré plány ale zmařila mnichovská dohoda.
Coby ministr obrany byl rovněž členem vlády druhé republiky Rudolfa Berana. Po vytvoření protektorátu žil pod přísným dohledem gestapa. V květnových dnech roku 1945 se dal k dispozici povstaleckému velitelství Bartoš. Po osvobození byl zatčen a za údajnou kolaboraci odsouzen k dvaceti letům vězení a ztrátě hodnosti. Na svobodu se dostal až v roce 1960. Živořil jako noční hlídač. Zemřel 17. října 1970.

Jan Syrový na vozíku vpravo po zranění u Zborova

„TAM, KDE JINÍ NESTAČÍ“

Velitel 4. brigády rychlého nasazení vyhlašuje výběrové řízení ve dnech 7. – 11. března 2016 na obsazení systemizovaných míst u průzkumných týmů

Požadavky na zájemce:
- **zdravotní klasifikace „A“,**
- **fyzická zdatnost – výroční přezkoušení z TP „1“,**
- **minimální délka služby v AČR 2 roky,**
- **profesní životopis,**
- **psychická odolnost, motivace, schopnost pracovat v kolektivu, samostatnost, odpovědnost, rozhodnost atd.**

Co nabízíme:
- **služba u prestižních jednotek,**
- **práce v odborně zdatném kolektivu,**
- **vybavení moderní výzbrojí a technikou,**
- **atraktivní výcvik,**
- **pravidelné působení v zahraničních operacích,**
- **výsadková příprava.**

Průběh výběrového řízení:
- **registrace uchazečů do 23. 2. 2016 formou zaslání základních údajů,**
- **výběrové řízení bude provedeno na VÚj Hradiště,**
- **přezkoušeni budete z tělesné, topografické, střelecké, průzkumné, spojovací, zdravotnické a taktické přípravy.**

Kontaktní osoba: mjr. Ing. Libor KROČEK, Libor.Krocek@SIS.ACR
Alcatel (973) 280 231, telefon 775 974 705, fax (973) 280 239